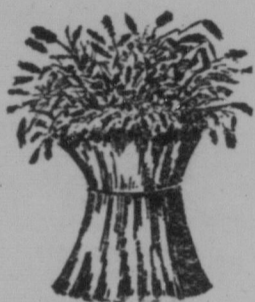

Svenska Canada-Tidningen

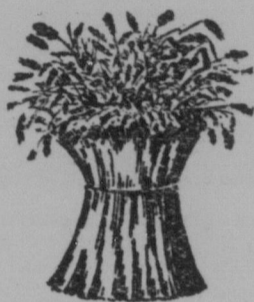
JULNUMMER

Provincial Library
Jan 83

SVENSKA CANADA-TIDNINGENS JULNUMMER TORSDAGEN DEN 17 DECEMBER 1931.

Till svenska hem, där vid helgen gren-
ljusen glimma, bringar S.C.T. Julens häls-
ning och en tillönskan om ett Gott Nytt År.

Julens förridare.

Av Mari Mihi.

DET blir allt sällsyntare, folket som sitter vid kanten av vägen och ser på, huru människohoparna blint rusa fram mot varandra. Tillvaron förenklas alltmer; man river av den dess glada grannlat, tills intet annat bliver kvar än brödkampen och döden.

Men detta lavafält belyses dock av två stjärnor: barndomen och den första kärleken. Allt stort som sker är i släkt med dessa båda.

Framåtskridandet må gå hur långt som helst, må förvandla alla värden i siffror, pengar och humbug, reducera allt till dess specifika vikt, men barndomen och den första kärleken rar den ändå aldrig på. Dessa äro ej åtkomliga vare sig för börsspekulationer eller högre graders ekvationer.

I vår tid låter det som en saga, detta, att två ting finnas, vilka icke kunna växlas sönder i tolvskillingar eller svärtas av stenkolskrök. Men det är ingen dikt. Det är sant. Jag vet att det är sant.

Julen är ju barndomens tid liksom varen är den första kärlekens. Dock, ibland kunna dessa ej vackert hålla sig hemma, utan smyga sig in på varandras gränser och ställa till besynnerliga ting såsom nedan kommer att i korthet visas.

Det blir allt sällsyntare, folket som sitter vid kanten av vägen och ser på, huru människohoparna blint rusa fram om varandra.

Morbror Jan-Baltus var en av dem. För resten var han inte min morbror mer än din, utan han var allas.

Och till och med han hade en gång funnits däruppe på vägen, hade knuffats med patrasket, innan han gick åt sidan och slog sig ned, där han trivdes. Tjänstefolket titulerade honom kungl. sektern. Och detta med rätta. Ty i sin ungdom skall han hava suttit vid protokollet i något av departementen. Men han dugde inte ens till att skriva rent vad andra tänkt, utan herrgårdsbarn född, hade herrgårdslivet snart tagit honom ater med hull och hår.

Han var till finnandes än här, än där. Om somrarna

Forts. på sida 13.

Den gröna tröjan.

Anna Björkman.

LA SVENS MARN kommer hem te jul från Amerika, — sade Johan med sin stillfärdiga stämma, brytande tystnaden kring bordets vitlysende lampa. — Jag ger så många, som flyger och far i Ola Svens Marna. — Ijöd det buttra svaret från husets föga ridderliga herre.

— Då får ni allt lägga av er gamla rock, när här kommer töser te huset. — en tredje blandade sig i leken, kretsens enda kvinna, Ingar, som under många år fört krig mot sagda plagg. Detta var den tredje tröjan husbonden bar, men talet small inte högt, om man betänker, att Ingar tjänat honom i trettiofem år. Var lördag — kyrkleäder-na tedde sig ju något annorledes — svor hon att aldrig med stopp eller lapp lägga hyende under girighetslasten. Men ändå, när mannen snarkade i skjortärmarna på kakelugnsbänken, botade hon här och var en reva. Ty vems blir skammen, om icke tjänarinnans, då den ogifte husbonden traskar som en tiggzuggubbe med frans kring handleden och vitt vid armbågen.

— Hon ska väl tör den delen inte bo här, — sade husbonden.

Visserligen hade Ingar på sin tid sett dårskapens fullbordan i att drängen lämnade sitt fosterland och drog över havet. Men tjänare böra hålla hoppa och se, att de ömsesidigt bliva lönade.

Vem skulle hon annars bo hos? Tjänste inte Ola troget här i tjuge år alltsen han som vaktepåg börja, innan han gått fram? Ska tösen ränna på bygden, nu när hon längtar hit och föräldrarna är döa?

— Har hon gett sig däröver, kan hon bli där, — mente far i huset.

— Gett sig, ble där. — Ingar tittade eld, så att hon inte gitte fullborda meningen, fnyste endast till. Hon var tie år, då de foro, så hon fick väl följa sina föräldrar. För resten blir hon väl inte här all sin tid. Hon har skrevet te mig för Olas, de hade min adress, sände ju alltid en grann hälsning te jul te den de tjänste hoppa med. Hon tänker visst se sig om, ifall det kunde passa sätta opp nan röreise, det gick ju bra för Olas där ute, så hon har väl mer än te bil-

Forts. på sida 7.

Julsnö över bygden.

Rymden står vit. Se, hur vackert faller
juldagsmorgonens vita snö,
väver av svandun och fina kristaller
drivor kring land och sjö.

Julsnö över min hembygds dalar,
vacker och vit — jag hälsar dig!
Barndoms-jularnas tindrande salar
öppnar du hult för mig.

Julnatten snabbt och stilla försvinner.
Slädarna vänta vid trappan på oss.
Himlen med tindrande stjärnor brinner,
natten står ljus av bloss.

Pinglande bjällror mot kyrkan draga.
Hundrade vaxljus! Hör orgelns gång!
Livet är skönt och rikt som en saga,
vävd utav stjärnor och sång . . .

Julsnö över min hembygds dalar!
Vilsen och lång var min vandringsstråt.
Åter jag gästar min barndoms salar.
Kinden är fuktig av gråt.

Sten Granlund.

SVENSKA
CANADA-TIDNINGEN

Canada-svenskarnas hem- och farm-journal.

Trycket och utgivningen varje torsdag av The Canada Weekly Printing Co., Ltd., ett amerikanskt företag under provinsen Manitoba lagar, med utgivningsort 225 Logan Ave., Winnipeg, Man.

Enligt Canadas lag, är ni ansvarig för betalningen av en tidning för hela den tid ni mottager densamma från postkontoret, så länge ni skickat er prenumerations- eller mottager den i någon annan namn. Då eder prenumerations-tid är utloppen måste ni underrätta utgivaren samt vägra att längre mottaga tidningen från postkontoret för att bli lagligen fri från efterkrav för vidare sändning. Om ni byter om beställning och ej underrättat utgivaren därom, vad en tidning fortfarande sändes till den gamla adressen, så är ni skyldig fortfarande betala för densamma till personen, som mottager den icke gör det.

Ikke beställda bidrag till tidningen som ej kunna användas, återvändas ej såvida ej porto närslutas.

Till tidningen insända "Fria Ord" bidrag och poetiska inlägg betraktas som tidningens egendom.

Adressförändringar:— De av våra prenumeranter, som avflyttat till annan ort, ombedjas vänligen att till oss uppgiva namn på såväl sin gamla poststation som den nya, emedan vi i annat fall äro urständsatte att sända tidningen.

Betalning:— De av prenumeranterna som insända betalningen per post, ombedjas att göra det genom "money-order", "express-order" eller i registrerat brev. Privata "checks" måste åtföljas av 15 cents för "exchange". Kvitto erkännas genom ändring av datum på adressremsan å tidningen.

Prenumerationspriset måste erläggas i förskott. Tidningen tilländes prenumeranten till den är uppsagd och betalning efter \$2.00 per år måste erläggas för slutet. Alla brev och försändelser adresseras alltid till

THE SWEDISH CANADA NEWS
325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

ANNONSPRISER
på begäran. Efterfrågningar (3 gr.) \$1.50. Dödsannonser med ran och kors ej överstigande 3 tum \$1.50. Förloringsannonser, önskas, lediga platser, notiser och meddelanden om kretsöten, speciella sammankomsten, årsmöten o. dyl. 75 cents per tum. Dylig annonser lag införes endast mot förut insänd likvid.

Arbetslöshetsproblemet ännu en gång.

Med tack för inbjudan att delta i en diskussion om detta intressanta ämne önskar undertecknad bidra, trots att jag egentligen skulle föredraga att följa den som läsare eller åhörare, alldenstund jag anser mig ha så litet att ge.

Jag hoppas att diskussionen kommer att bli i någon mån givande, och att man därigenom kommer varandra närmare, även om man skulle ha olika åsikter i ämnet.

Egentligen har jag intet nytt att framhålla. Arbets- och penninglöshet har en tid varit en aktuell fråga och otaliga förslag och resolutioner särskilt från Farmers Union, som nu tycks vara en betydande faktor, ha influtit. Jag önskar icke repetera eller kommentera någon av dessa, ty det synes mig som det icke finnes mycket att bygga på. Av de resolutioner, man sett, är det allt skralt med harmonien. Det tycks vara regeringsåtra, som är det enda gemensamma.

Så ha vi Williams och Bergens och Williams bok, som i provinsen Saskatchewan tycks gälla som en andra bibel. Till detta må jag då säga, att jag föga litar på denna treenighet, deras föregångare och följe. Men de ha dock sin plats att fylla. De höra tiden till, den närvarande tiden.

Det är ej arbetarens fel, att intet arbete finnes, säger hr. Petterson. Undras om farmarna inrymmas i herr P:s artikel. I så fall, är det som arbetare eller arbetsgivare?

Då man betänker det svåra och provände läge, vari vi befinna oss, så vet jag icke alls var största felet eller skulden är att söka. En sak är dock påtaglig, och det är att både folket och regeringen, utom Rysslands, gör väldigt mycket

för att hindra nöden och avvärja revolution.

Det är egentligen allt jag önskar säga i denna debatt och avvaktar andra och vidare uttalanden samt sänder min vänliga hälsning till alla och en var. Tro, hopp och förtroende. I dessa kristider ligger det något i dessa ord och en ej ringa hjälp, när det gäller att hålla sig uppe och icke sjunka helt ner.

Under de senaste veckorna har en fyrväppling bidragit att göra tidningen intressant. Det är Linderholm, Erickson och dessa två på stråkvägar i Västern. Jag skulle vilja ge dem en komplimang som ett erkännande för vad de skriva. Linderholm är som jag förstår en som ej mycket gynnats av uppmuntran. Då jag i tidningen såg, hur han mötte Stockholmska, så jämfördes han något med Strindberg. Jag har aldrig riktigt kunnat högra Strindberg sedan 45 år tillbaka, då jag läste en av hans böcker. Han stod då också under åtal för att ha kallat Jesus för en folkuppviolare. Vad jag härmed vill säga är att om L. är i någon riktning Strindberg underlägsen, så är han honom betydligt överlägsen, enligt min mening, också sundare i viss riktning och väl värd en del av det beröm man ägnat Strindberg. Jag önskar emellertid uppmana L. att söka glömma sig själv och sina forna tråkigheter.

Jag har hört Linderholms uppfattning om det isländska språket, och det skulle icke alls skada, om han ville uttala sig om svenska och engelska språken.

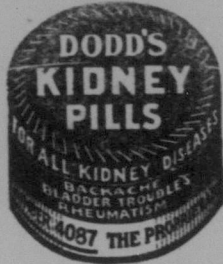
Det är ju vidare ursäktligt, att L. icke kan underlåta att nämna präster. Om L. vill tala eller ej i denna sak, så må han komma ihåg, att präster också äro människor, och att det finnes undantag också ibland dem, och olika män inom detta yrke som inom andra. Erickson har, som man fattat, varit vid gott humör, när han skrivit sina "klatchar" och man har också läst dem med stort behag. För egen del har jag alltid ansett att vad E. skrivit varit mindre roligt, ty han har mest behandlat allvarliga ämnen och talat emot sin bättre sida och vetande.

Ja, smågrisar äro nog näpna och lustiga kråk att se på men — bevara oss ändå från en sådan evolution.

Om jag icke missminner mig, så är det samme Erickson, som för ett 20-tal år sedan uppsökte mig, då jag hade hotell i Stockholm. Tänk ändå, så mycket som hänt sedan dess. Hotellet, som jag genom E. sökte sälja, gick icke vidare bra för mig, och ett par år senare förlorade jag det och på samma gång en halv sektion land för en skuld på \$3,000. Jag är viss om att E. gjorde sitt allra bästa att hjälpa mig ur mitt trångmål, men det gick ändå icke. På den tiden var E. en stor, ståtlig och grann karl, till vilken alla sågo upp. Och jag har litet svårt att tänka mig E. gå igen som en gris.

E. kom till Stockholm som en gentleman, och som sådan reste han därifrån, och de stunder, vi haft tillsammans, äro mig oförgätliga minnen.

Med intresse följer man de båda resenärerna ute i Västern. En sådan resa ger nog anledning till många funderingar. Då man tänker på den gamle i stugan, den gamle,

I mer än ett tredjedels århundrade ha Dodd's Kidney Pills ansetts som det bästa medlet mot ryggvärk, reumatism, blåsbesvär och andra åkommor förorsakade av dåliga njurar. De kunna erhållas hos alla återförsäljare för 50c. per ask eller 6 för \$2.50, eller direkt från Dodd's Medicine Co., Ltd., Toronto 2, Ont., mot förskottsbetalning.

som också varit ung en gång, och som tvungits att leva under sådana omständigheter, så måste man vara hårt stalsatt för att undgå att känna medömkan.

Ja, snart är julen här. Barnens kära vän. Och med den firandet av årets största högtid även i detta svåra år.

Vill du ha härligt, när det är besvärligt,

släpp då litet solsken in.

Sven E. Svedberg.

Vasanytt från Congress.

Den 29 nov. firade logen Vårblomman av Vasaorden ordens 35-års jubileum. Det blev fullt hus i vår lokal, vilket var en god uppmuntran för festkommittén och logen i sin helhet.

Efter whist-spelet serverades en splendid supé, varefter dansen tog sin början och fortsatte intill arla morgonstunden.

Fredagen den 4 dec. avhöll logen ord. årsmöte, varvid val av styrelse förrättades. Samtliga tjänstemän omvaldes med akklamation med smärre ändringar i sammansättningen av de skilda kommittéerna.

Onsdagen den 6 januari håller logen nyårsvaka och inbjudas anhöriga och vänner att närvara vid denna fest, för vars anordnande en festkommitté bestående av Harold Ekdahl, C. M. Ohlson, H. Henrikson, mrs. C. B. Dahl och miss Viola Henrikson, svarar. H. Ekdahl, sekr.

Efterlysning.

Helmer Berggren, bördig från Umeå, och som 1911 utvandrade till Canada och Winnipeg, eller personer, som känna till hans vistelseort, ombedjas meddela sig med Svenska Konsulatet. Mr. Berggren är född 1888 och är till yrket plåtslagare. Efterforskas av släktingar.

Artur och Torsten Tjäder. I brev till konsulatet anhåller modern till ovannämnda personer om hjälp för att finna deras nuvarande vistelseort. Brev adresserade till dem under adress 329 Logan Ave. och 213 Logan Ave., Winnipeg, ha returnerats på grund av att adressaterna ej kunnat anträffas. Upplysninger om deras nuvarande vistelseort mottåvas med tacksamhet av Svenska Konsulatet, 470 Main St., Winnipeg, Man.

JULTANKAR OCH VARJE HANDA TANKAR.

Jag går och funderar på om jag skulle ge mig in i arbetslöshetsdiskussionen. Som man lätt kan tänka sig, har jag haft mina egna arbetslöshetsproblem, jag har haft mitt egendomliga sätt att betrakta och lösa dem på, jag har gjort mina egna experiment och kommit till mina egna slutsatser. Man får icke vänta, att jag skall behandla ämnet som annat folk. Jag har varken blivit född eller uppfosttrad till det som är vanligt och alldagligt. I yngre dagar kunde man tro, att jag skrev för att göra reklam för mig själv. Nu däremot är det icke någon vidare uträkning med dylik reklam. Snarare skulle man väl vara benägen för att tro, att mitt syftemål vore att gagna andra. Jag fruktar dock, att jag bleve för långträdig för flertalet av S. C. T:s läsare. Men jag kan möjligen försöka sticka in ett ord här och där, om det blir någon diskussion av. Ordet är fritt.

Av en ren händelse fick jag tidigt i morse fatt på Canada Posten och läste om hur församlingen i Arvidsjaur beslutat att, i stället för att giva årets konfirmander var sin bibel medels det därför bestämda statsanslaget, förära varje nattvårdsbarn en årgång av "Stormklockan" och "Norrskensflamman." På eftermiddagen fick jag en bokförsändelse innehållande Nya testamentet, Luthers huspostilla samt Odhners "Fäderneslandets historia," alla på lappiska. Det var en hedersskänk från domkapitlet i Luleå, som fått reda på min fallenhet för att undersöka mera sällsynta språk. Böckerna voro invecklade i ett antal tidningar, däribland ett exemplar av "Norrskensflamman" med en uppsats om "Den fria kärleken." Det här börjar verkligen kännas kusligt.

För övrigt uppskattar jag på det högsta domkapitlets gåva. Jag är nu beredd att giva lektioner i lappiska språket — t. ex. åt pingstvännerna. Vilja de anställa mig som lärare och jag icke gör mer nytta med min lappiska undervisning än de göra med sitt tungomålstalande, så förbinde jag mig att giva hela mitt arvode åt fattigkassan (med rätt att själv anlita kassan, förstås).

I andre fån skratta, men om man visste, med vilken lätthet jag förvärvat mig läskunnighet, och vilken tjusning det ligger i att sätta sig in i det trevliga och underbara lappspråket, skulle en lappsk språkklubb höra till möjligheterna i Winnipeg.

Saskatoon Tannery Co.
(Saskatoon Garvning Co.)
Pacific Ave., opp City
Market, Saskatoon, Sask.
Hudar och skinn uppköpas
Expertgarvning av hudar o. skinn. Vi betala fraktkostnaderna för hudar, som insändas till garvning.
Allt arbete garanteras.
Begär prislista.

Bibeln är översatt på så många språk. På vart och ett av dessa talar den helige Ande — eller har i svunna dagar talat — till människohjärtan. Har någonsin en pingstvän tänkt på, att det kunde ligga någon särskild välsignelse i att tillgodogöra sig innehållet av dessa för allmänheten föreglade och värdelösa översättningar? Låt vara, att tungomålstalandet är den helige Andes verk — är den gåvan avsedd att vara till nytta och gagn, såsom en rök och anvisning att bruka vårt förstånd, eller är hela avsikten därmed att göra folk besynnerliga och ställa om att man blir begäpad av hopen?

Var får Charlie Erickson sina kvickheter ifrån? Jag har läst om Dean Swift, att han plägade ligga i sängen till klockan tolv på dagen och upp tänka kvickheter, som han ämnade begagna under återstoden av dagen. Men Dean Swift var präst. Han var tvungen att tänka och tala allvarligt ibland och skämtade aldrig med heliga ting. Herr E. ser alltid på den roliga sidan av saken, åtminstone försöker han finna en rolig sida i allt. Med så mycken övning som han har, behöver han väl inte ligga och ruva på sina kvickheter?

"Där kan du vara Lugnkvist!" Hm! Så venialiskt! Det föreföll mig som en återklang från barndomens svunna dagar, när vi pojkar plägade avlossa dylika blänkfyrar mot varandra. Tänk, blott några år till, och blänkfyrar, speglor, förbannelser och sorgelkväden, som äro så tilltalande och gripande, när de framföras på svenska, skola, vad Amerika beträffar, hava försvunnit i evig glömska!

Apropå, hade det kanske gjort kvickheten mindre kvick, om herr E. hade sagt: "Där kan du vara Lugnholm?"

"Skulle var och en börja skriva om sina motgångar, smådelser, baktalerier och därav följande sömlösa nätter, då mångt hjärta velat, s. a. s., det ligger i att sätta sig in i sprängas sönder av sorg och tusen bekymmer, var det bäst att icke få en sådan tidning till stånd. Då bleve vilken Forts. på sida 3.

Varför lider ni?

Orenheter i systemet äro orsaken till de flesta vanliga åkommor. Dessa orenheter kunna endast utdrivas, om avföringsorganen befinna sig i gott skick.

DR. PETERS

KURIKO

är känd för sina verkningar på denna organ; den hjälper dem att avlägsna giftiga och försämda ämnen.

Den första flaskan skall bevisa dess förtjäna. Den är ett gammalt enkelt örbotemedel och innehåller ingenting som ej är valgörande för systemet.

Efterfråga den ej hos apotekern, emär den endast tillhandahålles genom speciella agenter. För närmare upplysninger tillkänni
DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.
2501 Washington Blvd. CHICAGO, ILL.
(Levereras tullfritt i Kanada)

avis som helst för Ilten."—
Stockholmska. Svar: Just där
för finns det i de flesta fall
en eller flera redaktörer, vil-
kas göra är att undersöka, vil-
ka skrivelser som kunna vara
av intresse eller gagn för all-
mänheten. Det finns ingen-
ting (utom måhända lagen),
som förhindrar, att vem som
vill får skriva vad han vill till
en tidning. Redaktören har
en papperskorg, och om alla
människor finno för sig, att
de skulle insända klagovisor
till tidningen, så komme de fle-
sta klagoviserna att hamna i
papperskorgen. Så konstig var
den saken.

Stockholmska visar tydligt,
att hon har kvinnliga såväl
sympatier som antipatier, men
hon tyckes icke vara riktigt
på det klara, antingen jag syf-
tade på mat eller dryckesvar-
ror, när jag nämde slikt.

För all del, jag har icke skri-
vit för att skaffa mig folks
medlidande. Jag har alltigenom
vädjat till deras rätts-
känsla.

Så en till, eftersom det är
jul. En prenumerant i Alber-
ta har sänt mig en traktat,
vari författaren på det hän-
synslösa utfar mot julen,
dels emedan vi fira den på
orätt tid, dels emedan man
äter och dricker i stället för
att fasta, dels emedan hela
tillställningen är hednisk och
av hedniskt ursprung.

Tänk, att man i så många
århundraden trott sig fira jul
och nu först får veta, att man
firar den — på galen tid! Trots
att man i de tidiga århundra-
dena grälade och slogs allde-
les förtvivlat om huru och när
man skulle fira jul och påsk!
Saken har emellertid en god
sida. En viss person får däri-
genom tillfälle att göra sig
märkvärdig och grunda en ny
sekt. Han tillåter nog icke,
att man i hans "kyrka" sjun-
ger:

Jag har en säker vilostad uti
hans dyra sår.
där har jag jul i fastan och
mitt i vintern vår.

Han har 364 andra dagar i
året, på vilka han kan fasta.
Det hjälper inte; på juldagen
fastar han — eller låtsar sig
fasta. Givetvis! Den som vill
vara konstig, han får för all
del inte göra som annat folk
gör.

Julträdet är djävulens på-
hitt, som han införde i värld-
den genom Nimrod och hans
gemål Semiramis. Var han
fått den underrättelsen från,
säger han oss icke. Jag ty-
cker mig ha förstätt, att man
hade julträd redan i paradiset
— två stycken.

Det är bedrövligt, att sven-
skar låta förvilla sig av så-
dan uselhet — att s. k. kristna
vilja arbeta hand i hand med
bolsjeviker för att bortskaffa
varje tillstymmelse till lands-
religion. Att man ivrar mot
ett okristligt julfirande är på
sin plats. Men till och med
de ogudaktiges rummel och ut-
svävningar predika på sitt sätt
om Kristus, ty det ger anled-
ning till att mången frågar:
Vad är anledningen till allt
detta kalasande? Svaret blir:
"I dag föddes ett barn i Bet-
lehem." Det tycker djävulen
inte om. Kanske rätt vad det
är har man döpt om julen till
"Satans fest"! "Du skulle ha
varit här i går kväll, vi förde
ett satans liv," hörde jag en
gång en skeppskapten säga.

Jag har icke på många år
bevistat vare sig julotta eller
julfest, men när jag läser så-

dant, frestas jag att bli barn-
på nytt, till trots för att prä-
sterna gjort sitt yttersta för att
plugga i min tröga hjärna, att
jag inrenting har att beställa
vare sig i predikstol eller i
kyrkbänk — trots det att de
gjort själva helgedomen till
en fasans boning för mig.

Ja, det var sant, den där
jultörst försöker vara
spåman också. År 1933 kommer
Canada att förena sig med
Förenta Staterna. Men spå-
gubben är förståndig nog att
medgiva, att han möjligen
misstager sig. Men sker icke
det, så kommer någonting an-
nat att inträffa. Ja, det visste
vi allihop. Sedan, vid pre-
sidentvalet 1936 kommer nå-
gonting annat hemlighetsfullt,
onämnbart att inträffa. Tocka
griller! Stockholmska, klös-
den där!

J. B. Linderholm.

**Läser med djupaste in-
tresse.....**

Herr Redaktör!

Härmed närslutes sex dol-
lars, som betalning för eder
tidning till okt. 1933, enligt
edert anbud.

Tidningen läser jag med
djupaste intresse och tackar
er för ert tålmod med betal-
ningen....

Vänligen

M. Ch.

Stockholm, Sask.

Our English Page.

Bästa red.!

Var god och fortsatt och
skicka mig tidningen. Jag ty-
cker utmärkt om den, med dess
goda följetonger och Our Eng-
lish Page. Jag tycker bra om
engelskan i tidningen, ty jag
lär mig språket ordentligt.
Har endast varit i landet i tre
år och kan tala rätt god eng-
elska nu, fastän jag icke
kunde ett ord, när jag kom hit.
Vi ha haft en god skörd i år
här i Alberta. Det blev om-
kring 30 bushels per acre. Vi
ha fått nummer två för det o-
bonus, så det hjälper ju upp
det litet.

God jul till redaktionen!

Högaktningsfullt

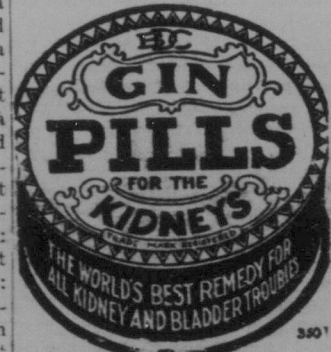
Sven Skiold.

Sidcup, Alta.

Tack för uppmuntran o. jul-
hälsningen. Sänd oss gärna
några rader från Sidcup och
distriktet, närhelst ni önskar.
—Red.

Brev från Småland.

Det är nu rätt länge sedan
jag lät höra av mig i S. C. T.,
men nu efter alla snedspång
och kullerbyttor så skall jag
tala om, att jag har hamnat i
det mörkaste Småland. Men än-

Svullna leder

Äro ofta tecken till att njurarna
äro angripna och tarva behandling.
Varför plågas i onödan! Tag Gin
Pills, de giva Eder lindring och
återställa njurarna i normal funk-
tion.

JULHÄLSNING

Till alla våra goda vänner, våra kunder - och
de äro alla våra goda vänner -

Till alla våra goda vänner - till allmänheten -
alla, äro de våra goda vänner -

Till alla våra goda vänner, våra konkurrenter
- och de äro alla våra goda vänner -
önska vi

En synnerligen glad jul
Ett mycket gott nytt år

Mac Donald Shoe Store Ltd.

494 Main str.

Fem dörrar söder om City Hall.

da hit ha de förfärliga lång-
skjutande lögnkanonerna nått
fram med ettriga projektiler,
så nu får jag lov att erkänna,
att det finns säkra lögnskjuta-
re i M. C. i Canada. Efter 11
års ihärdigt skjutande ha de
ej kunnat träffa sitt mål, så
det är väl stort väsen och lite
ull, sa den onde, då han klippte
grisen. Men fader förlåt dem,
ty de vet ju inte vad de göra.
Men nu ha en del av budbärar-
na somnat på vägen och en del
gått vilse, och en del har rik-
tat de varmaste böner till vår
fader och skapare, att han skall
förlåta dem deras synder. För
de se, att man ej skall lägga
sten på börda, då den är rog-
tung förut, så nu rader jag er
alla, som ha varit med om att
taga lögnens gudinna i försvar
åt avrusta och ned-krota alla
vapen som ni haft i bruk. San-
ningen serar och lögnen får
samligt korsfästas, fast det
skall nog kännas bittert för en
del att blåsa i sanningens trump-
pet "eld upphör", och det ni
ha sätt, får ni väl skörda, men
bedjen att icke kommen i fres-
telse en gång till. Det är min
uppriktiga önskan. Den sig upp-
höjer den skall varda förned-
rad och den sig förnedrar skall
varda upphöjd. Ja hela världen
är full av ondska och det är
svårt att bota dem, som äro
smittade av denna sjuka. Men
gång skola vi få svara för vad
vi ha gjort här i tiden, och då
går det ej att komma med nå-
gra ursäkter.

Så till sist få jag säga, att
vi ha dåliga tider här i Sverige
med arbetslöshet överallt och
det ser ut som om det skulle bli
värre och värre för vart år
som kommer. En jämmer och en
klagan är allt man hör, men
skatterna stiga år för år och
vart skall man taga pengar. Jo,
visst, det finns i kassaskåp, och
nu ha vi här i Sverige kassa-
skåpsprångare och en förfär-
lig mängd med förfalskare som

ta olika stora belopp. Om ni
nu läser dessa rader, så skall
ni allt tänka på att om ni reser
hem till Sverige, köp då er bil-
jet hos Dahl i Winnipeg. Han
är en som ni få lita på, vad han
säger, och han är känd för att
vara redbar. Ett gott nytt år
önskar jag både vänner och o-
vänner.

Sävsjö, Örsjö den 26 nov., 1931.
Oscar Person.

**Vintermånaderna förör-
saka ofta mycken sjuk-
lighet.**

Hälsoexperter uttala tid ef-
ter annan kraftiga maningar
till folk att skydda sig mot
sjukdomar under vintermåna-
derna. De som icke följa des-
sa varningar, bli ytterst lätt
förkylda. Vintersjukdomarna
rjnska motståndskraften och
förorsaka ofta allvarliga föl-
der.

Det bästa sättet är att stär-
ka eder fond av hälsa och
krafter med hjälp av en på-
litlig medicin — ett läkemedel,
som stärker och stimulerar
nerverna, musklerna och de
vitala organen. Detta icke al-
lenast skyddar er mot sjukdo-
mar utan befriar er också från
dryga doktorsräkningar. Det
är därför ur alla synpunkter
ekonomiskt att ge ut litet pen-
gar nu och undvika uppslitande,
nervös hosta, förkylning o.
sjukdom, som kan betyda för-
lusten av både tid och pengar.

Nuga-Tone är ett läkemedel
som högt prisas av millioner
män och kvinnor, alldenstund
det återskänkt dem hälsa och
krafter. I 45 år har denna un-
derbara medicin gjort ett en-
stående arbete. Det stärker
och stimulerar alla organen
och anses med rätta vara ett
av de bästa och mest ekono-
miska läkemedel i sitt slag.
Nuga-Tone annonseras å an-
nan plats i dagens tidning o. be-
torna.

våra läsare torde göra kiokt
att genomläsa denna annons
och därav inhämta upplysning
gar om, vilken fin medicin det
är.

**Kulturväxternas kalkbe-
hov växlar.**

Dr. Hans Glömme vid sta-
tens jordundersökning och
lantbrukshögskolan i Norge
sammanfattade nyligen i hög-
skolans meddelanden i popu-
lär form vår tids vetande rö-
rande kulturväxternas olika
kalkbehov och de praktiska
slutsatserna därav för jordbru-
ket. Det är rätt stor skillnad
på de anspråk, som våra kul-
turväxter ställa på jordens re-
aktion (surhetsgrad) och kalk-
halt, säger den norske jord-
specialisten. Det anses nu
fastslaget att sådana växter
som vete, korn, arter, vicker
lucern, rödklöver och särskilt
sockerbetor ha stora fordring-
ar på kalkhalten, medan pota-
tis, havre, lupiner, råg, rovor
och en del grässlåg äro min-
dre anspråksfulla.

Detta förhållande har na-
turligtvis åtskilligt att betyda
för kalkfrågan. Odlar man hu-
vudsakligen kalkbehövande
växter, måste man kalka stark-
are än för mindre kalkäls-
kande växtslag. Hos oss od-
las vanligen båda slagen på
samma skiften, och då bör kal-
ken givas till de växter, som
sätta mest värde på den. Där
man odlar arter på kalkbehö-
vande jord, passar det att kal-
ka årtskiftet. Eller också kan
kalken givas till vallinsädd i
grönfoder, korn, vete eller råg.
Härvid gynnar kalken klöver-
under de första vallåren, me-
dan havren, vilken vanligen
odlas på vallbrott med potatis
som efterfrukt, får minsta
kalkverkan. Har man betod-
ling, bör kalken helst givas till

STOCKHOLM.

För bedrägerierna inom sjukvården Swea har nu häktats kassören Anton Villehad Sundqvist.

Kassören vid flottans pensionskassa A. Abergers försörjningar uppgår till inalles 38,700 kr.

Förlusten på Londonutställningen 20,000 kr. Bestyrelsen för Svenska konstindustriutställningen i London 1931 hemställer om 20,000 kr. av lotterimedel till täckande av förlusten på utställningen, som enligt en i dagarna uppgjord tabell beräknas till 19,751 kronor.

"Specierriksdagen har inletts. Den av Sveriges köpmannaförbund sammankallade specierriksdagen har nu börjat sina överläggningar. Sedan Sveriges köpmannaförbunds verkställande direktör Victor Strömberg hälsat de närvarande, lämnade specieravdelningens ordförande direktör John Lenke en sammanfattning av mötets ändamål. Över ett hundratal ombud för hela landet deltaga i förhandlingarna, som äro av enskild natur.

Högsta vinsten, 100,000 kr., vid lotteridragningen har förliden vanns av två äldre gruvarbetare, anställda i Tuoulluvaara gruvaktiebolag.

Pingstpastorn vill återinträda i prästämbetet. Pastor G. K. Danielsson, som för en tid sedan erhöill tillstånd av domkapitlet i Växjö att utträda ur svenska kyrkan för att övergå till pingströrelsen, anhåller nu att få återinträda i prästämbetet. Domkapitlet tillstyrker denna framställning.

Sveriges hjälp åt Kinas nödlidande. Som deputerade för Kinajansamlingen ha dr Sven Hedén, förre ministern, dr David Bergström och överintendenten Lagrelus haft företräde för kinesiske ministern. Därvid meddelades att insamlingen givit till resultat, att 10,000 kr. översänts till vår minister i Peking för att disponeras till förmån för de nödlidande i Kina.

S. J:s pågående elektrifiering. Sydsvenska kraftaktiebolaget har hos k. m. t. gjort framställning om koncession för överförande av kraft från Lagan till Nässjö för södra stambanans elektrifiering. Koncessionen avser en högspänningsledning för 132 kilowatt från fördelningscentralen vid Knäred och en transformatorcentral vid Alvesta o. därifrån till en liknande central vid Närsjö. Ledningen blir något över 17 mil lång o. anläggningskostnaderna beräknas till 2,550,000 kr., därav enbart över 400,000 kr. i arbetskostnader.

Statens vattenfallsverks bruttolikostnader beräknas för år 1932 uppgå till 29,630,000 kr. och driftkostnaderna till 14,050,000 kr. Överskottet för nästa år beräknas alltså till 15,580,000 kr. Driftkostnaderna beräknas för Trollhätte kraftverk till 4,220,000 kr.,

Älvkarleby kraftverk 2,890,000 kr., Motala kraftverk 965,000 kr., Västerås kraftverk med västra stamlinjen 2,035,000 kr., Porjus kraftverk 1,630,000 kr., Norrforås kraftverk 490,000 kr. samt för diverse vattenfall och kraftanläggningar 160,000 kr., för Trollhätte kanalverk till 1,033,000 kr. och Södertälje kanalverk 221,000 kr. samt för fastighetsförvaltningen till 400,000 kr.

S. J:s minskade inkomster i år. Statens järnvägar med undantag av malmbanan Luleå-Riksgränsen redovisa för september ett överskott på rörelsen av 1,1 milj. kr. (förra året 2,7). Under januari-september månader var överskottet 18,3 milj. kr. (förra året 28,5). För malmbanan Luleå-Riksgränsen redovisas för september ett överskott på 0,5 milj. (förra året 1,2) och under januari-september ett överskott på 2,7 (förra året 9,8 milj. kr.).

Underofficersutbildningen vid flyget. Chefen för flygvapnet generalmajor F. Virgin framhåller i skrivelse till k. m. t. att en förläggning av underofficersutbildningen vid flygvapnet till arméns underofficersskola vore olämplig ur tjänstens vid flygvapnet synpunkt. Utbildningen bör i stället äga rum vid flygvapnet. Flygvapnets nuvarande personaltillgång medger dessutom varken att manskap under tre år kan avses för underofficersutbildning eller att lärarepersonal och manskap användas enbart för underofficersskolans räkning och således icke kunna disponeras för annan tjänst vid flygvapnet.

K. F. får exportera smör. Den av Kooperativa förbundet gjorda framställningen om tillstånd att utan hinder av gällande föreskrifter på försök exportera 50,000 kg. svenskt smör i viss förpackning till Nord-Amerika har behandlats i konselj och regeringen beslöt därvid att meddela förbundet erforderlig dispens för ändamålet.

GÖTEBORG.

En olyckshändelse, som krävde ett människoliv, inträffade härommiddagen i korsningen av Nya Allén och Viktoriagatan. En spårvagn skulle just passera, då en 74-årig kvinna, fröken Augusta Olivia Johansson, gick ut i spåret med påföljd, att hon fick en kraftig törn av vagnen och slungades med våldsam kraft i gatan. Hon fördes till Sahlgrenska sjukhuset, där hon efter någon timma avled.

S. K. F. ökar driften. S. K. F. har under hösten på grund av en del större order från Ryssland varit i tillfälle att successivt öka driften, så att man på den ena avdelningen efter den andra kunnat lämna fyrdagarsveckan och övergå till full tid. Dir. U. Forsberg framhåller, att dessa förändringar vidtagits i anledning av tillfälligt inkomna större beställningar. Något som tyder på en mera definitiv

omsvängning trodde sig dir. Forsberg icke ha funnit. Det förändrade valutaläget har hittills åtminstone icke avsatt några spår i företagets exporttillverkning.

Kvinnlig domare. E. o. hovrättsnotarien Ingeborg Wennerberg, Göteborg, har antagits till notarie i Askims domsaga. Hon blir domsagens tredje kvinnliga domare.

Uppsagt avtal. Göteborgs konfektionsindustriförening, som icke är ansluten till Svenska arbetsgivareföreningen och alltså icke undertecknat riksavtalet inom beklädnadsindustrin, har uppsagt det med Svenska beklädnadsarbetarförbundet och dess avdelning i Göteborg gällande avtalet. Avtalsuppsägningen, som berör omkring 550 arbetare, innebär ett krav på lönereduktioner.

Göteborg blir utan flygroute? Det är inte osannolikt att det kommer att blåsa upp till storm kring Torslanda flygfält vid Göteborg. Saken gäller ingenting mindre än Göteborgs vara eller icke vara som anhalt i den internationella flygtrafiken. Man har i Göteborg en känsla av, att Aerotransport icke är så starkt intresserat i stadens flyghamn. Men för Göteborg är det av största vikt, att flygrouten uppehålls. Över Göteborg går den transatlantiska posten från Sverige och Finland — och i framtiden räknar man med en livlig trafik från Ryssland.

Stadskollegium även i Göteborg. En av Göteborgs stadsfullmäktige tillsatt beredning för omorganisation av stadens förvaltning i syfte att er nå en centralisering av densamma har nu slutfört sitt uppdrag och till drätselkammaren överlämnat sitt förslag. Beredningen har övervägt att föreslå införandet i Göteborg av den i Stockholm existerande borgarrådsinstitutionen, men man har stannat vid att begränsa reformförslagen till vad som är möjligt att åstadkomma inom ramen av nu gällande kommunallagar. Beredningen föreslår i överensstämmelse härmed inrättande av ett särskilt stadskollegium såsom en stadens högsta styrelse. Kollegiet skulle, enligt förslaget, räkna tio ledamöter, och beredningen har tänkt sig att stadsfullmäktiges presidium skulle beredas plats i detsamma.

BLEKINGE.

Fylgia har anträtt sin långfärd. Fylgia har lättat ankar för sin långresa till Ostindien.

20-årigt amorteringslån för Eringsboda tillstyrkes. Länsstyrelsen i Karlskrona tillstyrker hos k. m. t. ansökan om tillstånd att upptaga ett tjugorårigt amorteringslån för gällande av kommunens andel i kostnaderna för provinsialläkarebostaden i Eringsboda provinsialläkaredistrikt.

Begär hjälp ur arvsfonden. Inom den närmaste tiden kommer årets fördelning från allmänna arvsfonden att äga rum. av 300 ansökningar äro ett 10-tal från Blekinge och av dessa märkes en hjälpsökande från Ronneby, som har haft 15 barn, av vilka dock 2 äro döda.

Bohuslän.

Strömstads nya postkontor togs i bruk den 8 nov. Det nya postkontoret, som är beläget i den nybyggda fastigheten Svanen no. 1 i närheten av

järnvägsstationen, är att räknas bland de modernaste och rymligaste i landet, huvudpostkontoren i de större städerna undantagna.

Höstens största skarpsillfiske. Det största skarpsillfiske, som de bohuslänska fiskarna haft under hösten, ägde rum den 13 nov. nordost om Skagen. Fiskarna beräknas ha fått omkring 1,500 hektoliter skarpsill, vilket betalas med ända till 35 kr. pr. hektoliter.

Dalarna.

Strängt straff. Till två år och tre månaders straffarbete dömdes elektrikern Ragnar Nyström från Norrälta i Leksand för att han förfalskat ett antal växlar. Dessutom fick han 5 månaders straffarbete för att han plundrat en berusad skärslipare Lars Larsson Nordkvist från Karlstad på omkr. 70 kr. Agenten Emil Wahlén från Tunsta i Al, som varit Nyström behjälplig med stölden från skärsliparen, kom undan med 5 månader villkorligt.

Dalsland.

Drunkningsolycka. En 15-årig gosse, Sven Gunnar Johansson, son till lantbrukaren Joh. Johansson, Hävesten, Ödeberg, begav sig häromdagen till sjön Krokvattnet för att åka skridskor. Då pojken inte kom hem på kvällen, blev man orolig i hemmet och gav sig ut för att söka efter den försvunne. Man rann då, att spår ledde till en vak på sjön. Här återfanns senare hans lik.

Gotland.

Landshövdingen tog hand om bilfylleristen. En chaufför i Visby blev häromdagen stoppad i sin framfart av ingen mindre än landshövdingen. Chauffören hade förtärt en del spritdrycker men trots detta satt sig vid rattén. När han så körde Stenkumlaväg norrut, körde han på en person, som slogs omkull vid stöten, dess bättre utan svarare skador. Då landshövding Rodhe, som kom efter med sin bil, märkte, att den överkörde reste sig, och att det alltså ej var någon allvarigare fara med honom, gav han order om full fart o. hann efter ett 50-tal meter upp den berusade chauffören. Landshövdingen körde upp vid hans sida och tillropade honom att stanna, vilket denne fann för gott att åtyda. Landshövdingens chaufför tillkallade polis, och landshövdingen höll fylleristen kvar, tills polisen anlände och tog honom om hand.

I Lärbro ha kommunalfullmäktige fastställt utdebiteringen till kr. 5,10, och då kyrkostämman förut beslutat en utdebitering av 4,90, kommer nästa år att utgå med 10 kr. per inkomsthundrade, vilket alltså hela kommunalskatten är samma som i år.

Gästrikland.

En dödsolycka inträffade d. 2 nov. i Mo-Svartsbo i Ockelbo, då en 59-årig hushållerska Lovisa Östlund råkade falla utför en trappa och slå huvudet i en dörrpost, så att hon omedelbart avled.

Dödsolycka på motorcykel. En dödsolycka inträffade nyligen i Arbrå. En 35-årig man P. Liljedahl, som åkande på motorcykel, varvid han mitt för kyrkan råkade slira och köra på en stolpe. Han skadades så svårt, att han senare avled på Bollnäs lasarett.

Holland.

Dömd för försörjning. För försörjning och cykelstöld i Motala, Jönköping, Örebro, Gävle och Gräna dömdes häromdagen arbetaren A. J. Karlsson från Hammarby av Himele häradsrätt till tio månaders straffarbete med ett års påföljd.

Hälsingland.

Sågverk nedlägges för alltid. Åsbacka trävaruaktiebolag har meddelat att samtliga arbetare vid Källskärs sågverk i Soderhamn uppsagts från och med den 15 november. En del av de anställda kommer att beredas anställning vid brädgården. Sagen kommer sannolikt att nedläggas för alltid. Uppsägningen berör omkring 200 man.

Härjedalen.

Mystiska manipulationer med postpaket.

För en tid sedan avsånde ett par handelsfirmor i Stockholm klädesvaror per postförskott till Gastsjöns postanstalt. Paketerna blevo ej efterfrågade, då namnen på rekvisiterna foro fingerade, utan de fingo återgå till avsändarna. När de vid återkomsten öppnades befunnos de emellertid innehålla sten och träull i lämplig avpassning för vikten. Paketerna vore så väl hoplagda, att det icke kunde observeras att de varit öppnade. Rekvisiterna ha tydligen nattetid berätt sig tillräde till postlokalen och avhämplat sitt gods, som bestod av ett par kostymer. Polisen lär vara tjuvarna på spåren.

Jämtland.

Trämasseexport till Ryssland. Enligt uppgift har i höst från Äggfors exporterats närmare 6,000 ton trämassa till Ryssland. Svenska trämassekompaniets chef, direktör S. Kasstrupp, konstaterar, att under höstens lopp massaeexport på Ryssland förekommit såväl från Äggfors som några andra fabriker. Det rör sig dock om jämförelsevis obetydliga poster, som icke spelade någon nämnvärd roll för de svenska massafabriker.

Arvsfundsbidrag till tre familjer?

Arbetaren Nils Nilsson i Ytterån, Näskotts socken, anhåller hos k. m. t. om ett understöd ur allmänna arvsfonden till vård och fostran av sina barn. Han har 8 barn födda åren 1914 — 1930.

Samtidigt hemställa sågverksarbetarna G. Törnblom och A. E. Björk i Gärdsta om bidrag ur arvsfonden till sina barns uppfostran. De ha resp. 11 och 8 barn. Kommunalnämnden i Marby socken tillstyrker ansökningarna, framhållande att både Törnblom och Björk visat vilja att draga sig fram utan underhåll från allmänna medel och även att fostra sina barn till goda samhällsmedborgare.

Medelpad.

Under lastning

av massabalar ombord på Helsingborgsångaren Stig Gorthon råkade i Sundsvall förste styrmannen Anders Jönsson från Mölle träffas av en slinga med fem massabalar och blev klämd så svårt att döden följde. Han var 51 år gammal och efterlämnar maka och tre barn.

Örnjakten på Alnön får efterspel.

Ländefiskalen i distriktet har skilnämigen uttagit stämning på de Evert nersson, som sköt kung-öv

GÖTEBORGS BANK

Göteborgs äldsta bank, grundad 1848.
Eget kapital Kr. 78,750,000. (Över 20 millioner Dollars.)

SVENSKAR I CANADA!

Önskar Ni en säker placering och god avkastning av Eder penningar så insätt dem på vår

KAPITALRÄKNING.

Vi gottgöra härpå alltid högsta gällande ränta. Vi lägga varje halvår räntan till kapitalet, så att Ni erhåller ränta på ränta. Vi sända kostnadsfritt varje halvår till Eder per post en uppställning, som visar hur stort kapital Ni har hos oss och hur mycket det ökas genom ränta. Alla slag av bankaffärer i övrigt.

örnen. Denne hade gjort gällande, att örnen anfallit hans hund och för att skydda denna hade han skjutit den fridlysta fågeln. Han dömdes till 200 kronors böter.

Ny köping?

Skönsbergs municipalfullmäktige ha behandlat ett förslag om utredning om samhällets ombildande till köping. Förslaget remitterades till municipalsamfundet och beredningsutskottet för närmare utredning. Motivet för en köpingsbildning är givetvis samhällets snabba tillväxt. För närvarande är befolkningssiffran uppe i 6,000 och Skönsberg är i befolkningshänseende det tredje i ordningen av landets municipalsamfund. Goda hamnförhållanden och andra omständigheter anses också sasom gynnsamma förhållanden för ett köpingsbildande.

Norrbotten.

Tog paketet för en fågel!

En olycka, som troligen kommer att kräva ett människoliv, inträffade intill Prästholm, Räneå. En hemmansägare Knut Karlsson var på hemväg till sitt intill Prästholm belägna hem. Under armen bar han ett paket. En lantbrukare Birger Karlsson, som var ute på fälgjakt, uppfattade det paket, som han bar under armen som en fågel och sköt ett hagelskott mot honom, så att den beskjutne stupade. Han omhändertogs av skytten, som förde honom till läkare i Räneå, vilken icke lyckades få liv i patienten. Läkaren skickade honom därför till Luleå lasarett, där man anser skadan vara allvarlig. Karlsson är i femtioårsaldern.

Närke.

Arbetslösheten i Hammar.

Enligt rapport till arbetslöshetskommissionen finnas i Hammars socken 93 arbetslösa. Samtliga äro försörjningspliktiga. 27 sysselsätts vid statliga och 41 vid kommunala reservarbeten.

Skåne.

Eld utbröt tidigt härommorgonen å Eriksdale gård i Skåne, varvid den stora bostadslängan i två våningar lades i aska. Gårdens ägare, godsägare J. P. Nilsson och hans familj måste i största hast rädda sig. Allt lösöre i övre våningen förstördes, medan man lyckades rädda inventarierna i undervåningen. Den brunna byggnaden jämte lösöret var försäkrad för cirka 100,000 kr.

Tioåring dödad av exploderande spritlampa.

En olyckshändelse, som krävde ett människoliv, inträffade nyligen i Malmö. I en skomakerverkstad exploderade en spritlampa, varvid en i lokalen varande tioårig gosse Stig Nilsson blev så svårt bränd, att han natten till onsdagen avled.

Småland.

Tranås bangård skall nu ombyggas.

Järnvägsstyrelsen har anmodat vederbörande distriktsförvaltning att gå i författning om bangårdens i Tranås ombyggnad enligt inom styrelsen uppgjorda ritningar. Kostnaden för arbetet beräknas till 315,000 kr.

Sedan länge har behov förelagat av ombyggnad av Tranås bangård och man har ansett det lämpligt utföra denna ombyggnad i samband med nu pågående dubbelspårsanläggning Frinnaryd — Tranås och elektrifiering av södra stambanan.

Södermanland.

Nya vägföretag i Södermanland.

Länsstyrelsen har på förslag av vägingenjören i länet beslutit att ur länets automobilskattefond använda 116,000 kr. till olika vägföretag. Ett av de största är omläggningen och förbättringen av vägen Eskilstuna — Strängnäs inom Akers härad. Detta vägföretag beräknas dra en kostnad av 315,000 kr. Tidigare har till detta arbete anslagits 35,000 kr.

Uppland.

En häftig eldsvåda

utbröt häromnatten i Mala, Västlands socken, där en byggmästare Fridolf Mattsson tillhörig byggnad, innehållande bostadshus, sädesmagasin, vagnslider och vedbod, nedbrann. I byggnaden lägo vid tillfället två ynglingar och sovo. De vaknade först då byggnaden var så gott som övertänd och räddade sig med knapp nöd. Taket störtade in omedelbart efter det de tagit sig ut. Elden antages ha uppkommit genom någon bristfällighet i skorstensmuren. I byggnaden förstördes även omkring 7,000 kg. spannmål och så gott som alla jordbruksredskap och vagnar samt allt lösöre.

Värmland.

Östmarks nya vårdhem invigt.

En anslående högtidlighet ägde nyligen rum i Östmark, då kommunens nya tidsenliga vårdhem invigdes för sitt ändamål. Församlingsborna hade mycket talrikt infunnit sig och hälsades välkomna av fattigvårdsstyrelsens vice ordf., hr. J. A. Henriksson, vilken därefter lämnade en historik över fattigvårdens utveckling inom kommunen. Invigningen förrättades av kyrkoherde Kihlgren, som höll ett varmhjärtat anförande. Östmarks sängkör bidrog med flera vackra sånger. De närvarande besågo till sist hemmet och belätnheten med den moderna inrättningen var allmän.

Säffle bygger nytt äldreomsorgshem.

Säffle kommunalfullmäktige beslöt vid sammanträde att

uppföra nytt äldreomsorgshem i kvarteret Dungen, för vilket ändamål reserverades ett tomområde om 10,000 kvm. Kostnadsförslag för byggnaden i fråga är emellertid ännu ej upprättat.

Västergötland.

Fotgängare ihjälkörd av motorcyklist.

Under natten till den 9 november råkade en motorcyklist i närheten av Trollhättan köra på en fotgängare Gustav Vilhelm Lo från Flo socken. Denne fick därvid en del skador och har senare avlidit. Lo var 26 år gammal och ogift.

Västmanland.

Svenska metallverken

har nu överlämnat sitt förslag till avtal för verkstäderna i Västerås jämte Skultuna bruk. Det nya avtalet föreslås gälla för en tid av två år och är likalydande med det nu gällande utom minimilönerna och ackordsatserna, som föreslås reducerade med 15 proc. Arbetarparten har ännu icke avgivit sitt förslag.

Ångermanland.

Drunkad under roddfärden. Under en färd i roddbåt mellan Härnösand och Fälleön omkom härförliden plåtslagaren B. F. Nordendahl. Han var född 1891 och ogift.

Öland.

Nya postgångaren "Öland" gjorde den 1 nov. sin första officiella tur på traden Kalmar — Färjestaden.

Försök med gotländska utgångsfäret kommer att företagas på Horns kungsgård. Försöken ha på Gotland slagit ut väl och experter anse att det finnes goda förutsättningar även på Öland. Färet är mindre än det vanliga cheviotfäret och ger sämre ull än detta, men då det lever av enrisbarr, lavar och dylikt bör förtjänsten bli god.

Östergötland.

Medeltid i dagen i Linköping. Vid grävningar för en avloppsledning från slottet i Linköping ha en del murrester blottats. Utanför läroverkets gymnastikhus påträffades vid ledningsgrävningen domkyrkans gamla kyrkogårdsmur och grunden till ett utanför denna liggande stenhus, där ett källarvalv har frilagts. Mitt emot domkyrkans västra portal har blottats grunden till ett annat stenhus, där undersökningar likaledes pågå. Husen ha med säkerhet tillhört domkyrkan, och det, som ligger närmast domkyrkan, finns upptaget på kartor från 1600-talet men saknas på kartor från år 1700.

Donation på 10,000 kr. till de fattiga. Vallerstads församling har av framlidne godsägaren och kommunalordföranden Thure Jacobson fått mottaga kr. 10,000, varav räntan skall utdelas till mindre bemedlade personer.

Dödsfall. I sitt hem i Linköping avled 12 nov. fru Adele Elisabet Uggla i en ålder av 84 år. Den bortgångna var född på Villingsbärg i Värmland, dotter till bruksägaren Erland von Hofsten och hans maka, född Broms. 1868 ingick hon äktenskap med kaptenen vid Värmlands regemente Karl Johan Pontus Uggla, som avled 1900. Sedan 1915 har hon varit bosatt i Linköping. Med fru Uggla har en älskvärd gammal dam gått ur tiden.

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas kunder och vänner

W. J. Finkel

Urmakare och Juvelerare

283 Logan Ave.

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas av

Lars Mattson med familj

226 Union Ave.

Elmwood

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas av

H. P. A. Hermanson med familj

188 Oak Street

River Heights

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas av

Dr P. A. Eckman

Hörnet av Logan och Main Street

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas av

Mr. och Mrs. Sven Klintberg

Birds Hill

Man.

God Jul och Gott Nytt År

De bästa önsknings för en

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas av

C. H. Nilson med familj

58 Noble Ave

Glenwood Place

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas kunder och vänner

Gus' Barber Shop & Marcelling Parlor

256 Logan Ave.

Tel.: 25 531

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas av

Familjen K. Flemming

363 Harcourt

Sturgeon Creek, Man.

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas kunder och vänner

Cafe Sverige

271 Princess Str.

Winnipeg.

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas av

Familjen Arthur A. Anderson

27 Polson Ave

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas av

Dr. M. Rady

100 Toronto Gen. Trust Bldg.

Winnipeg

God Jul och Gott Nytt År

tillönskas kunder och vänner

Fashion Barber Shop

287 Logan Ave.

Tel.: 25 522

Bröderna Harald och Holger Hansen

Arbetslöshet, valuta och ful Funkis i Sverige.

Redaktör C. E. Rydberg tillbaka från fransysk visit i hemlandet.

Hr. Rydberg om förhållandena i Sverige och Danmark.

I fredags morse anlände från New York redaktör Carl E. Rydberg, som nyligen återkommit från en blyxvisit i Sverige och Danmark, där han besökt släktingar och bekanta.

Helt naturligt har redaktör Rydberg under sin visit i hemlandet en hel del att berätta om förhållandena därstädes och intresserade som alltid för "vad sig i riket tilldrager". Uppsökte vi red. Rydberg för att under några minuters samtal uppspanna en del av de intryck han samlat under sin resa.

"Trevlig resa förstås? är vår första fråga, som besvaras med ett sällsamt roat leende av vår kollega, som icke är sen att ge en livlig skildring av livet ombord på S. A. L:s eleganta Gripsholm.

Han grips av en fläkt från stockholmslivet och avslutningen: "Så, gissa om vi ha haft skojigt ombord, "klingar på oförfalskad stockholmska.

"Redan vid ankomsten till Göteborg, kunde jag ana att färden också skulle få sina strapatser," säger han. "Och det blev också ett förfärligt jäktande och farande, trots att mitt besök i Göteborg var så kort. Efter en angenäm lunch tillsammans med medarb. i Göteborgs morgonpost, red. Y. Wilhelmson och red. R. Landelius vid Sthlms Dagblad, stuvades man vederbörligen in på tåget för att uppsöka Köpenhamn, där jag stannade i tre veckors tid. Efter Danmarksbesöket för jag för några dagar till Sverige, där jag naturligtvis uppsökte släkt och vänner i Lomma, Linköping, Mantorp, Nyköping och stutligen Stockholm. Det är i det hela resans förlopp och ehuru det varit ganska jäktigt särskilt med hänsyn till min beskada, så har jag idel angenäma minnen från densamma. "säger herr Rydberg och småler.

—Råkade ni några forna Winnipegbor under besöket i Sverige?

— Skulle tro det. Blomberg, Gästa Hahn, Häglund, Wennerström, fru Ruth Gustafson, direktör Haglund m. fl. m. fl., kommer svaret blyxtsnabbt, och så skildrar vår kollega på sitt vanliga intressanta sätt minnena från sammanträffandet med dem i huvudstaden.

— Edra intryck av Danmark, avbryta vi och få till svar en intressant skildring det glada Köpenhamn, på vars

nöjesliv depressionen ej synes ha satt stor hämsko, att döma av de eleganta restauranger man uppfört, de gentila verkligt luxuöst inredda nattklubbarna och danslokalerna. Gamla Scala har försvunnit och ersatts med Holbergs Have, ett enastående etablissemanz, vars stora sal rymmer upp till 4000 personer.

Köpenhamn är i det stora hela sig likt, om man bortser från en massa nybyggnader utåt Österbro, Klampenborg, Hellerup m. fl. platser. Esprieten och det glada humöret har icke svikit danskarna, må jag säga, och operetter och teatrar. Det säger sig självt att man icke undgått de hårda tiderna, och i vissa delar av landet uppgives nöden vara stor och situationen kritisk.

Vår kollega har ordet i sin makt och ger en målande skildring av sina intryck från färder på kors och tvärs i Danmark, och det är endast med tvekan vi avbryta för att ställa några nyfikna frågor om förhållandena hemma i Sverige.

— Sverige och ful funkis i Stockholm.

— Sverige — ja, det är ej så lätt att sammanfatta sina intryck av ett så kort besök. En definitivt uttalande om läget, säger redaktören och ser en smula betänksam ut. Han önskar givetvis ej göra några förhastade uttalanden och väljer med omsorg sina ord. Vi våga en fråga om Stockholm, och det var tydligen sesamsordet. Det blir åter den gamle stockholmarens och huvudstadsbon, som talar, och i rasika drag målar han oss en tavla av Sveriges huvudstad, sådan den utvecklats sig under de sex år red. Rydberg vistats borta från densamma.

— Kontinental, storstilat. Flott. Elegant. Rent och snyggt. En enastående fläkt av esprit och kultur. Något säregt, som man knappast kunde vänta sig och som otvivelaktigt gör ett behagligt intryck på resenären, evad han besöker staden för första gången eller återser den efter år av bortovaro.

Den är modern i alla avseenden och sista skriker inom byggnadsstilen, den fula, men onekligen praktiska funkisen har tydligen tagit stockholmarna med storm. Hela norr Mälarstrand är ju inget annat än dessa cigarrlådor. Fula? — Och så de mest grälla färger, man kan tänka sig. Det är förresten det enda, som skiljer den åt, och som i någon mån möjliggör, att man kan hitta hem efter ett bättre kalas på en av stadens flotta restauranger. (Stackars färgblinda, tänka vi — men inte högt.)

Hemma hos direktör Haglund i Lantbruksstyrelsen hade jag tillfälle beskåda dessa "cigarrlådor" inifrån, o. jag må verkligen erkänna, "att de äro enastående praktiska och bekväma."

Herr Rydberg övergår att berätta litet om den omfattande byggnadsverksamhet, som

bidragit att så kraftigt förändra stadsbilden.

— Sveavägen är färdig, naturligtvis funkisstil. Likaså Ladugårsländan och flera andra platser.

En del av det gamla Stockholm har fått lämna rum för dessa moderniseringar, o. man saknar Katafahissen och gamla "Pelikan." Riksbron var i det närmaste färdig och blir i framtiden öppen för biltrafik också.

Samtalet glider in på känt folk, och herr Rydberg berättar om en angenäm lunch i kamratkretsen med Guido Valentin, Gösta Chatam, Harald Hansen, Erik Zetterström m. fl. kända namn inom svenska tidningsmannakretsar, skildrar sina intryck av svensk teater och restaurangliv o. m., uttalar sin beundran för den nye teaterkungen Gösta Ekman, som kraftigt bidragit att ge den svenska teatern en verklig renässans och slutar med att beklaga att Rolf och Karl Gerhard icke längre nå upp till sitt gamla plan som revymästare.

— Så hade jag företrädde för Röda Korset, huvudsakligen med anledning av den petition om hjälp, som ingång från Port Arthur och för Socialstyrelsen i samma fråga.

Dagens Nyheter, vars medarbetare och korrespondent jag nu är, blev föremål för ett kortare besök, varvid jag hade nöjet av ett längre samtal med chefsredaktören kapten Dehlgren m. fl.

Arbetslösheten och valutan.

— Hur är det med arbetslösheten i Sverige?

— Ja, enligt senaste beräkningar uppgår den till högst 30,000. Innan Sverige frångick guldmynnfotet, utgjorde den 50,000. Kronans fall på valutamarknaden gav emellertid den svenska industrien ett gott uppsving, och exporten ökades under det att importen sjönk. Det beräknas, att ungefär 20,000 arbetslösa absorberats av den sålunda upphjälpta industrien.

— Det politiska läget? blir vår nästa lakoniska fråga.

— Det verkar på mig, som om man vore en smula trött på den ekmanska regimen, och i vissa kretsar förespar man regeringsskifte med arbetslöshetsfrågor i allmänhet som förnämsta orsak härtill.

— Hurudan är stämningen i Sverige gentemot Canada?

— Den svenska pressen torde i det fallet vara ganska mycket att klandra. Man har icke lätt omdömesgilla, med förhållandena bekanta personer granska de många uttalanden emot landet, som gjorts under sista tiden, och omdömena äro högst varierande. Men i det stora hela tycks man hysa uppfattningen, att Canada är ett av de länder, som äga största förutsättningar att hastigt repa sig ur det kritiska läget.

Herr Rydberg ger en längre utredning av frågan och övergår att tala om ett intressant föredrag, han hade tillfälle att avlyssna under sitt besök i Stockholm. Det hölls av ryske folkkommissarien för kulturarbetet, och "det var med en viss förvåning, man hörde honom medgiva, att sovjetlandets regering själv anser sin utrikespolitik felaktigt inriktad, och att man i framtiden kommer att taga hänsyn till att först prova de egna teoriernas bärkraft, innan man ger sig till att pro-

Alla vänner och gynnare tillönskas
God Jul och Gott Nytt År
P. Nelson

409 Dufferin Ave.

Tel.: 56 319

God Jul och Gott Nytt År
tillönskas av
Ed. Hammarstrand

Power Bldg.

God Jul och Gott Nytt År
tillönskas av
Carlton Taxi & Service Station

Logan & King

Tel.: 27 918

God Jul och Gott Nytt År
tillönskas av
McCracken Bros.

Logan & Princess

En God Jul och Ett Gott Nytt År
önskas kunder och vänner av de nya
innehavrinna
New Scandia Cafe

God mat serveras.
403 Notre Dame Ave.

Gör oss ett besök
och övertyga eder

Elektrisk armatur som julgåvor!

Till alla och envar rikta vi en vördsam inbjudan att besöka vår utställning av elektriska apparater och radio-specialiteter, särskilt lämpade som julgåvor.

Kummen & Shipman

309 Fort Str.

Winnipeg.

(Endast några få steg söder om Portage ave.)

pagera i utlandet. Föredra-efter en kort tid längtan till get har blivit uppmärksam baka till Canada. För hur mat i alla delar av de skandinaviska länderna, och den svenska pressen har livligt kommenterat detsamma," säger vår sagesman.

Handelsutbytet mellan Sverige och Canada blir en stund föremål för diskussion och red. Rydberg framhåller, att den svenska påsldjursodlingen i det hela taget lider av konkurrensen från Finland, där importen av levande ljur på sista tiden varit oerhörd stark. Pälisar och skinn betinga goda priser hemma, men landets behov av levande djur tycks i det närmaste vara fyllt. Under mitt besök i Sverige hade jag tillfälle besöka dir. Gunnar Klintbergs påsldjursodling i Akersberga, och mina åsikter om denna näringsgren fingo i direktör Klintbergs uttalanden ytterligare bekräftande.

Det är mycket mera vi skulle vilja fråga om, men tiden är långt framskriden. Vi inkränka oss till att ställa några frågor om hemresan o. helhetsintrycket av resan, vilka herr Rydberg besvarar med stor beredvillighet.

"Det glädde mig naturligtvis i första hand att få återse de mina igen, och ehuru jag givetvis tyckte det var roligt att se Sverige, kände jag dock

Det blir ju jäktigt och uppriparande och dåligt bevämt med sömnen på en sådan här resa, förstås, men den är likväl intressant. Den vidgar blicken och gör sinnet mottagligare och som sådan har min resa varit ytterst intressant och nyttig.

Mitt helhetsintryck är det allra bästa, och särskilt njöt jag av den härliga överresan och den charmanta Gripsholm. Det var nästan svårt att tro, att man var ombord på en båt, så luxuöst verkade det, tillägger herr Rydberg en passant.

En kort men odelat angenäm fransysk visit i hemländerna har givit vår kollega mycket att tala om, och vi hoppas, att han i några artiklar återger mera detaljerade synpunkter på de frågor, för vilka Canada-svenskarna kunna vara intresserade.

—h.

Dr. Thomas' Electric Oil för människor SEDAN MEDLET POPULÄRA OILJA 50 AR DET Dr. Thomas' för FÖRKYLNING, VRICKNING, SÄR, SKAVSAR, LAM RYGG, ETC. Få den äkta. 35c.

NU ÄR TID

att rekvirera julmaten.

Nybl	met, väl sorterat lager av alla slags godsaker för julbordet såsom:		
1	sk, både torr	Röda sagogryn	Svensk öl
1	lutad	Majornas bröd	Enbärdricka
1	tor, fet	Bergmans bröd	Anjovis
1	alagd	Flat (tunn) bröd	Kalassill
1	römming	Skorpor	Vingasill
1	römming	Kaffe	Gårdsbatar
1	sill	Brödkryddor	Kaviar
1	lax	Getost	Fiskbulgar
1	on	esost	Sardiner
1	ärtor	Gammalost	Liedvurst
1	a bönor	Hellet ost	

Begär prislista. Insänd Eder order i god tid. Inkomna order expedieras i tur och ordning.

B. Wessberg,

406 n Ave.

Winnipeg, Man.

Den gröna tröjan

Forts. fr. sida 1.

jetten. Hon ska så opp ett business här, sätta liv i det gamla countryet, skriver hon. — Ingar hade brevet framför sig och läste citaten samvetsgrant lidenligt. — Om hon minnar bujk eller vad det kan vara. Men Mats Persson, som äger gård och femtiotusen på bank, har väl inte råd att kunna hyssa nån gäst efter gammal sed. — Så talte en tjänarna till sin herre. Och den förargliga människans tog honom på hans örnaste. För girig, det var just vad han var, men han ville aldrig någon laddes om det. Gammal sed låg honom varmt om hjärtat, och nu påstod hon han ville kränka den.

Mats Persson blickade rådvilt mot den fjärde vid bordet, vad han skulle säga. För det var han, som bestämde allt i huset, fast han inte tillhörde det. Det visste alla utom husbonden själv, som inbillade sig, att hans vilja regerade enväldigt. Den fjärde var annars en i världens öga oansenlig karl, en husman i god ställning men ingalunda bondens jämbördning. Dock mellan dessa båda ungar karlar blomnade en skön, obruten vänskap utan ord och åthävor visserligen, men de skulle sjuknat, om icke dagligdags Mats Persson besökt sin vän arla och utbytt sakkunniga ord om vädret och andra livets väsentligheter. Om icke Marten Senesson rök en aftonpipa i kretsen ovanpå aftonvardens. Först efter, ty ingen tiggde den andre om något bröd, endast så varon vid en gemensamt njuten tidning och snusdosa var tillvarons krydda. Husmannen höll sig ingen a visa.

— Du får nock öppna din dörr för na, Mats, — sade husmannen stilla.

Därvid blev det. Avgörandets fred slätade allas ansikten. Ingars till triumf: sa jag inte det? Hon tänkte det bara, den kloka, men hennes tunga teg. Johan till tjust spänning, ungdom skulle öraga in i den gamla gården. Den snälle husmannens till stilla fromhet. Husbondens i halvt dold lättnad. Inte för att han medgav det med ett ord, men alla visste han nu skulle öppna sin dörr för Ola Svens Marna.

Till jul hade hon skrivit hon borde vara där. Men amerikängarna äro oberäknliga varselser, d. v. s. fartygen äro nog fina don, men naturens krafter kunna bliva dem övermäktiga, d. v. s. Mats Persson berörvtriga stormar på svarta djupa försena och hejda. Det vartinade. Mats Persson stod i vackert således, att hon kommannens farliga ålder.

till trettone.

Trettone det året var något förunderligt. Ha vi icke alla bevitnat, att kolden plägar komma vid den helgen, om den icke anlant förr. Våldiga knäpar, som andas frostblommor på våra rutor, piska snö kring vara knutar. Men det året flickan trädde i land, följde henne inga isiga vindar från svarta djup. Det var, som om hon haft i sitt följte om icke precis väven, så dess förebud. Så blev hon själv en vårens budbärerska.

Annars hade flickan inget av värlig fägring. Hon var varken blyg, ljuv eller frisk. Hon var ett stortadsbarn. Den forne drängen Ola övergav sin omgångelse med jorden och hade skaffat sig jobb i något stort samhälle. Denna flickan, mager, liten, spenslig, klen kallade Ingar det. Hon var blek utom de dagar hon var särskilt röd.

— Hon målade sig när hon inte mjölade sig, — sade Ingar. Men sådant märkte ingen av husets tre karlar, och upplyste dem Ingar om det, så tillslöt de ogillande mot Ingar sina manliga öron.

Ty de voro alla tre synnerligen tjusade av denna främmande fågel. Gärna vidgade de kretsen för henne. För resten likte Ingar henne gott. Hon var inte precis hemma i lantliga sysslor, men hon kunde lära sig vad hon ville. Hon var allvarlig, fnissade inte, som tösers pläga, saklig skulle hon kunna nämnas, affärsmässig, rättfram. Tillgjordhet ägde hon intet spår av, och hon lade sig aldrig i vad som icke rörde henne, på samma gång som hon bräve respekt för sina angelägenheter. Dock dolde hon intet för Ingar. Öppet nämnde hon, att hon avvaktade, om det nu skulle bli en sybehörsaffär i Olstorn, köpingen intill, eller syeri i staden väster om ån.

— Mary kan ni kalla mig, — sade hon strax hon steg in om dörren. — Jag säger Marna, — svarade Ingar snabbt. Och det gjorde hon allt främgent.

Men de tre männen nämnde henne samvetsgrant Mary, Mats Persson med en viss besvärlighet.

Ack, Mats Persson gav ingalunda så många som flyger i Ola Svens Marna — Mary hette det ju. Denne gamle ungar, vars manlighet trubbsats i sällskap med två av samma kön och Ingars trygg, neutrala ål-kunna bliva dem övermäktiga, d. v. s. Mats Persson berörvtriga stormar på svarta djupa försena och hejda. Det vartinade. Mats Persson stod i vackert således, att hon kommannens farliga ålder.

Första tecknet: han hängde undan den gröna tröjan och kom i nast bästa dräkten var dag som gud gav.

Mats Persson struttade kring denna unga kvinna. Han visade en färdighet i att fjollas, som man aldrig skulle tilltrott honom. Han gick så långt, att han inte såg något hinder i att en tjuguarstös, som hette Mary, blev hustru till kyrkvärden Mats Persson, fem och sextio år gammal.

Vännen följde honom. Även han solade sig i denna unga vär. Dock utan baktankar, anspråkslöst, utan beräkning att stänga denna fågel från vidderna in i sin stuga.

Den tredje, Johan, den stillfärdige, intresserades även. Gick Mary att hämta något de ännu mörka, långa kvällarna, så mumlade han något om att lysa henne och trädde efter henne i förstugan. Men aldrig såg någon en strimma ljus i de ungas spår. Ibland trädde de hastigt och omotiverst bak en dörr, dröjande den minut, som beskärdes dem, innan Ingar kallade, undrande vad de förhade. Aldrig gavs hon besked. Kanske ungdom vet det. Oss gamla generar sådant att tänka på.

En sak kan sägas viss: Mary dröjde länge med att besluta sig. Ingen drev heller på henne, önskade, att hon skulle skyn-da sig att lämna gården för egen rörelses bedrivande.

Men en dag flickan Mary trädde in i kammaren vid skymningstid med förväntan att finna Johan, beredd att lysa henne, mötte hon i stället gubben. Och du värld. Hon hade lett så vackert i sitt hopp, att gubben misstog sig, stackars han, och trädde fram till flickan, kysste henne och fattade om henne.

Men denna karska jänta från kvinnofridens förlovade land fick sig i ett ryck loss från den föga faderliga omfamningen.

— Du blev häpen, — sade gubben. — Men jag menar det ordentligt med dig. Jag vill göra dig till fru i denna gården.

Men där taltes strax rena språket, inga förblommerade vändningar. Fair play, var ett ord flickan brukte.

— Fru i huset. Jaha för allan del. Men i så fall var det Johan, som skulle bli mannen. Denna upplysning berörde gubben i hög grad obehagligt. — Johan, vad ska du med han? Då kör jag han på porten, och ni får inte ett öre.

Johan kunde köras på porten av Mats Persson, en ungar, Johan, en död systers son, av alla visserligen betraktad som Matses arvinge, av Mats hittills med för den delen, men testamenten kunna ändras.

Flickan var dock klok.

— Vem ska då sköta jorden? Det träffade prick. Sköta jorden. Det hade inte Mats tänkt på. Han hade aldrig beräknat annat än att Johan skulle förbliva som Matses och Marys trogne tjänare. Mats hade haft svårt få drängar han kunde samsas med, allt sen den gången Ola Svensson drog mot väster.

— Jag säljer då gården, — sade han obetänksamt. — Flyttar till stationen — lade han stolt till.

Detta sade Mats Persson, som aldrig förmåtts sälja en handsbredd jord, så mycket mindre ett halvt tunnland åt handlaren, vilken ville bygga butik på egen mark och nu fick nöjas med den på ofri jord. Som aldrig komme att säljas.

Då begynte Mary blanda in

Med alla goda önskningar till våra medborgare från alla länder av världen, önska vi försäkra dem att

Crescent

rena mjölk

är den bästa och mest tillförlitliga de kunna köpa. Den har ingen rival som ett perfekt näringsmedel — den är också den mest ekonomiska och tillfredsställande.

Crescent är Pasteuriserad.

Mjölk, grädde, smör, glass, kärnmjölk — "Cottage"-ost.

Crescent Creamery Company Ltd.

Tel.: 37 101.

God Jul och Gott Nytt År
tillönskas kunder och gynnare.

Vi rekommendera våra bröd och vörtlimpor som julkost.

Order till landet expedieras omgående.

CROWN BREAD

341 Nairn Ave.

Winnipeg, Man.

Lyssna till 'De 8 stora' i Radio

Sida vid sida.

Philco
Marconi
Victor
Rogers

General Electric
Westinghouse
De Forest Crosley
Majestic

Wästerens äldsta musikaffär.

J. J. H. McLean & Co., Ltd.

329 Portage ave.

419 Academy Road.

sin amerikanska i samband med Johans förvisande. Skandal nämnde hon och andra starka och konstiga ord.

— Ni är nog vänlig att tycka om mig, — konstaterade hon vidare på sitt svala vis, — behåll mig då på ett sätt, som i längden passar er bäst. Så får ni även behålla Johan, som ni tycker om som er son, Tar jag er, så går han.

Gubben hade inget mot detta mindre finkänsliga, öppna köpläende. Ett äktenskap är en affär, bjuder sed och tradition, och skall uppgöras som sådan.

— Då går Ingar, — sade gubben.

För Ingar hade sagt, kom där fru i huset, stannade visst icke hon. Det mindes gubben från längesen, då han falskt misstänktes gå i giftastankar, och han var besluten offra den gamla trogna för egen besittning av Mary, men att offra henne för de ungas lycka, det gjorde han aldrig.

— Det ska jag ställa om hon inte gör, — svarade Mary.

Flickan, hon hade gjort sina beräkningar, och hon visste hon aldrig skulle klara denna gammaldags tungrodda hushållning på egen hand strax, en sybehörsaffär, ett syeri, jo. Men detta.

Forts. på sida 10.

Svenska Canada-Tidningen
325 Logan Ave. Winnipeg, Man.
TELEPHONE 296.

PRENUMERATIONSavgifTER

I Canada:	
Helt år i försk.	\$2.00
Halvt år i försk.	1.00
I U.S.A.:	
Helt år i försk.	\$2.50
Halvt år i försk.	1.25
4 mån i försk.	1.00
I Sverige:	
Helt år i försk.	\$3.00
Halvt år i försk.	2.00
4 mån i försk.	1.00

Swedish Canada News
The Canadian Swedish Home and
Farm Journal.

P. M. Dahl.

Managing Editor

Printed and published every Thursday by the Canada Weekly Printing Co.,
ave., Winnipeg, Manitoba.

Printed under the laws of Manitoba, at the

TILL

landsmän och landsmaninnor,
prenumeranter och lösnummerköpare,
"tjvvläsare" ej att förglömma,
medarbetare och bidragsgivare,
annonsörer och kunder
och alla våra många vänner

önska vi

En verkligt god och glad jul.

Redaktionen.

JULETID!

ÅTERIGEN ÄR JULEN HÄR!

Över en själstrött och förpinad värld — över människor, som, dignande under oket, vandra fram på ökenstigen — sänkes än en gång den frid, som hör julen till. Och i tusende hem — i städer och byar — på de vida vidderna och i de stora skogarnas dunkla bryn, skola grenljusen glimma. Deras mattgula eken skall tränga in i alla mörka vrår och skrymslen och för en minut eller två skingra sorgens, oviss- hetens och orons alla tunna skuggor.

Ty julen är fridens — ljusets fest!

I strålände barnaögon spegla sig de gula lågorna, som flämta och därja i draget från världen därutom. Och av barna- ögonens strålgång är det, vi skola hämta den glädje och be- frielse, som julen — ljusets fest — framått skänka och spegla i dem.

Glädjen — friden — lugnet, och sist men icke minst — hoppet, skall bli vår behållning av denna blick mot ljuset — den gula lågan och strålgången i de ungas ögon.

Behöva vi det?

Mer än någonsin förr. Glädjen, friden, lugnet och hoppet. Glädjen att skingra de många bekymmer, som färat vår panna, under det är som gått. Friden att stilla våra brottande tankar. Lugnet att ge ro åt slitna nerver. Hoppet att se framtiden an.

I allvarstunga tider behövs uppmuntran. Några ord av kär- leka av förståelse och uppskattning för de värvi vi satts att fylla. Ord och handling.

Tusen äro de hem, där julen i år ter sig annorlunda än förr. Där felsläsna förhoppningar, brutet mod och misströstan sät- ter sin prägel på helgens firande. Där sorgen fått boplatz och där fattigdomen drivit kärleken på flykten.

Det är till dessa hem, vi rikta våra ord om det hopp och mod, om frid och lugn, som bor i julens hälsning.

Det är till dem, vi rikta maningen att låta ljusen stråla, skulle det så vara bara ett enda litet snedvidret talgljus, som mor sparat från forna jular.

Tänd ljuset och betrakta dess låga såsom en gång de visa män i öknens betraktat den strålände stjärnan. För dem en ledstjärna, som visade vägen mot ljusare nejder, blir juljuset en låga av hopp och mod och för dig. Den skall lysa och leda också den till ljusare framtid.

Må allt vad gott, som livet har att giva, må mod och hopp om ljusare dagar under år som komma, vara inneslutet i vår önskan om

EN GOD OCH GLAD JUL!

Depressicner komma och gå.

Måhända kan det i de bistra tider som råda lända till nå- gon tröst att erinra sig, att en depression, sådan som vi för närvarande genomgå, ingalun- da är någonting nytt, och att Amerika mer än en gång i det förflutna ur töcknet av ända värre kriser trätt fram i väl- ståndets solsken. Låt oss t. ex. citera ett utdrag från en arti- kel i Harpers Weekly för den 10 oktober 1857 — alltså för 74 år sedan — som publicerades under rubriken "The Les- son of the Day". Så här lyder den:

"Det är en dyster period vi

genomgå. Icke för många år — icke i mannaminne — har det funnits så mycken hopplöshet och så mycken fruktan för framtiden som just nu. I vårt eget land är industrien lamslagen, en panik hotar och tusen- tals arma medborgare stå inför den annalkande vintern utan hem, utan arbete och utan ut- sikter till någon inkomst.

I Frankrike jäser den poli- tiska kitteln med ovisshet, Ryss- land hägrar som vanligt som ett mörkt moln på den europe- iska horisonten, England står inför en av de värsta kriserna i sin historia; dess öde är mörkt och outgrundligt, och dess prestige i Indien har so- pats bort.

Stunden är allvarlig och in-

gen kan stå likgiltig inför hän- delsernas gång. Vad våra egna bekymmer beträffar äro de lyckligtvis än så länge reellt kommersiella. Om det endast blir frågan om att förlora pen- gar, och om fattigdomen kan bi- bringa oss en bättre förståelse av våra plikter gent emot våra medmänniskor, bör ingen allde- les giva upp hoppet. Olyckan är endast den, att det omätliga vinstbegäret, som föranlett denna katastrof, också har tenderat att bryta ned vår mor- aliska motståndskraft.

Men det är i nöden, som den mänskliga karaktären prövas. Låt oss möta varje ärlig vädjan med varmt hjärta och öppen hand. I kritiska tider som dessa ha vi intet annat att förlita oss till än människans, starkt i sin förtröstan på försynen. Och den som i dessa tider visar sin mandom genom att utsträcka bistånd så långt han kan, han sätter det rätta exemplet för sina medmänniskor."

Om man icke visste att ovan- stående artikel publicerades för 74 år sedan, skulle man tro att den hämtats från någon le- dare, skriven i går. Återigen, liksom 1857, äro Englands svä- righeter "mörka och outgrund- liga" och dess ställning i Indi- en prekär; återigen står Ryss- land som ett hotande spöke, och beskrivningen över tillståndet i Amerika 1857 är lika verklig- hetsenlig som i dag.

Men krisen 1857 gick över, liksom många andra kriser se- dan gjort. När tiden är inne skall den depression, varigenom vi nu passera, lika säkert för- bytas i välstånd med högre ar- betslöner och högre levnads- standard. Men först måste vi återvinna vårt kurage och gå till målmedvetet och hårt arbe- te i stället för att sitta med händerna i kors och klaga.

Nobeldagen.

Den 10 december, på 35:e års- dagen av Alfred Emanuel No- bels död, utdelas under vanli- ga högtidliga former årets No- belpris i Stockholm. Av de fem Nobelprisen utdelas som be- kant fyra i Stockholm, nämligen ett i fysik, ett i kemi (båda av Vetenskapsakademien), ett i medicin (av Karolinska insti- tutet) samt ett i litteratur (av Svenska akademien). Det fem- te — fredspriset — utdelas i Oslo av ett utskott, tillsatt av norska stortinget.

Av de i dag i Stockholm för- fäna prisen delas priset i kemi av de båda tyska forskare Carl Bosch och Friedrich Ber- gius som belöning för deras banbrytande arbete i tillämp- ningen av kemiska uppfinnin- gar på industrien. Priset i me- dicin går till professor Otto Warburg i Berlin och priset i litteratur till den hänsövne skalden Erik Axel Karlfeldts familj. Intet pris i fysik utdelas i år.

Sverige och Tyskland bli alltså de enda två nationer representerade vid utdelingsce- remonierna i Stockholms kon- serthus i dag. I fjol var samlin- gen betydligt brokigare. En hin- du fick då mottaga priset i fy- sik, en tysk priset i kemi, en österrikare-amerikan medicin- priset och en amerikansk för- fattare litteraturpriset.

Årets tre tyska pristagare be- finna sig i Stockholm och få sålunda personligen från ko- nungens hand mottaga diplo- met, medaljen och checken, vil- ken i år lyder på det vackra be- loppet av 173 206 kronor. För första gången i Nobelstiftelsens historia går så ett pris till en

HAR ALDRIG BEHÖVTS MERA

Kooperation har aldrig behövts så mycket som just nu i Saskatchewan — nu, i en tid av ständigt växlande spannmålspriser och plågsam osäkerhet, då stabiliseringen för- dröjes av spekulatorernas gyckelspel.

Den kooperativa metoden för försäljning av spannmål grundades för att avvärja tvenne i farmningen ovissa fak- torer. Den har blivit föremål för en oerhörd pappressning under dessa två år av världsdpression, men systemet har dragit sig igenom, och kommer som ett resultat av nu vun- na erfarenheter, i framtiden att bli starkare och nyttigare för spannmålsodlarna.

En beröm redaktör i Västern har nu förklarat att poolsystemet har visat sig berättigat och att det är "en god, affärsmässig och tillförlitlig princip, som bör erhålla stöd av varje sunt tänkande jord- brukare."

Ehuru vissa förändringar ha företagits för att möta up- komna svårigheter, har den grundläggande principen för kooperativitet icke ändrats. Det är också det mest värdefulla för Västerns farmare av idag och mest värd att bevara.

Saskatchewan Co-operative Wheat Producers Limited

HUVUDKONTOR: REGINA, SASK.

bortgången märkesman, när någon representant av Erik Axel Karlfeldts familj från majestätet mottager litteratur- priset.

Ceremonien i konserthuset ä- ger rum på eftermiddagen, och i kväll ges dem sedvanliga ban- ketten på Grand Hotel. I mor- gon hålla prisvinnarna sina tra- ditionella föredrag inför sina svenska kollegor. Det var i ett dylikt föredrag som Sinclair Lewis i fjol yttrade sig om A- merikas litteratur på ett sätt som väckte en storm av ovilja: inte bara här i landet, utan även i vida kretsar i Sverige. Men i år blir det intet föredrag av prisvinnaren i litteratur. Hans läppar äro för alltid för- stummade, även om hans dik- tarekonst lever evärdeligen.

Medborgarrätt åt svenskbybor. Stockholm, 5 dec. — Ytterli- gare femton svenskbybor erhöl- o vid fredagens konselj svensk medborgarrätt.

Förslag om lönereducering in- om pappersmasseindustrin. Stockholm, 5 dec. — Pappers- masseförbundet överlämnade på fredagen ett nytt löneför- slag för 1932 innebärande 20 procents reducering av löner- na.

Amerikanskt rederi dömt till ersättning.

Stockholm, 2 dec. — Köpen- hamns sjörätt har dömt rede- riet för amerikångaren "Chick- saw City", som i augusti i fjol påseglade svenska ångaren "Femern", varvid fyra svenskar omkommo, att utge skadestånd till svenska rederiet på 41,000 kronor.

HÅLL DIG TILL SÅGEN!

Köp en äkta Sandvik handsåg, Sveriges bästa fabrikat. Största utförsäljning i Skandinavien. Och nu, för att göra dem bättre kända i Canada, ha vi erhållit anbud att direkt till förbrukarna sälja några hundra sågar, just nu inkomna från Sandvikens Jernverk A.B.

Följande låga priser gälla till 1ste jan.

Speciella priser	Vanliga priser.
20" Handsåg \$3.55	\$4.70
22" " 3.75	4.95
24" " 4.00	5.30
26" " 4.15	5.50

Fritt levererade per post eller express överallt i Cana- da. Betalning med ordern eller C.O.D.

Sågarna äro garanterade, tillverkade av extra prima kvalitetsstål. Väl härdade, filade och satta. Fint polerade. Handtag av polerat äppleträ.

SOM EN NYTTIG JULGAVA
LÅT EN SANDVIK-SÅG VARA DAGENS LÖSEN.
Sandvik Canadian Limited

410 St. Nicholas Street, Montreal P. Q.

Håller svenskan på att dö ut?

En liten orientering i ett ofta diskuterat ämne.

Pressen, kyrkan och föreningarna som förkämpar för det svenska språkets bevarande i främmande land.

"Håller svenskan på att dö ut," är en fråga, som man ofta hör upprepad i dessa tider, och i spaltlänga artiklar har man diskuterat de frågor, som hota det svenska språket här på kontinenten. En hel del sakkunnigt folk håller före, att språket är stätt på tillbakagång och bruket av engelskan blir allt vanligare bland svenskar och svenskättlingar i Canada och Förenta Staterna.

I viss mån torde man nog, hur sorgligt det än låter, få ge herrarnas auktoriteter rätt i denna deras uppfattning. Det börjar bli allt vanligare att begagna engelska språket även vid tillfällen, där man skulle kunna vänta sig finna det svenska språket kärt och bäst bevarat.

Det är här onödigt att ge någon längre utredning om var detta förekommer eller vad effekt det har på påståendet "svenskan håller på att dö ut."

Det torde ej heller finnas någon, som på minsta sätt bestrider det korrekta i att engelska språket, såsom varande landets språk, skall äga företräde av de två. Men ett är lika säkert: Det svenska språket har en uppgift att fylla som bevarare av ett samband mellan riktsvenskarna och det utvandrade Svea. Och i denna sin egenskap bör det också brukas och värdas vid tillställningar, fester o. inom områden, där det gäller att värna och skydda de länkar, som finnas mellan moderstammen och de utvandrade, vid fosterländska fester, vid förenings sammanträden och i kyrkan.

Otaliga gånger har man påpekat betydelsen av att bibehålla det svenska språket, och som dessa förnämsta beskyddare och värnare, torde man otvivelaktigt få räkna pressen, kyrkan och de svenska föreningarna jämte hemmen.

Att vi nämnt de språkbevarande faktorerna i denna ordning kan måhända synas en smula underligt, men torde visa sig vara berättigat ur flera synpunkter.

Den svenska pressen i utlandet — och nu närmast i Amerika och Canada — har under de senaste åren fört en bekymmersam tillvaro och endast med stora svårigheter ha dess resp. ledningar lyckats avvärja de stormar, som hotat att helt förgöra den byggnad, man rest av svensk tidningsmannavärv i utlandet. Det är ingalunda enbart depressionstiden, som satt sina märken på den svensk-amerikanska pressens utveckling utan också och kanske viktigast, omständigheten att det svenska språket alltmera kommit att skjutas åt sidan. Att så skett är ej heller svårt att förstå, om man betänker, att den utvandrade stammen näppeligen kan sägas erhålla något tillskott i form av nya immigranter, för vilka svenska språket och de svenska tidningarna under deras första år i Västern äro de förnämligaste språk och livorganen.

Vad som här sagts om Förenta Staterna, torde även gälla Canada, i all synnerhet sådana förhållanden nu äro, om framtiden torde man ej heller kunna yttra sig. Depressionen, som jagat så många unga svenska män o. kvinnor från Canada, blir ett skräckinjagande spöke, och det torde dröja en god tid, innan man åter kan påräkna att förtroendet tillväxat i sådan grad, att de önska återvända.

Under tiden äro de svenska tidningarna på kontinenten hänvisade att upprätthålla kontakten med de personer, som i svenska språket alltjämt se ett sitt käraste arv gods från hemlandet i Nord. För dem bli också de svenska tidningarna den käraste läsningen och den mest kärkomna vännen. De bringa dem en hälsning från kända trakter, låta dem följa hemlandets utveckling på ett mera detaljerat och tillförlitligt sätt än den engelskspråkiga pressen, som ytterst sällan upptager ett nödortfött nyhetsmaterial av de allra viktigaste händelserna i de skandinaviska länderna. Ofta nog innehålla dessa meddelanden påtagliga misstag och missvisande uppgifter och deras placering anger att man i engelska tidningsmannakretsar är van att betrakta de skandinaviska kulturländerna som obetydliga stater, om vilka man ytterst litet känner.

Att sätta den svenska pressen som den första och viktigaste språkförkämper torde vara till alla delar berättigat, i all synnerhet om man betänker, att de andra faktorerna — kyrkan, föreningarna och hemmen — i så stor mån äro beroende av densamma för sin verksamhet och sin språkundervisning.

Kyrkan t. ex., där man tycker, att det svenska språket oftast borde ljuda och också varmast ivras för, torde vara en av de institutioner, som tidigast tycks lämna det svenska språket, att döma av de exempel, som man ofta hör på talade. Att fira svenska fosterländska fester med svensk publik och över så specifikt svenska minnen, som vår historia innehåller, och därvid till största delen begagna sig av det engelska språket torde vara att gå litet väl långt i lojalitet mot adoptivlandet, som ingalunda torde ha något emot att en svensk fest högtidlighålles på svenska språket.

För spridandet av meddelanden och kungörelser om sin verksamhet och sitt värv behöver kyrkan också den svenska pressen och en kraftigare förbindelse och en mera lojal stämning mot pressen, som dock i så rikt mått bidragit att skapa de helgedomar, över vilka församlingar i skilda delar av vårt land äro så stolta, är också önskvärd. Och i all synnerhet borde det ligga kyrkans män om hjärtat att predika och — vad mera är — handla efter fridens och samarbetets evangelium.

Så ha vi det svenska föreningslivet. Som få torde det

PIGGLY WIGGLY

Canadensiska Produkter

Först.

Tillönskar alla vänner och kunder

En god jul.

ta vara en faktor att räkna med, när det gäller bevarandet av svenska språket, svenska bruk och seder. Även detta är för sin verksamhet beroende av den svenskspråkiga pressen här i landet. Under de snart 40 år, under vilka S. C. T. utkommit, har den städe ivrat för och frukostigt upplåtit utrymme för de svenska föreningarnas meddelanden och notiser och med aldrig svikande intresse följt och bidragit till föreningarnas utveckling.

Mycket skulle kunna sägas på denna punkt, men nog har också talats i detta ämne förut. Den sista återstående faktorn att räkna med är hemmet. Dess betydelse som språkförkämpe torde ej kunna underskattas, även om det måste medgivnas, att man i många fall icke på långt när gör, vad som kunde göras i detta hänseende. Ursäkter härför finnas också och böra beaktas. De äro ej heller klander värda, ty omständigheter kunna inverka i sådan riktning, att det knappast kan bli tal om bruket av det svenska språket. För bevarandet av språkkänslan, för upprätthållande av kontakten med hemlandet, torde de svenska tidningarna även i hemmen spela en icke obetydlig roll som hjälp och stöd åt föräldrarnas intresse att åt barnen meddela under visning i fädernas språk.

En sammanfattning av dessa synpunkter ger vid handen, att det är de svenska tidningarna som spela den största rollen, när det gäller bevarandet av svenska traditioner, seder och bruk men först och sist det svenska språket. Det talas om samarbete både nu och då, men oftast stannar man vid talet. Handlingen uteblir i de allra flesta fall, och det är också därför resultatet blir så ringa för samtliga dessa institutioner, som verka för bevarandet av svenskt språk och tänkesätt i utlandet. Den nationella sam-

Forts. på sida 14.

Vetet måste tvättas för att bli rent, gott mjöl.

Vetekorn, som hela sommaren äro utsatta för den dammiga vinden uppsamla helt naturligt försvarliga mängder av smuts, damm och "smut". Under tröskningen uppsamlas som bekant ännu mera smuts och andra partiklar, och dessa fastna så hårt, att det är nödvändigt att låta vetet undergå speciella rensnings- och tvättningsprocedurer. Mer än 100,000 gallon vatten användas per dygn av varje veterensare i de tre stora, moderna kvarnar, som opereras av Robin Hood Mills, Ltd., i Västra Canada.

När vetet införes i tvättnings cylindrarna blir det ordentligt genomdränkt av vatten, piskat och slaget av en särskild apparat. Från maskinen utföres smutsen som en ström av smutsigt vatten, och återigen erhåller vetet en översprutning med friskt vatten, vilken procedur avslutar tvättningen och lämnar vetet rent och fint.

Vad händer med all denna smuts i kvarnar, som icke ha speciella tvättningsapparater? Är det att undra på att bröd av en gråaktig färg och en oaptitlig smak, dukas fram i väst-canadensiska hem under de senaste månaderna? Statistiken visar att skillnaden mellan rent, prima Robin Hood mjöl och Billigt, illa malet mjöl är mindre än en cent per dag och familj om fyra personer.

Tusentals personer börja använda högkvaliterat mjöl. Väst-canadensiska farmare

SNABBHET.

Då Ni sänder penningar hem, kan Ni sända dem genom

CANADIAN NATIONAL EXPRESS

på följande sätt:

...Snabbt, Per Post

Snabbare, Per Radio
(Ni inbesparar från 10 till 12 dagar)

Snabbast, Per Direkt Kabel.

Penningarne utbetalas vanligen på andra eller tredje dagen från den dag, då de avsändas från Montreal.

Vid varje särskilt tillfälle införskaffa vi för Eder räkning ett undertecknat kvitto från den person, till vilken penningarne skola utbetalas, och översända detsamma till Eder eller till det kontor där Ni inbetalat penningarne.

Canadian National Railways' närmaste järnvägsagent kan sända Edra penningar på vilket som helst av ovannämnda sätt. Begär upplysningar eller tillskriv:

W. H. BRYCE, Manager
Money Order Dept.
Canadian National Express,
355 McGill Street, Montreal.

äro förståndigt folk.

Deras omdöme och tillit till Västra Canadas framtid har icke rubbats av en temporär depression inom industrilivet. Man har snabbt lärt sig inse att det är dålig ekonomi att använda billigt, illa malet mjöl. Och i tusental har man också återgått till bruket av mera högkvaliterade och pålitliga mjöl-sorter som Robin Hood.

Our English Page

Popular Education in Sweden.

Continuation Schools.

Ever since the year 1877, the State has granted financial support to the school districts in arranging continued education, the provision of which, however, before that date was voluntary on the part of the school districts. In connection with the institution of an entire system of practical juvenile schools, the 1918 Riksdag provided for a reorganization of the continuation school system, the main lines of which are as follows:

Pupils who have passed out of the elementary schools with leaving certificates, and have not entered any other school, are obliged to take a course at a continuation school. This obligation to attend a continuation school ceases after the course has been completed, or at the latest at the age of 18.

There are two main types of continuation schools: the general continuation school, where the instruction is of a general practical nature, and the vocational continuation school, where the instruction has for its special aim some particular trade, or group of trades, having a bearing upon the local industries. The course is fixed at a minimum of 360 lesson hours, and is divided up into two one-year courses. Of the three main subjects in the continuation school — practical work, civics, and Swedish — the two lastmentioned must be taught in all continuation schools. In the general continuation school, instruction in practical work is replaced by natural history, sloyd, or some similar subject. To obtain an appointment as a continuation school teacher of practical subjects it is necessary, first, that the candidate has been passed as competent by the Board of Education, and, with regard to other subjects, that the government elementary school inspector has certified the candidate's ability.

After a few years of transition, the obligatory continuation school has been universally established since 1927. During the year 1926 the number of continuation schools of both categories totalled 6,707, and of those 4,424 were general, and 2,283 vocational, whilst the number of pupils of both together totalled 103,523.

The teachers' salaries are defrayed by the State. For the budget year 1928—29 the money voted by the Riksdag for the continuation schools amounted to 4,500,000 kronor. In addition a sum of 133,000 kronor has been estimated as necessary for carrying on training courses for continuation school teachers.

Higher Elementary Schools.

The institution of these schools was first provided for by the Riksdag of 1858. Like

the continuation school, the higher elementary school forms a superstructure on the basis of the elementary school proper, and is set up by the school districts. Its object is to impart to the young people that have passed out of the elementary school a higher standard of general education and practical training, although at the same time not withdrawing the pupils from the ordinary home life or the necessary practice of their trade. By the school reform of 1918, the higher elementary school may be organized either as general or vocational. Its course may be one, two, three, or four years. Higher elementary schools are found both in the towns and in the country. Their number in 1927 was 63, including 38 general and 25 vocational. The pupils total about 6,000. During later years a number of 4-class higher elementary schools have been reconstructed into communal intermediary schools.

The State grant for higher elementary schools is estimated at 1,000,000 kronor for the budget year 1928—29.

The secondary school system.

By the decision of the 1927 Riksdag, the secondary school system of Sweden will be extensively remodelled, both from an organizational and from a pedagogic point of view.

In accordance with the present organization of the secondary schools, which dates from the year 1904, a complete secondary school consists of a six years' lower school (realskola) and a four years upper school superimposed on the last class but one of the "realskola". The secondary school is a possible continuation of class 3 of the elementary school. As girls are admissible into any State secondary school only to a comparatively limited extent, the secondary education of girls has, for the most part, been undertaken by private schools which have been extensively subsidized by the State. It should, however, be mentioned that the communal intermediate school, created by the Riksdag of 1909, which continues the elementary school course with a four-year syllabus and arrives at the same goal as the State "realskola", admits both boys and girls. This form of school, which has enjoyed exceedingly great popularity, has proved to be of no slight importance for the modelling of the new secondary school organization, for the introduction of the communal intermediate school and its rapid development lent emphasis to the demands, then already persistent, for a complete elementary school to serve as a foundation for the secondary school. In 1918 there was appointed a school commission,

whose instructions indicated, inter alia, that in the projected school organization a place should be provided for on single type of juvenile school supported by the State, and that it should be accepted as a fundamental principle that the State would undertake the equal education of girls and boys. The School Commission which had worked out its main report in 1922, presented a detailed proposal for the fundamental principles for a new school organization, according to which the upper school was to be founded upon a completed six-year elementary school course and to comprise a four-year lower school and a three-year upper school. The school should be open to both boys and girls. The scheme propounded by the commission led to a very animated public discussion and sharply divergent opinions. In 1924 a committee of experts was charged with the carrying out of a further investigation into this question, and finally the Government put before the Riksdag of 1927 a proposition for the reorganization of the secondary school system.

The decision taken by the Riksdag in the year mentioned was, among other things, to the effect that secondary education is to proceed from either a complete six-years course in an elementary school, or from the fourth form of the elementary school. As a general rule, in each secondary school district the point of connection would be according to the first-mentioned alternative, besides which in many localities there should also be a division superimposed upon the fourth class of the elementary school. The "realskola" will thus comprise either consist of four "one-year" classes — in which case it starts from the highest class but one of the "realskola" — or of three years, superimposed on a course in a "realskola". In addition another new type of school was instituted, the lyceum, as a continuation of the sixth class of the elementary school and comprising six one-year classes. The lyceum, like the upper school, finishes with the general matriculation examination.

The number of secondary schools will be considerably increased by the State's taking over 54 communal intermediate schools. The majority of these secondary schools will be open to girls as well as boys. In certain of the larger towns there will be organized special schools for girls, comprising both a "realskola" and an upper school. In consequence of these measures it is to be expected that not a few of the private girls' schools at present existing will be closed. In this connection it should moreover be mentioned that the Riksdag of 1928 has sanctioned a bill dealing with the establishment of communal girls' schools expressly designed to meet demand for an education especially suited to girls. These schools, too, are designed to be superimposed on the fourth and sixth classes, respectively, of the elementary school.

As regards the system of instruction and the work at the school, a modification has been proposed with a view to promoting development of the pupils' self-reliance, capacity for initiative and sense of responsibility. The curriculum will be remodelled in essential parts. Special attention has

been given to the necessity for effecting a reduction of the number of subjects to be studied by the individual pupil at the upper school. The old system of having the upper school divided into classical subjects have been limited to four or five, in addition to which the pupil must himself select three other subjects.

DEN GRÖNA TRÖJAN.

Forts. fr. sida 7.

Punkt, slut på samtalet. Men före punkten gjorde Mary något kolossalt klokt:

— Aldrig säger jag något om detta vi talat om, att ni förelagat mig något.

Mary visste, hur hon skulle ta den gamle, att han inte önskade skylla med en korg.

Mary gick direkt i köket.

— Vill Ingar stanna, om jag blir fru i huset? — gick hon på i samma frimodiga ton.

— Allri, — svarte Ingar blott.

— Johan vill det, — lade flickan till.

— Johan vill det. Johan, som Ingar varit svag för på helt moderligt vis, alltsen han som omyndig yngling kom till morbrors hus. — Johan, — stamade Ingar rådvill, — men Marna sa ju hon skulle bli fru i huset, och Johan är inte herre här.

— Nä, men han blir en gång. Ingar såg osäkert på henne: — Är det inte gubben du ska ha?

Ingar hade gott märkt hur den gamle fjantat sig, som hon tyckte. Med harm. Men vad ville Ingar göra åt den saken? Att säga något kunde möjligen dra med sig ett avgörande.

Det var inte gubben. Och i lättmoden över att husbonden inte kommit att draga löje över sig, tyckte sig Ingar kunna medge en del. Hon höll ju även av gubben på sitt bistra vis. Johan, det fick gå, ehuru väl det kunde kosta på att lämna rum för en annan härskarinnas i huset, fast det var dumt av honom att slå för en utländsk tös, när världen stod full av hushållskunniga bonddöttrar, det hade Ingar sagt honom, och det skulle hon säga honom en gång till.

Men Ingar tänkte bäst passa på att köpslä.

— Låter du bli att mjöla dig då? Det passar inte moran här på gården — sade den gamla skarpt. — Om Marna sätter rött i ansiktet, går jag.

— Rör det Ingar egentligen?

— Då rör det kanske inte heller Marna, att jag går, — kom svaret mera fyndigt än logiskt.

Hur den tvisten avgjordes, må anstå. Viktigare besked fin-

nas att giva.

Mats Persson bestämde ingalunda sitt. Han trodde han gjorde det, men det var vännen, han gick till husmannen tvärs över byavägen.

— Hade vännen hört något om hans svaghet för Mary, gick skvallret i byn om dem båda, så skulle han ha henne, det knöt han näven i fickan om. Han skulle fyndigt utforska den andre.

Vännen hade bemärkt Mats' tycke, det hade ingen kunnat undgå, och han hade hört sladdret, visst talte hela byn om hur Mats hade sig.

Men när Mats frågade utskott beräknande:

— Nå, vad säker du, tycker du, tycker du Mary skulle passa som fru på nummer 14?

Så svarte den underbara husmannen:

— Jaså, nu har Johan kommit sig för och fria.

Så avgjorde han även detta. Johan sade han. Johan tänkte han strax på. Ingen miss-tänkte Mats.

Mats gick hem. Och strax kröp han i sin gamla tröja. Och det var alla till ett tecken. Sen behövde ingenting sägas. Det tycktes honom egentligen bra skönt att åter bära den gamla rocken.

Endast måste tilläggas, att Johan och Mary smögo den kvällen inte så mycket bakom dörrarna. De sutto helt öppet hand i hand nästan som syskon. Men bak tre höjde gamla ryggar, som lutade sig rätt nöjda och trivsamma över skiftande sysslor kring bordets vita lamvarandra, kanske inte alldeles på, närmade de sig också till varandre kanske inte alldeles som syskon.

WADENA.

Skandinaver Önskas

Det finns fortfarande rum för många skandinaviska settlare i Canadas bästa "mixed farming" distrikt, Enderston Co., C.P.R. och Hudson Bay-land, 8 till 10 års avbetalningsvillkor, \$200 till \$400 vid köpet. Upparbetade farmer till olika priser. Staden har mejeri, kvarn, högskola, hospita m.m. Största skandinaviska settlement i Canada.

LEONARD WREEDE
Box 51. Wadena, Sask.
SASKATOON

SASKATOON.

Drs. Swartout & Toren
DENTISTS

Skandinaviska tandläkare
608 New MacMillan Bldg.
(Nära C.N. järnvägsstation.)
SASKATOON
Smärtfri tandutdragning.
Gas bedövning. X-ray
Telefon 6070.

U. S. A.

Önskar Ni Bli Frisk och Stark?

Försumma då icke att i TID vända er till mig, ty jag har med enastående framgång behandlat sjukdomar hos män och mitt arvode, inneslutande mediciner, är så lågt, att vilken som helst kan betala det. Trettio års caverbruten praktik i behandling av tusentals fall visar välförtjänt förtroende.

Sjukdomar i systemet

botas fort och billigt, med säkra och pålitliga mediciner, särskilt preparerade för varje patient.

Specialbehandlingen

av smittosamma sjukdomar och alla andra kroniska fall är oöverträffad och är den mest FRAMSKRIDNA och framgångsfulla behandlingsmetoden för alla slags hårduade sjukdomar. Ni kan bli fullkomligt frisk genom min behandling.

Rådfrågningar, personligen, genom brev eller frågelista, alldeles kostnadsfritt. Absolut tystlåtenhet garanteras. Mediciner skickas, till alla delar av U.S. och Can.

SVENSK RÅDGIVARE FRITT

"GODA RÅD" den berömda svenska boken av Dr. Leigh och som behandlar de flesta sjukdomar hos män och deras ålder samt livets hemligheter och äktenskapet etc. borde läsas av män i alla åldrar. Boken jämte frågelista, skickas alldeles gratis och portofritt i försäglad omslag, till alla, som insända namn och adress till

Dr. L. K. LEIGH

179 W. Washington St., B. 8, Chicago, Ill.

HEM OCH HÅRD

Tecken och varsel vid jul och nyår.

HUR många minnen i seder och bruk, ord och gärningar från faders och förfäders tid komma inte fram och nytt liv vid juletid, då allt skall vara som fordom. Fastän ingen nu för tiden tar dessa gamla bruk på fullt allvar, lever ändå en hel del av dem kvar, och om vi blott gå tillbaka några tiotal år, voro de ännu fler.

Da kunde man se spår i askan på hårdén efter nattliga mystiska besökare, och man kunde av spåren ta varsel om framtiden. Såg man ett fotspår av en vuxen människa, visste man, sitt en av familjens medlemmar under året skulle dö; var det efter en liten fot, skulle ett av barnen gå bort, för så vitt inte täpsens pekade inåt, vilket antydde att ett barn skulle dödas. Slocknade ett av ljusen på julafton, var det ett dödsvarsel; hade man som ofta varit vanligt tändt ett ljus för var och en av husets folk, visste man också vem det gällde.

Från en liten ö långt ute i havsbandet på västkusten berättas en underlig historia. På ön låg ett litet kapell, en ödeskyrka från en för länge sedan gånge tid, då sillfisket stor i sitt högsta flor på platsen. Men en gång om året för prästen ut till det öde skäret och förrättade gudstjänst i kapellet. Ingen mänsklig varelse lyssnade till hans predikan, hörde på när han mässade, och ingen tog uppsalmen, men ändå var gudstjänsten inte förgäves. Den hölls för de drucknades själar, och i blästens tjut tonade andarnas vemodiga sang. Det är länge sedan denna andarnas gudstjänst hölls för sista gången, och kyrkan skall icke heller finnas mer. Uppteckningen om den härstammar från 1700-talet, men i långt senare tid levde själarnas gudstjänst kvar i folktron, och kanske finnes ännu på sina håll den föreställningen, att de döda, som inte funnit frid, på julafton stiga upp ur gravarna och bege sig in i sitt gamla tempel för att

höra ett guds ord och sjunga en gammal psalm för att för en kort timme få ro och lisa. I nästan alla Europas länder finnas berättelser om dylika dödas gudstjänster; ibland skall den ha ägt rum Alla själars dag, men vad Norden beträffar merendels om julafton. Till gudstjänsten samlas också skuggorna av dem, som skola dö under året. Från gårdarna i trakten går ljudlöst ett stilla tåg av skuggor, de vandra till kyrkogården och bida gudstjänstens början var och en vid sin gravplats. Da kan det hända, att människor, som äro sent ute, få se och känna igen dem som ännu leva, och då vet man, att dessas tid snart är ute. Man kan också passa på, strax efter sedan 12-slaget förklingat, och titta genom nyckelhålet in i kyrkan, och då får man se hela skaran av vänner och fränder, som gått bort och även dem, som under det kommande året skola dö — ibland också sig själv.

Ingenting fick under julen komma från huset, man skulle inte låna bort något men väl lämna igen vad man lånat, inte gärna ge ut några pengar, man fick inte ens sopa ut damm och smuts, utan skulle man nödvändigt feja, måste man samla ihop soporna i en hög mitt på golvet. I ladugården fick man inte köra ut gödseln under de heliga dagarna; det betydde allt, att under året skulle mycket gå från huset, d. v. s. att man blev fattig.

Förtret och förgärlighet av varje slag, buller och slagmal måste till varje pris undvikas — annars hade man att vänta sorger och bekymmer, strid och ofrid hela det kommande året. Från julottan skulle man skynda sig hem så fort man kunde. Den som kommer tidigt hem då, skall under hela året bli fort färdig med sitt arbete, men den som blir försenad, kommer på efterkälken med skörd och skatt och allt annat vad han företar sig. Många historier finnas om kapprörningen hem från julotfuntit frid, på julafton stiga upp ur gravarna och bege sig in i sitt gamla tempel för att

varandras remtyg och seldon.

Julafton skall husbonden, när måltiden börjat, ta tre eller fyra stora skedar gröt för att axen på säden skola bli rika och trinda, och allt husfolket skall göra som han, och de, som unna honom detta av fullaste hjerta, ta de fullaste skedarna. På nyårsafton skall man ta fyra skedar gröt, en för vete, en för råg, en för havre och en för korn, och den sked, det blir störst råge på, varslar om att det sädeslaget skall ge den bästa skörden. Och ville man vara riktigt viss om framtiden, skulle man om julafton gå baklänges tre gånger om huset eller helst kyrkan och lika många gånger framlänges och på sista turen mötte man då en varelse — människa eller en tomt, som gav en tecken och besked.

De äro nu betydelselösa alla dessa gamla sedvänjor, men en gång ha de dock varit av betydligt stor vikt och säkert är, att de inte hittats på bara för ro skull, de botna i uråldriga, djupa religiösa föreställningar.

När naturfolken vilja ha regn, för att deras gröda inte skall förbrännas av solens strålar, plaska de med vatten vid en sjöstrand, flodbrädd eller källa. De efterhärma därför regnets ljud och vilja därmed locka fram det, liksom det lyckats dem att locka fram skogens djur och fåglar genom att härma deras läten. Likaså tända de eldar, då solen håller sig borta — då regnet öser ner i skördetider eller, som våra nordiska förfäder gjorde vid midvintern, då dagarna voro korta och solen visade sig endast några timmar. Man gjorde så, som man önskade, att naturen eller makterna, som behärskade den, skulle ställa det för människorna.

När ett nytt år bryter in, är det en enkel och naturlig önskan hos envar, att det skall bli gott, helst bättre än det förra. Kunde man genom att stänka och plaska med vatten eller prassla med grenar med friskt löv få regnet att falla, när det som allra mest behöfvades, eller genom att tända ett klart flammmande bål få solen att titta fram ur molnslöjorna, så vore det väl inte omöjligt att kunna locka fram vad man önskade under det kommande året genom att efterhärma eller symboliskt utföra vad man ville skulle ske. I varje fall fick man noga akta sig, att då ännu mindre än annars saker och ting inträffade, som av makterna kunde tydas som symboler för sådant man inte ville att det skulle hända. På så sätt blev årsskiftet en synnerligen betydelsefull tidpunkt. Bruken växla. Än tillskrives en viss sed julen, än nyår än trettondedagen, men detta beror på att man i gamla tider räknat det nya året från olika tidpunkter. Å andra sidan kunde man då också av vad som då hände utläsa vad som under det kommande året skulle ske. "Begyngelsen är ändan lik." Men det var icke allom pivet att skada klart in i framtiden. Endast ibland gavs så tydliga tecken att de kunde förstas av envar.

Men det fanns de, som sågo vad andra inte sågo — det fanns de, som visste mer än människorna — de döda, vattarna och andarna, som funnos ute i mörkret och som vågade sig fram, när detta blev som tätast. Höll man sig väl med dem kunde man kanske få veta ett och annat. Men för att ge sig i lag med dem fordrades det mod, — ty de voro farliga,

Robin Hood FLOUR
Bröd tillverkat av Robin Hood mjöl, stillar hungern och giver styrka.

och vänlig måste man också vara mot dem och framförallt inte göra narr av dem. Da slutade mötet med dem mycket illa — med bråd död eller vanvett.

Men trollen, tomtarna och vattarna voro inte så lätta att träffa. Man kände dem ju inte, och alltid buro de sig så besynnerligt åt, när man någon gång såg en skymt av dem.

De befängdaste påhitt hörde man berättas att de utfört, och själv hade man sett dem skumpa iväg baklänges, på alla fyra med krökt rygg, hjula på händer och fötter, när man någon gång kom i närheten av dem. Aldrig hade någon sett dem gå som en vanlig människa eller hört dem tala som vettigt folk. Nej, som galningar tjöto de, och deras darskratt, som ibland ökade bland klippskrevor och trädstammar, ljud hemskt och otäckt. De visste gott besked om både ett och annat.

Och vad var det då man ville veta? Det som lag en närmast om hjärtat, liv eller död, om kärestan skulle säga ja eller nej eller vem man skulle få till make, om man blev rik eller fattig, äro människans viktigaste spörsmål. Och det var i alla främsta rummet svar på dessa man sökte, då man i gamla tider tog varsel om det nya året, och det är också härom frågeställningen rör sig, när fragestämman mer eller mindre på skämt och av tradition återupplivar gamla bruk, som nedärvt från fäderna.

P. G. E.

Maten och hälsan.

Vad mjölk betyder för hälsan.

I tusentals år har mjölk varit den enda födan för spädbarn och unga djur. Ja, ända sedan de varmblodiga djurens tillkommelse har mjölk varit den föda som uteslutande stått de unga däggdjuren bi.

Man säger att naturen är blind. Emellanåt tycks det emellertid som om den vore visheten personifierad. Däggdjur-

levande, levande men hjälplösa. De äro för svaga, för små, för bortkomna för att kunna skaffa sig föda på egen hand. För den skull ordnade naturen det så, att modern som födde dem till världen, skulle sörja för deras föda.

Människan är ett däggdjur, det högst utvecklade av dem alla. Hon beror för sitt uppehälle under livets första skede också på mjölk.

Den nyföddes bästa föda är modersmjölken. Sorgligt nog finns det emellertid många mödrar, som äro oförmögna att giva sina små tillräckligt med mjölk.

Da modersmjölk icke finns att tillgå, får komjölk anlitas. En läkare bör emellertid då alltid rådfrågas. Komjolk i utspädd form är alldeles för kraftig för ett spädbarns ömtaliga matsmältningssystem. För den skull måste den blandas med vatten i viss proportion. Det är här en läkares råd bör följas.

Liksom mjölk är den fullkomliga födan för barnen under det första skedet i livet, så ger mjölk kraft och hälsa för äldre barn och vuxna.

Rikligt med mjölk är för den skull en god regel genom hela livet.

Mjölk innehåller allt som är nödvändigt för kroppens behov. I mjölk finnas de sammansatta och märkliga ämnen som kallas proteiner, som kroppen behöver för uppbyggande av utslitna vävnader.

I mjölk finnas också socker och fettämnen, som ge kroppen det bränsle som behöves för den ändlösa muskelverksamheten. I mjölk finnas de minerala salter, som äro av så stor vikt för benbyggnaden och för tänderna. Slutligen finner man i mjölk vissa vitaminer, ämnen som man känner endast litet till men som äro nödvändiga om ej kroppen skall lida av undernäring och dålig hälsa.

Varje barn och varje vuxen bör dricka minst en quart mjölk om dagen.

Flis.

Glad Jul

Vi tillönska Svenska Canada-Tidningens läsare en God Jul och ett Gott Nytt År, med de bästa förhoppningar att alla och envar må njuta den bästa hälsa och välgång under de år, som komma.

W. C. CASEY, Steamship General Passenger Agent, 372 Main Street, Winnipeg.

Canadian Pacific Steamships Ltd.

Använd alltid Canadian Pacific Express Resekreditiv.

Är Er värmekostnad för hög?

Kanske en billigare kolsort gäve Er lika gott resultat. Berätta oss om Ert värmeproblem.

THE ARCTIC ICE & FUEL CO., LTD.

411 Portage Ave. Tel.: 42 321
Cor. Kennedy

På stråkvägar och bystigar i Västern.

Intryck och bilder samlade under en fotvandring från präriens Metropolis till Väst-kustens glittrande pärla - Vancouver.

Av Esse W. Ljungh

Det bor en fläkt av Amerika i god-års-dagar över staden o. dess människor. En frisk fläkt av gåpåaranda och gott humör. Av intresse och vakethe. Av mod och företagsamhet.

Det smittar och man lär sig le med folket som möter en. Präriens alltid ett gott ord för resenär. Man uppmärksammar utan att uppmärksammas. Är ju så van vid turister och underligt klädda vandringsmän.

Det är liv och fart över människorna och en berättigad stolthet över den vackra staden att läsa i deras ögon, när de fjädrande lätt beträda sina rena gator, där spårvagnar o. bilar trängas om utrymmet. Naturskönheten och turistströmmen har givit Calgary en särskild dragningskraft på främlingen. Naturen, som lockar till betraktelser och kommer en att känna, att man funnit en plats att bo och leva för framtiden. Turistströmmen, som bringar en fläkt från världen utanför stadens hank och stör. Som sätter en säregen prägel på gatulivet och gör det livligare, mer omväxlande och intressantare.

I kaféer och restauranger trängas välklädda människor, och man köper och säljer med en optimism, som om dåliga tider ej alls existerade. Alberta-solens ljus glittrar i nickelbeslag och lackering på elegant bilar och fordon och leker kurra gömma mellan tinnar och torn på stadens höga affärspalats och kommersiella anläggningar.

Det smittar. Man känner sig piggt och glad och vakent. Hyser hopp om att få se goda tider igen i landet och har ingen anledning att få denna sin sinnesstämning avbruten av det ideliga talet om dåliga tider och depression. Man tycks inte ha tid att tänka på saken och tar det med den sangvinism och den galghumor, som alltmer börjar sprida kring sig. Glädjande nog.

"Smile — it could have been worse" — tycks vara deras valspråk här i staden. Och utan att man egentligen vet varför, följer man uppmaningen. Ler med hela ansiktet och ger muntra svar på munttra frågor.

Det verkar ordning och reda i staden. Nödhjälpsarbetena, som pågå absorbera en styrka enbart för gatuhallningen. Planteringar och boulevarder riktigt skina av ordning, ans och värd. Gamla ruggiga kåkar få lämna plats för mera tilltalande affärshus och hyreskaserner, av en helt annan typ än man är van att se.

Har staden männe skönhetsråd? Eller är man klok nog att taga vara på turisternas köpkraft och köplust och ge dem en miljö, som lockar dem att omsätta pengar? Man lär sig tycka om ett samhälle, men Calgary blir man storförtjust i.

Det är något visst över staden. Något visst friskt över dessa välplanterade boulevarder

och öppna platser. Dekorationerna och arkitekturen. De smålummiga trädgårdarna och planteringarna runt privatvillorna påminna en om förstäderna till Stockholm, o. fa städer i Västern torde kunna uppvisa motstycke.

Bow River nere i dalsånkanden förtjusande Bowness Park med sina illuminerade fontäner och dammar, de branta höjderna kring staden och den vidsträckt prärien runt omkring ger en ett intryck, som aldrig kan glömmas.

Från det sällsällige Palliser hotell har man en fantastisk utsikt över staden och dess omgivelningar och längst ut i Väster de blåande bergen.

Vi ta oss rundtur efter rundtur genom staden. Dess vidsträckthet förvånar oss, och det blir många mil, som skorna mäta under vara strövtåg och upptäcktsfärder. Vi besöka alla de märkligare platserna, njuta av de hemtrevliga stugorna, villorna o. bungalows.

Här om någonstades, skulle man kunna trivas, tycker man. Och nere från autocampens flodstrand lysna vi till dragspelsmusiken från stugorna på andra stranden. Lugn och majestätisk flyter Bow River fram och på virvlarna rider då och då en gammal stock, som kommit utanför bömmarna vid sågverken.

De tusen ljusen tändas i stadens alla hem och det hela blir till en grön matta med tusende glittrande lysmaskar i präriens mörka sensommarnatt. Sakta stiga dimmorna från floden. Svepa fram mellan träden och bli till älvor, som trada en dans mellan buskarnas skrymslen och vrår i Bowness park...

Någon sjunger — vad? — En dansk visa —

Angvisslorna ha blåst. Dänet och rasslet från industri-centra upphör och aftonen kommer.

Men på gator och torg är det liv och rörelse. Bilarnas kattögon glittra och lysa och spårvagnarna fara pinglande fram, fullastade med folk.

Danslysten ungdom! Teater-hungriga affärsbiträden och kontorsmänniskor! Och en gammal gumma med psalmbok i handen på väg till bönemöte.

Dansmusiken från parkerna slår igenom handklaverslåten som förläget tystnar och dämpas...

Vi sitta och njuta av vägskvalpet mot de små blanknötta stenarna vid floden. Natten kommer, och det dröjer, icke länge, förrän vi somna in efter en ansträngande dag — en angenäm dag, som lämnat minnen av tusen skiftande bilder i gatuliv i en av Västerns största städer.

Vi få tid över att uppsöka vänner och bekanta igen. Det är som vanligt folket — våra egna landsmän, som varmast intressera oss, och vi göra våra studier av dessa män och kvinnor, som ägnat ett helt

SPARA PENGAR!
"Rulla edra egna"
med
ZIG - ZAG
cigarett-papper

120 blad i en bok — 5c.

Den verkligt automatiska boken.

Ett blad i taget. Intet slöseri
120 blad 5c.

Begär ZIG-ZAG
Avvisa imitationer.

Att att uppbygga en verksamhet, som kan ge dem bröd för dagen och mången gång mer än så.

I fickan ligger ett introduktionsbrev till mr. Hornström, en av stadens mera kända byggmästare. Vi uppsöka hans hem och träffa samman med honom. Ha en angenäm konversation i det trevliga svenskhemmet och få oss till livs litet om svenskarnas insats i Calgary-bygd.

Mr. Hornström är norrlänning. En av de kärnfriska hederdmän, som gjort det svenska namnet ärat och aktat på Canadas arbetsmarknad på den tid, då Amerika brände i Svea-folkets blod. Och än i dag bär han med sig något av det sär-egna, som hör svensken till. En ungdomlig kraft, en frisk spänstighet och en försiktighet, som låter den omtänksamma affärsmannen beräkna och taga de chanser, som kunna ge honom ett utbyte för hans arbete och hans möda.

Han är gästfri och nyter o. har ett visst sinne för torr humor. Enkel och flärdfri i sitt uppträdande. Vaken och piggt för allt som händer och sker. Men först och sist svensk. Svensk nog att minnas sitt språk, som han utomordentligt väl behandlar och brukar. Svensk nog att icke låta sig helt annammas av de amerikanska synpunkter och åsikter, som så ofta griper vårt folk, som slår sig på affärsliv här ute.

Han tar oss ut till en familj Ekstrand utanför staden, och aftonen i det Ekstrandska hemmet hör till de angenämaste minnena från Calgary-besöket.

Det är ett äktsvenskt hem, man här grundat. Här är gamla mors gungstol och det runda bordet. Pianot med de svenska noterna. Hymnerna. Psalmerna. De fosterländska sångerna. Här är det stora rymliga köket med långbordet, där familjen samlas vid matiderna och efter slutad arbetsdag. Här är familjeporträtten och albumen från dagar som flytt. Från trakter där hemma i Sverige, där mor och far växt upp och brutit sin bana. Bilder från avskedet då äventyrslusten kom ungdomarna att känna stugan trång och då blicken blev skum av längtan efter det stora som kallas världen och Västern...

Här sitter gamla Mor. Trygg och lugn och med en min av den gamla matrona, som i forna dagar presiderade i svenska hemman och herresäten. Hon är piggt och nyter och har gott minne av vad som hänt

och skett under dessa år. Hon minns dag och datum, när det och det inträffade och rättar på sönerna, som kraftiga och litet tryggt sävliga berättar om hur de brutit mark här ute.

I livligt språk målar gumman minnestavlor från gamla Sverige och de första åren i Canada. Bilder av söner och döttrar, släkt och vänner, som kommit och gått. Om unga som i vårtid funnit varann, byggt hem och satt bo... om mycket, som icke vi känner till, men som i hennes skildring blir till en hel film av händelser, vi se skymta för vårt inre öga.

Det är något tryggt och lugnt över hemmet. Aven om sönerna som farmare gjort bittra erfarenheter av daliga priser och dyra förnödenheter. Och om missförhållanden de tala om i samhället. Om ett och annat som ger oss ett ord med i laget.

I spiseln slamras det med kittlar och kastruller och kaffeurran kommer på. Så samlas vi alla kring långbordet och målföret är gott. Farfars-klockan tickar och tiden rinner undan i livligt samspråk. Det är som hade det bara varit ett par minuter vi samtalat. För en stund ha vi varit hemma i Sverige. Hemma i dalabygd och skogstrakter i mellan-Sverige. Hemma på landet, där flugorna så trevsamt surra i fönsterkarmen och fotogenlampan sprider sitt mattgula sken över rummet...

Det är med vemod vi skiljas från Ekstrandarna. Vi ha haft roligt. En trevlig kväll, som sent skall glömmas. Och man tycks ha haft nöje också av oss, och vad vi i vår enkelhet kunnat bjuda, ty man bjuder oss välkommen åter, när vi vända tillbaka från vår långfärd.

Nattkylan tränger igenom vår tunna tröja, och det känns litet kyligt att komma ut från värmen i stugan. Över oss välver sig augustihimlens stjärnströdda päll, och det tar en god stund, innan man kommer sig för att bryta stämningen med samtal.

Tyst sover nejden, och de svala vindarna leka över prärien. Kommer gräset att rassla och fälten att bölja...

Gult ljus från tusen stugor ute på de vida vidder för tanken till hemmet, till Sverige — till

Bygder, där fädernas timglas förrunnit, Fält, där vid skördar gar liarnas gång,

Hem, där vid helg våra grenljus förbrunnit

I morgon går färden vidare. Bergen locka oss. Fjällen. De vida viddernas öppna famn ha vi njutit. Skogens trolska skimmer är vår längtans mål

Och från andra sidan älven sjunger någon — — — when it is springtime in the Rockies — —

Sentimental. Den äklar oss — — Och likväl kan man inte låta bli att tycka att den passar in härute — —

Aselemordet.

Asele, 2 dec. — Aselemördaren Mattsson har förklarat, att anledningen till mordet på målaren Aslund var den, att han skulle ha blivit lurad på ett bostadsbyte. Mattsson erkänner, att han förberett dadet.

Spannmålens rymdvikt.

Rymdvikten tillmättes, som bekant, stor betydelse vid be-

PLÅGAS ICKE MER

av dålig mage, då äkta Linfrö extrakt av Osternsunds-magasi nets i Stockholm medel bota magsjukdomar, såsom magsyra magkatarr, magsår, dålig mat smältning, trög, avföring och därmed följande svindel, matt het, tryckande känsla i mag groppen, sveda i bröstet, sömn löshet m. m. Pris per paket \$1.20 Levereras tullfritt i Canada P. Nelson, 409 Dufferin ave. Winnipeg, Man.

Mrs. J. Halvorson,
1431 ADAMS ST., N. E.
Minneapolis, Minn.

dömandet av spannmålsparti- ers värde såsom kvarnvara, o ofta, för att icke säga oftast är ju rymdvikten den enda egenskap, man tager häsyn till vid kvalitetsbedömningen. Man är visserligen rätt allmänt överens om, att rymdvikten är ganska otillfredsställande som värdemätare på kvaliteten, mer det tycks dock vara svart komma ifrån densamma, framför allt beroende på att man icke har någon annan bestämningsmetod härför, som är lika lätt och enkel att använda. Det vore emellertid i hög grad önskvärdt, om man åtminstone kunde komma därhän, att man vid kvalitetsbedömningen också

alltid toge hänsyn till vattenhalten. Hittills har man emellertid icke lyckats genomföra detta, och då rymdvikten nu en gång tillmättes så stor betydelse, måste lantmännen naturligtvis även taga hänsyn härtill och försöka producera partier med tillfredsställande rymdvikt. Detta bör ske genom omsorgsfull bärgning samt genom att använda sorter med högrymdvikt. Däremot vilja vi avråda ifrån att försöka höja rymdvikten genom abnormt stark körning eller polering, emedan den stegring av rymdvikten, som därigenom kan uppnås, i regel icke motsvaras av någon verklig värdestegring hos den behandlade varan.

Inte predikans förtjänst.
Prästen i en landsförsamling upptog kollekt en söndag och denna inbragte inte mindre än 107 kr. 15 öre. När han fick veta detta, utbrast han:
— Då måste jag ha predikat mycket bra för att ha fått in så mycket!
— Kanske det, svarade en av kyrkvårdarna, men den gamle baronen gav hundra kronor, och han är ju död.

Kallar den för den bästa medicin i världen.

Jag är uppriktigt övertygad om att Dr. Peters Kuriko är den bästa medicin i världen", skriver herr Pierre Garneau i St. Prime, Que. "Jag led av smärtor i lemmarna, mina händer voro liksom förlamade och jag hade ingen aptit. En kort behandling med Dr. Peters Kuriko har ändrat allt detta. Jag mår nu förträffligt och har ökat i vikt." Denna berömda örtmedicin verkar välgörande på matsmältningsprocessen och hjälper, genom sin inverkan på avföringsorganen, till att avlägsna orenheter ur kroppen. Den är värd ett försök. Icke en vanlig handelsvara; den tillhandahålles direkt av Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

Levereras tullfritt i Canada.

Julens förridare.

Forts. fr. sida 1.

bodde han på Gärsta, vilket ju ligger vid Östersjön. Där hade han alla sina fiskedoningar samlade och höll mest hela dygnet till ute på fjärden. Mot hösten reste han till Vallö, där han brukade stanna ända till dagarna före jul, då han kom hem till oss på Väringe.

Aldrig blev det riktigt jul. Förän morbror Jan-Baltus gjort sin entré. Därför döpte vi barn honom till Julens Förridare. Och det namnet fick han behålla livet ut.

Långt vitt skägg borde han haft och sämskt glittrande stjärneögon, i grått vadmal skulle han ständigt gatt klädd och ohörbart borde hans lilla gestalt tassat över golven.

I stället var han lång och spenslig med det fulaste och vänligaste ansikte. Det borstiga glanslösa grå håret var stubbat. Liksom de täta mustascher. Huvudet var nästan matematiskt klotrund, och mitt i det arbetna ansiktet satt en lustig trefkantig näsa under ett par små närsynta pepparkornsögon utan bryn.

Nej, av barndomens koloretrade tomtenisar fanns där inte. Men ändå var han såsom skapt för julen. — Allt vad de gamle annars hunnit glömta i livets kamp, kom han ihåg. Aldrig hade han haft hustru och barn att sorja för, aldrig ett ämbete att förvalta, kanske aldrig ens en hjärtesorg, som grämde. Han var lika förtjust i sötsaker som en pensionsflicka, och i hans stora läderkoffert lågo alltid minst ett dussin band av Dumas. Nämnde man musketörerna, blixtrade hans blickar av toutes les gloires de France.

Plättar och sylt och hjälte-dater är Jan-Baltus vairspråk, brukade pappa säga.

På det område han gjort till sitt hade han de mest utpräglade begrepp, han dyrkade formen med samma andakt som en ceremonimästare.

Vi kunde få traska med honom genom halva skogen, innan han äntigen hittade den julgran han gillade. Gles skulle den vara med grova, regelbundna kvistar, annars kunde den ju inte orka med vad den borde bära. Och inte heller fick den vara för vid nedtill.

— Inte ska vi komma stic-kandes med någon liten obändig risbuske, utan vi få lov att ha ett träd med arkitektur, detta höll han styvt på.

Därför fastnade vi vanligen vid en gran, dubbelt så hög som salen på Väringe. Denna fälde vi, sågade av övre delen, vilken därpå kördes hem efter gamla Bella.

Inte heller var det värt att bjuda honom de nymodiga, kulörta stearinljusen, då granen sedan skulle klädas. Utan vaxstaplar måste det var, ty endast dessa maktade sprida den ortodoxa gammaldagsdoften, vilken alltid skall påminna mig om gångna jular lika trofast som rökelsen påminner katoliken om den heliga mässan.

Och gubben var inte heller litet stolt över dess skönhet och bärighet, då granen, hans gran, stod där, pyntad i högtidsstass med flaggor och ljus, med eldröda pippingar och skimrande kulor och med granna konfektbitar, som vattnade kommen på det alla yngsta Väringe ända ugonde dag Knut, då man till anfall möt det döendet, vilket regnade barr barnahänder, som ivrigt

sträcktes mot dess grenar.

Julens förridare måste ju också vara poet. — Aldrig har ett lustigare rim formats till den kanelströdda risgrynsgröten med dess försåttigt dolda böna eller lättare versfötter dansat på de lackade paketen, än där morbror Jan-Baltus hade sin hand med i spelet.

Dessa rimsmiden gick han och småhamrade på under långsamt skridande vinternätter. Ty han var ju en inbiten gammal nattuggla, den där sent flaxade upp på pinnen. Och många gånger har jag sett hans lilla lykta oroligt flämta över den breda gårdspanen-lagt sedan det varit liggdags. Upp-täckte han då ett ljus någonstans, gick han gärna dit och satte sig att språka.

På Väringe fanns också en nittonårs flicka. Fuxen kallad på grund av det myckna rödlätta och fölugnsaktiga i hennes utseende. Hon var min syssling, ett fattigt, föräldralöst barn, och för resten det stolta och blygaste lilla liv mellan Mälaren och Kolmården.

En natt — det var för resten självaste natten före den stora dopparedagen — då gubben som vanligt var ute och stövade, fick han se, att det lyste bakom hennes rullgardin. — Nu må man veta detta, att alla flickor betraktade morbror Jan-Baltus mest som sin gamla dada, så att han kom och gick ungefär som han tyckte.

Därför blev väl inte Fuxen vidare häpen heller, då han öppnade dörren och stod där med sin lilla lykta i handen.

En lampa brann på bordet. Och bredvid lampan låg ett broderi. Och bredvid broderiet låg Fuxens lilla huvud, nedborrat mellan hennes båda händer. Hon satt i kamkoftan och grät, så att hon skakade det stackars lilla barnet.

— Kära hjärtandes, vad har du för dig? sporde morbror Jan-Baltus och trök sakta det utslagna röda håret.

— Jag sitter bara och arbetar på en julkapp åt dig...

— Du gör så näcken heller — du gråter ju. Du sitter och gråter natten före julafonen, vad kommer det då åt min lilla tös?

— Ser du, ett sådant vackert broderi du får att sova middag på: himmelsblå botten, beströdd med röda hjärtan, viskade Fuxen och visade honom överdraget till kudden, som hon nyss fått i ordning.

Morbror Jan-Baltus mönstrade arbetet och nickade tankspridd.

— Ja, det är verkligen mycket vackert — titta bara, sådana små lustiga röda hjärtan, men nu skall du tala om för mig vad du är ledsen för.

— Äh, för att jag är så illa dum. Jag ville ju skriva en julkappsvers åt dig på den här kudden. Men Fuxen kan inte. Fuxen är för dum.

Och så började hon på att gråta igen.

Morbror Jan-Baltus blev mycket brydd. Han hade aldrig riktigt förstått sig på flickor i den där åldern. Han klappade Fuxen och kallade henne sitt lilla sockergryn. Men det help inte nämnvärt. Han måste lista ut ett bättre sätt.

Då ställde morbror Jan-Baltus lyktan ifrån sig, tog fram sin lilla pipa och satte sig att fundera. Det tog en rundigtid, ty han var ju tvungen att ge sig ett halvt århundrade tillbaka i tiden för att nå bort

SVENSKA AMERIKA LINIEN

anordnar i år
Fem Lustresor till Västindien

med "Kungsholm". Varje tur omfattar en tid av 18 dagar. Res till de idylliska västindiediarne och glöm för några veckor vinterns snö och is. Avresa från New York respektive 19 dec., 9 jan., 30 jan., 20 febr., och 12 mars.

Minimipris endast \$200.00

En Lustresa till Nordlandet,

som kommer att överglänsa allt vad tidigare erbjudits arrangeras med

KUNGS HOLM från NEW YORK den 28 JUNI 1932.

Färden går från New York till Reykjavik på det sagoomspunna Island, därifrån till Nordkap och Hammerfest, Trondheim, Bergen, Oslo, m. fl., platser i Norge, vidare till Visby på Gotland, Helsingfors, Leningrad. (Moskwa), Stockholm, och Köpenhamn. Aterresan äger rum från Göteborg den 1 aug.

Landexkursioner anordnas på alla platser fartyget anlöper. Njut av en välgörande havsresa, beundra de norska högfjällens majestätiska skönhet i midnattssolsglans, Sveriges leende kulturbygder, Finlands björkskogskransade sjöar, eller det sprittande glada folklivet i "Kongens By". Av alldeles särskilt intresse blir besöket i Leningrad och Moskwa, där Ni får tillfälle att med egna ögon se resultatet av historiens utan gensägelse mest gigantiska sociala experiment.

Resan varar i 43 dagar och omfattar en färd på 11.403 mil.

BEGÄR PROSPEKT!

EN JÄMT- och NORRLÄNNINGARNES SVERIGERESA

med

"GRIPSHOLM" från NEW YORK den 2 JULI 1932

blir ett annat evenemang, som utan tvivel kommer att omfattas med största intresse av i Canada och Förenta Staterna bosatta norrlänningar.

Färden arrangeras under auspiciär av Jämtlands läns Turistförening och med jämtlänningen, konsul H. P. A. Hermanson, Winnipeg, som ledare.

Efter festligheter i Göteborg anordnas extratåg direkt till Östersund, där en "re-union" anordnas mellan besökare och i hemlandet bosatta f.d. svensk-amerikanare. Tal komma att hållas av bl. a. länets landshövding och turistföreningens ordförande m. fl.

Ett ståtligt program för festligheterna i Östersund kommer att uppgöras.

Gör Edra arrangemang så fort som möjligt och försäkra Eder om plats i god tid.

DETALJERADE UPPLYSNINGAR LÄMNAS KOSTNADSFRETT

INGA FÖRHÖJDA BILJETTPRISER!

AMNAR NI RESA TILL SVERIGE, ELLER GÖRA EN NOJESRESA GLÖM DA ICKE ATT SVENSKA AMERIKA LINIEN STAR I FRAMSTA LEDET BLAND ALLA ANGBATSFÖRETAG.

Alla upplysningar lämnas beredvilligt.

SWEDISH AMERICAN LINE

470 MAIN ST., Winnipeg, Man.

till hennes ålder och lösa gåtan fästet, ett sådant välsignat julväder, som så sällan unnas oss nu för tiden.

Och detta kunde hon ej neka honom.

Nu bodde, och bor ännu, på Täby, närmaste granngård till Väringe, Göran Wulff. Han hade gått och funderat på Fuxen tämligen länge, det jag tror, fast han aldrig vågat säga något. Ty Fuxen besatt en storartad likgiltighet för alla hans små antydningar. Hon var ju alldeles för fattig och obetydlig för att kunna tänka på att gå i par med en sådan storkaxe som Göran Wulff på Täby.

Änklinz och barnlös som han var, brukade han år efter år tillbringa jul aftonen på Väringe. Sa och nu. — Det blev en själv, Ty rätt som det var fiska-vacker kväll, klar och kall, med ett vildlyftigt paket, adresserat till Täbyherrn. Det var ingen

vanlig julkappsvers, som nu ästes upp, utan ett poem, ett stort poem till julen och den första kärleken.

Och när Göran Wulff skalat av omslaget höll han i sin hand den allra vackraste himmelsblå kudden, broderad med små röda hjärtan.

— Vem har skänkt mig denna vackra kulle? sporde han.

Alla sågo, utom morbror Jan-Baltus.

— Fråga Fuxen, föreslog han fråga bara Fuxen, du Göran.

Men då gav det stackars barnet till ett litet rop och störtade på dörren.

Som artig karl kunde Göran intet annat göra än gå efter. De dröjde ingen liten stund, innan de kommo åter.

Robin, gårdvarén, vilken låg ute året om, fick varje julnatt vara tillsammans med den övriga familjen. Hela kvällen satt han framför brasan och fun-

Forts. på sida 15.

SENASTE SVERIGE-NYTT.

Avtalsförhandlingar upptagas.

Stockholm den 8 dec. — Nya avtalsförhandlingar inom verkstadsindustrien och vid järnbruken komma att upptagas redan före jul.

Avtalsförhandlingarna med skogs- och flottningsarbetarna i Värmland och västra Bergslagen börja den 14 december.

En miljon till arbetslösheten.

Stockholm, 8 dec. — Stadsfullmäktige i Stockholm har anslagit en miljon kronor till olika åtgärder mot arbetslösheten.

Svenska ingenjörer och varor till Persien.

Stockholm, 5 dec. — Fem svenska ingenjörer jämte direktör Nilsson från Persiska Kompaniet avreste på fredagen till Persien för att delta i järnvägsbyggena.

Civilingenjör Nyström har såsom ombud för Persiska Kompaniet återkommit till Stockholm efter fyra månaders vistelse i Persien med upplysning, att han slutit avtal om leverans av svenska varor för sex miljoner kronor.

Götaverken.

Göteborg, 5 dec. — Det vid Götaverken för ett Göteborgsrederi nybyggda motorfartyget

Pan Gothia gjorde på lördagen sin provresa. Vidare sjösattes motorfartyget Belita för ett Oslolederis räkning. Pan Gothia är det största i Sverige byggda fartyget med en lastdrygheit av 15,000 ton. Götaverken har under innevarande år levererat tretton motorfartyg på tillsammans 140,000 ton och sjösatt sju på tillsammans 84,000 tons lastdrygheit.

Trävarukonferens i Stockholm.

Stockholm, 8 dec. — Trävarukonferens hålles under de närmaste dagarna i Stockholm mellan Sverige, Finland och Sovjetryssland för uppnående av överenskommelse om exporten.

Eldsvådor.

Boden, 5 dec. — Stora Hotellet i Boden nedbrann på lördagsmorgonen. Det var brandförsäkrat för sammanlagt 150,000 kronor.

Kalmar, 5 dec. — Fajansverken vid Timmernabben i Kalmartrakten ha nedbrunnit. Skadorna uppgår till över 100,000 kronor. Försäkringen var blott på 30,000 kronor.

Lundehändelserna inför krigsrätt.

Stockholm, 3 dec. — Handläggningen av krigsrättsmålet

angående Lundehändelserna börjar nästa måndag och pågår minst sex dagar. Bland vittnena märkas förre landshövdingen Stenström och landsfogden Pahlman. Malets handläggning avslutas tidigast den 15 december.

Donation med unika villkor.

Halmstad, 9 dec. — Halls- torps kommun har fått mottaga en donation från en avlidne varvstimmerman, Carl August Jonsson. Donationens bestämmelser äro ganska unika. Medlen, som nu utgöra 60,000 kronor, skola fonderas till 1997. Hela räntan på kapitalet, som då blir omkring en halv miljon kronor, skall utdelas till behövande inom kommunen, dock ej till socialistiskt eller kommunistiskt betonade hjälpbehövande och ej heller till sådana, som åtnjuta fattigvård.

J. K. begär polisundersökning.

Stockholm, 3 dec. — Justitiekanslern har hos överstätt-hällarämbetet begärt utredning av kommandör T. Luebecks förhållande till vissa leverantörer till flygvapnet. Undersökningarna anser justitiekanslern böra ske genom polismyndigheternas försorg.

gren, och slutade med seger för Ägren. I de två sista dömde Otto v. Porat.

Ernie Schaaf.

den sensationelle Boston-tungvikaren, vann f. v. åter en snabb k. o.-seger i det han slog ut Frankie Simms i 3de ronden.

Ole Nesheim

reste i f. v. tillbaka till Norge. Dagen innan han reste, vann han en 8 ronders match mot Mickie White i New York. Vi hoppas att han har lyckan med sig — han har icke varit hemma på 11 år.

Referat av Dempseys match i Winnipeg kommer att inflyta i nästa veckas nummer. Hans motståndare äro Charlie Belanger, 2 ronder. Steve Trojack och Angus McDonald, en rond var.

EN GLAD JUL TILLÖNSKAE ALLA SPORTSPALTENS LÄSARE!

Hur gamla bli djuren?

Den högsta ålder djurslag kunna nå är synnerligen olika. Något slags system däruti kan icke påvisas. Bland däggdjuren kan man säga att de stora djuren bli äldre än de små, men redan när man kommer till fåglarna har denna sats förlorat sin giltighet, då t. ex. papegojan och örnen kunna bli lika gamla. Därför får man nöja sig med att ställa de kända högsta ålderssiffrorna för olika djur bredvid varandra, vilket ju kan vara av stort intresse.

Så leva många polyper i 50 år, dagmasken mer än 10, blodigeln upp till 27. Vår vanliga kräfte kan bli 20 år, spindeln 1 och 2 år och skalbaggar 5 år. Bidrottningen kan bli 5 år gammal, under det arbetsbina inte leva längre än 5 veckor. Myror har man iakttagit i fångenskap upp till 15 år.

Högsta Priser Betalas För PREPARERADE

KALKONER

Förtjåna mest möjliga genom att PREPARERA edra kalkoner och skeppa dem direkt till The Standard Produce Co., Winnipeg, (Etablerad 1914) NI SPARAR på "SHRINKAGE" och på ONÖDIGA FRAKTKOSTNADER och får dessutom ett HÖGRE PRIS.

SKEPPA TILL WINNIPEG FÖR BÄSTA PRIS.

Per lb.	Per lb.
Kalkoner, över 15 lbs. 24-25c	Kycklingar, över 3 lbs. 15c
Kalkoner, 13 t. 15 lbs. 22-23c	Hönsfåglar, 3. 5 lbs. 16-17c
Kalkoner, 11 t. 13 lbs. 20-21c	Hönsfåglar, över 4 lbs. 14c
Kalkoner, 9 t. 11 lbs. 19-20c	Hönsfåglar, 3 t. 4 lbs. 12c
Kycklingar, över 5 lbs. 19c	Gås, över 9 lbs. 13c
Kycklingar, över 4 lbs. 17c	Ankor, över 5 lbs. 15c

Alla här kvoterade priser gälla Grade "A" Poultry, F.O.B. Winnipeg. Prompt betalning. Var vänlig skriv på engelska.

5 CHARLES STR. WINNIPEG
STANDARD PRODUCE CO.

Damm- och flodmusslor bli 12 till 14 år, och den i en del av våra älvar förefintliga flodpärlemusslan 80 a 100 år.

Vår kännedom om fiskarnas ålder är ganska bristfällig. Kämt är emellertid att karpen kan bli över 100 år gammal. Den äldsta kända gäddan i världen hade uppnått den aktningvärda åldern av 267 år.

Grodor och paddor lära kunna bli 40 år gamla. Sköldpaddorna höra till djurens methusalem. Så hölls en i fångenskap i 150 år, men djuret lär kunna bli ända till 300 år gammalt.

Äst kända äro ålderssiffrorna för fåglarna. En tupp kan bli 15 a 20 år, måsen 44, ankor och gäss 100, svanen 102, hägern 60, storken 70, falken 162, örnen och papegojan 100, gamen 18, ugglan över 68, ja, kanske 100, och kanariefågeln 24 år.

Av däggdjuren blir elefanten 200 år, valfiskan lika gammal, åsnan 100 år, hästen 40 år, kon 20 a 25, fåret 20, hunden 28 och katten 22 år.

Alla dessa siffror äro ju ej absolut exakta, men i det stora hela torde de komma sanningen ganska nära.

HÄLLER SVENSKAN PÅ ATT DÖ UT?

Forts. fr. sida 9.

hörighetskänsla, som utmärker andra nationer, tycks oftast nog decimeras bland svenskarna, så snart de vistats utomlands en längre tid, och hur ivriga förkämpar, man än finner inom dessa skilda områden, måste man tyvärr beklagande erkänna, att deras arbete lämnat ett ringa och obetydligt resultat, trots de personliga ansträngningar och ekonomiska uppoffringar, man ansett sig böra göra för den goda sakens skull.

Den svenska pressen i utlandet befinner sig i en kritisk situation. Däröver behöver ingen skämmas. De, som ägnat är av strävsamt arbete för dess existens och utveckling, kunna med skäl rikta en maning till landsmän om enighet, samarbete och stöd i tiden, som dessa.

Det är de ledande männen inom svensk kyrka, svenska föreningar och svenska hem, till vilka denna maning i första hand riktas, och det höves dem att i denna deras egen-

skap visa det intresse, som tillkommer en av de bästa och viktigaste förkämparna för svensk kyrka, svenskt föreningsliv och svenska hem. Det tillkommer dem att föregå med gott exempel, och även om personliga synpunkter kunna anses hindra dem, dock handla objektivt och efterleva den paragraf, som ingår i de flesta svenska institutioners lagar och konstitutioner:

Att verka för bevarandet av svenskt språk, svenska seder och bruk.

Svensk press har rätt att ställa detta krav, och framför allt på män, som själva skola hetas offra tid, arbete och pengar på bevarandet av det som svenskt är.

Stöd den svenska pressen i dessa allvarstider! Det är den som i de flesta fall lagt grunden till de svenska institutioner, vi ännu äga och ännu önska bevara icke blott nu, utan även för framtiden.

Elje.

Idrott och Sport.

För S. C. T. av SVERRE R. RÖDVIK.

Spanien förlorade.

Den internationella fotbollsmatchen mellan England och Spanien blev en överlägsen engelsk seger. Engl. vann med 7—1 och ledde från matchens början.

Battalino slog ut Singer.

Al Singer, den unge juden, som vann och förlorade världsmästerskapet i lätt vikt i två ronder, gick endast två ronder mot v. i fjädervikt, Bat Battalino. Matchen gick i Madison Square. B. tog Kid Chocolates plats och kom ifrån uppgiften utmärkt.

Phelps förlorar.

Cowboy Owen Phelps, den unge lätt tungviktare, som lade Winnipegs boxningspublik för sina fötter, förlorade sin första match i eliminationstävlan för att finna en ny mästare i lätt tungvikt. Billy Jones, Philadelphia neger, vann en 8 ronders match mot Ph. Det är vår uppfattning att Ph. är bäst i 15 ronders-matcher, något han bevisat här i Winnipeg.

Ethel Catherwood,

Canadas berömda kvinnliga höjhoppare och känd som den vackraste idrottsdamen i sista Olympiska spelen, är nu i Reno, där hon söker skilsmässa från sin man. Ethel gifte sig i Toronto för ett par år sedan, men giftermålet har hela tiden varit en hemlighet.

Londos

försvarade sitt mästerskap för andra gången på en vecka, då han vann över Ralph Wilson efter 32 min. brottning. Matchen gick i Coliseum i New York och Londos vägde 200 pund.

Landsmatchen Sverige — Norge i Göteborg?

Styrelsen för Göteborgs vackra idrottsplats, Slotts-skogsvallen har tillskrivit Svenska Fotbollsforbundet med anmodan om att arrangera nästa landsmatch mot Norge i Göteborg. Det är möjligt att denna ansökan leder till önskat resultat, i all synnerhet efter ombyggnaden på Ullevibanan, där man nu har 25,000 åskådarpått.

Vinterspelen i Östersund.

Stockholm, 2 dec. — Vinterspelen i Östersund hållas den 16 till 21 februari.

Bergvall ko-ed i Barcelona.

Stockholm, 3 dec. — Cubanske negern Laroe besegrade på onsdagskvällen i Barcelona svensken Bergvall med knock-out i andra ronden.

Nytt simrekord.

Stockholm, 5 dec. — Stockholmssimklubben Neptun har satt nytt svenskt rekord i lagkappsimning fyra gånger 200 meter med tiden 9,48,8.

Ramm och Ägren segra.

Den professionella boxningsmatcherna i Stockholm hade icke samlat så många åskådare som väntat var. Matcherna voro i det hela goda och den första mellan Leo Wax och Edward Hultgren i vilken den sistnämnde vann efter 6 ronder på poäng.

I lättviktsmatchen mellan John Wennberg och Rolf Gustafson om sv. m. försvarade W. sin titel på ett övertygande sätt och slog G. i 9de ronden. Belgiern Leo Darton dömde.

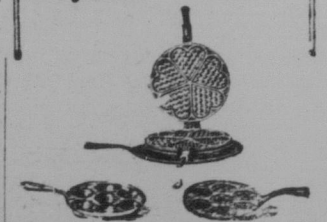
Huvudmatchen i tyngvikt gick mellan Nisse Ramm och belgiern Gustave Limousin. Efter 10 ronder fick Ramm en rättvis seger på poäng.

Sista matchen i mellanykt var mellan Gunnar Berggren och sv.-amerikanaren Carl A-

SKANDINAVISKA HUSHÄLLS-ARTIKLAR

"Rosette" Patty Irons—Wafer Irons

Väffeljärn Kakjärn Sprints-sprutor Go'ra-järn Kakformare Brödkavlar

Från eder handlande eller var vänlig skriv direkt till oss för prislista.

SANDVIK CANADIAN LIMITED

410 St. Nicholas St., Montreal.

WINNIPEG-LÄKARE.
Dr. M. RADY
 LÄKARE och KIRURG
 Föreningsläkare för Vasaorden och Norden
 283 Portage Avenue.
 (100 Toronto General Trust Bldg.)
 hörnet av Portage och Smith.
 Kontorstid: 2 — 6 e.m.
 Kvällsmottagningar efter överenskommelse.
 Telefon: 24 480 Bostaden: 49 763
 Om svar ej erhålles ring 42 309

Dr. P. A. ECKMAN
 Svensk Tandläkare.
Gott Tandläkarearbete
 Hörnet Main St. & Logan Ave. Tel.: 88 667

DR. S. C. PETERSON.
 SVENSK LÄKARE och KIRURG.
 Specialist för behandling av veneriska sjukdomar.
 708-4 McArthur Bldg.
 (Nära Portage & Main.) Över Child's Restaurant.
 Mottagningstid: 10 f.m. — 8 e.m. Helgdagar: 10 — 12 f.m.
 Tel. kontor: 24 165. Bostad: 47 235.

Dr. B. J. GINSBURG
 Praktiserande läkare och kirurg.
SPECIALIST
 Veneriska-, Köns-, Urin- och Hudsjukdomar.
 Mottagningstider: 9 f.m. — 5 e.m. Helgd. 10 — 12 f.m.
 403-4 McArthur Building (nära Portage & Main)
 (ovanför Child's Restaurant)
 Telefoner: Kontor 88 591. Bostad 24 962

Dr. K. J. BACKMAN
 Specialist för hud-, njur-, urin- och veneriska sjukdomar.
 307 McARTHUR BUILDING, 211 PORTAGE AVENUE
 (Ovanför Child's Restaurant)
 Mottagningstider: 10 till 8 Helgd. 10 — 12 f.m.
 Tel. Kontor 21 091. Bostad 30 450.
 SVENSKA TALAS

LÄR ENGELSKA Insänd en dollar och ni erhåller 1:sta uppgiften för en praktisk
HEMKURS I ENGELSKA FÖR SKANDINAVER
BOKFÖRING och REVISION utföres
H. BRATVOLD, 6-256 Edmonton str., Winnipeg
 Auditör & Bokhållare
 Dipl. fr. Dom. Business College. Ref.: Bank of Montreal.

VASARNAS NYÅRSFEST
Måndagen d. 4 jan. 1932 kl. 8 e.m.
 å Columbus Hall
 (cor. Smith & Graham)
SVENSKT JULPROGRAM
 JULGRAN. JULTOMTE.
 FÖRFRISKNINGAR.
 Äldre 50c. Barn 25c.

Julens förridare. Tåby i stället.
 Forts. fr. sida 13. Nu är morbror Jan-Baltus derada, sakta viftande med svansen, då någon av smättningarna kom och visade honom sina presenter.
 Aldrig glömmer jag det ögonblick, då Fuxen och Göran kommo in igen.
 Hon gick direkt fram till Robin och slog sina armar om hans hals. Men newfoundlandaren vände långsamt på huvudet och mötte Göran med en blick av oändligt förstånd.
 De tre eller fyra påföljande jularna kom morbror Jan-Baltus som vanligt till Våringe. Men när Fuxens äldste pojke — vilken för resten också fick heta Jan-Baltus — blivit så försiktig, att han kunde gå från den ena stolen till den andra, då höll den gamle till på

OL, LIKÖRER ETC.
 stalskage frukt extrakt för brygg
 godhet av likörer i hemmen. Fullständigt
 beskrivningar. Pris 50 cents pr.
 flask. Apparat för kokning av flaskor
 \$1.50, \$2.00. Kapslar 50 cents
 pr. gross. Filter och sifon \$2.00.
 Ark, alla storlekar. Hamns salt,
 maltextrakt i burkar \$1.15, \$1.50,
 \$1.55.
TOBAK.
 arakterat ren tobak, Rocalia Brand,
 med posthörsatt fem pund eller mindre.
 Havana Rouge, Connecticut, \$2.25
 50 pund. Spread Leaf \$2.25, Obarz
 75.00. Quensel eller Perfum d'Italie
 \$3.00. Spread Leaf \$4.15, Valgo \$1.75.
 Cut Natural Leaf pr. pund 25 cent,
 1.10, \$1.30, \$1.60, \$1.70.
RICHARD & BELIVEAU CO'Y. LTD.
 Established 1880. Manufacturers &
 Importers, 288 Main Str., Winnipeg.

DR. H. T. J. NYLANDER
 212 Medical Arts Bldg.
 Svensk Läkare och Kirurg.
 Kontorstid 2-6 e.m.
 Andra tider efter överenskommelse
 Kontorstelefon: Bostadstelefon:
 86 331 42 638
 Om intet svar erhålles ring 42 309

LÄKEROL
 i "förfrysningstider" 3 (20c.)
 askar sändes fraktfritt för 50c
Scandinavian Book Store
 246 Logan ave. Winnipeg, Man.

DR. BRANDSON
 LÄKARE och KIRURG
 216 Medical Arts Bldg.
 Kontorstimmar endast eftermiddagen från 2 till 4.
 Telefoner:
 Kontor, 21 834. Bostad, 27 122
 Winnipeg, Man.

DR. GRAHAM WILSON
 Specialist.
 Njurådsade, blodsjukdomar, veneriska
 sjukdomar, hudsjukdomar.
 Mottagningstid 9 f.m. till 8 e.m.
 666 1 2 Main St.
 Tel.: Kontor: 28 013. Bostad: 42 679

DR. GEO. H. CARLISLE
 314-316 Toronto General Trust
 Building
 883 Portage Ave.
 Mottagningstider 11-12, 3-5
 Specialist i Ögon-, Öron-,
 Näs-, och Halsjukdomar

Till salu
 1 sektion — 640 acres — allt
 kultiverat, goda åbyggnader
 30 miles från Winnipeg och
 2.5 från Brunkild station,
 Man. Den allra bästa Red
 River-mylla. Endast \$7.00 per
 acre. Goda avbetalningsvillkor.
 Försäljes genom
Thos. Oystad,
 307 Ellen str. Phone 29 472.

F. E. Linder
 håller bibliska föredrag i
 Scandinavian Hall, 413 Logan
 ave., Winnipeg, söndagarna
 den 20 och 27 december kl. 3
 e.m. Ämne första söndagen:
 "När föddes och födes Kristus?"
 Ni hälsas välkommen!
 tryckt endast på den ena sidan.
 Alla nyheter framställas i
 starkt koncentrerad form och
 röra sig huvudsakligen om
 skeppsfarten.
 Reklamens konst är icke alldeles
 okänd på Thursday
 Island, men annonsörerna i
 bladet äro dock endast två —
 den "lokala" biografteatern o.
 en tandläkare på en närliggande ö.
 Professor Grubbelman är
 bjuden på bröllop. Mot slutet
 av den praktiska bröllopsmid-
 dagen knackar han i glaset.
 Gästerna bereda sig att få höra
 ett ståtligare tal och kunna icke
 annat än känna sig besvikna,
 när professorn helt kort säger:

Yes Sir!
 Ni kan uppbeta prenumerationsavgiften för
SVENSKA CANADA TIDNINGEN
 varje lördag eftermiddag.
 Expeditionen är öppen till
 klockan 5 e.m.
ELITE TAXI
 80 836
 I förening med pool-rum.
 Bad och Raksalong.
 217 Logan ave.

DRAGSPEL — 3 körigt italienskt
 konsertdragspel, vit celluloid.
 Svenskt system. 101 tang, 120 basar.
 Endast något beg., är som
 nytt. Absolut feifritt. Bortsäljes
 om snar affär för 95 dollars, kostat
 325 dollars. Svar till Accor-
 dion, 314 15th Ave W., Calgary,
 Alta., Canada.

God Jul och Gott Nytt År
 tillönskas kunder och vänner
Scandinavian Book Store
J. Newman
 246 Logan ave.

Skandinaver, Se Hit!
 God och välgad mat erhålles
 till billigt pris å
 Mrs. C. Ericksons
 Home Cooking Restaurant
 (mitt emot White store)
 348 William Ave.
 Gör oss et besök och övertyga
 eder.

Använd
Wall's kolbesparare
 en garanterad produkt som
 minskar eder kolräkning med
 25-35%. Förvandlar avfalls-
 produkter till kol för uppvärmning.
 Pröva ett 75 cents paket.
 Ombud antagas.
Robert Parker
 703 McIntyre Block, Winnipeg.

FÖRENINGSS - ANNONSER

Sjukhjälpsföreningen NORDEN
 Stiftad 1900.
 Möten andra fredagen i varje månad
 å Scott Memorial Hall kl. 8 e.m.
 Sekreterare: Emil Seaberg, 2163
 Gallagher Ave. Sjuk. Ordfr.: Ernie
 Hallonquist, 396 Logan Ave., Tel.:
 29 038. Finanssekreterare: Alexis
 Christensen, 186 Scotia St., Tel.:
 53 119, Winnipeg.
 Bli medlem av Winnipeg äldsta
 och finansiellt starkaste skandina-
 viska förening. Alla medlemmar som
 för längre eller kortare tid ombyta
 vistelseort uppmanas att omedelbart
 underrätta förening, sekr. därom.

VASA ORDEN
 Logen No. 239 "Strindberg"
 Möter 4:de fredagen i varje månad
 Scott Memorial Hall, 218 Princess
 st. kl. 8:15 e.m.
 Sjuk. Ordfr. Lars Mattson, 226
 Union Ave. Tel.: 501 939.
 Finanssekreterare: Florens Nil-
 son, 208 Logan Ave. Tel.: 27 021.
 Res. Tel. 501 327.
 Sekreterare J. A. Gustafson, 208
 Logan Ave. Tel.: 27 021.
 Vasa Orden har nu över 90,000
 medlemmar. Logen "Strindberg" är
 Winnipegs största svenska förening

I. O. G. T.
Logen No. 1.
FRAMTIDENS HOPP
 Möter kl. 8 e.m. 2:a och 4:e
 torsdagen i varje månad hos
 logens medlemmar. L. D., O.
 L. Holmgren, 418 Sinclair St.
 Winnipegs enda svenska nyk-
 terhetsförening.

Yes Sir!
 Ni kan uppbeta prenumerationsavgiften för
SVENSKA CANADA TIDNINGEN
 varje lördag eftermiddag.
 Expeditionen är öppen till
 klockan 5 e.m.

ELITE TAXI
 80 836
 I förening med pool-rum.
 Bad och Raksalong.
 217 Logan ave.

WINNIPEG.

ADVOKATER.
W. J. LINDAL
 Skandinavisk Advokatbyrå
 SOLICITORS — — BARNISTERS
 — NOTARII PUBLICI —
 2nd floor, 325 Main St.
 Telefon:
 Kontor: 24 963. Bostad: 35 736
 Winnipeg, Man.

JOS. T. THORSON, K. C.
 Advokat.
 411 Paris Bldg.
 Telefoner:
 Kontor: 24 471 Privat: 401 578

Tel. kontoret Tel. Bostaden
 26 404 30 691
John F. WALLAR, LL.B.
 Advokat och Sakförare
 201 Curry Building, Winnipeg.
 Skriv på svenska!
 Vi svara på svenska!

HOTELL.
CLUB HOTEL
 652 MAIN STREET
 WINNIPEG, MAN.
 (Parlor in connection)

Snygga, trevliga rum från
 \$1.00. Enda brandsäkra ho-
 tell i Winnipeg med rum så
 lågt som \$1.00.
Chas. Gustafson & Altie Woods
 (F. d. innehavare av Viking
 Hotel.)

Woodbine Hotel.
 Innehavare E. H. Hebb.
 Rum till \$1.50 & \$2.00 pr. dag.
 Speciellt pris pr. månad.
 Varmt och kallt vatten i alla
 rum.
 Billardrum finnes.
 Tel. 25 670 433 Main str.

DIVERSE.
PATENTER
Trade Marks—Copyrights
FETHERSTONHAUG & CO.
 Den gamla etablerade firman
 36-37 C.P.R. Building,
 Hörnet av Portage & Main St.
 WINNIPEG
 Vi kunna på det bästa rekommendera
 denna gamla och välkända fir-
 ma. Skriv efter upplysningar.

A. S. BARDAL
BEGRAVNINGSBYRÅ
 Begravnings ombesörjas punk-
 ligt och till moderata priser.
GRAVSTENAR
 Tel.: 86 607.
 Bardal Block, 843 Sherbrooke st.

FORSÄKRINGAR
ALLA BRANSCHER
PENNINGAR
TILL LÄGSTA RANTA
REEL BEHANDLING
Edward Hammarstrand
 McFadyen Co. Limited.
 Power Bldg.
 Phones:
 Bost.: 403 818 Kont.: 25 591

C. H. NILSON
 Dam- och herrskräddare
 Andra dörren från Main St.
Kostymer och \$35
 overrockar från
 Telefon: 27 021
 Winnipeg, Man.
 208 Logan Ave.

CAFE SVERIGE
 Logan & Princess, Winnipeg.
 rekommenderar sitt utmärkta
 kaffe med äkta svenska
 smörgåsar, kaffebröd, kakor,
 tårter och bakelser.
 All slags bakverk från
 vårt bageri säljes.
 Födelsedags- och bröllops-
 tårter.

SVENSKA
 Tidskrifter, Tidningar, Böcker
 och Grammofon-skivor
Scandinavian Book Store
 Winnipeg, Man.
 246 Logan Ave.
 Betala prenumerationsavgiften.
 Spar icke till i morgon.

BESÖK NORDENS JULFEST
 Måndagen d. 28 dec. 1931 kl. 8 e.m.
 å Columbus Hall.
 (Hörnet av Smith & Graham.)

Den enda Svenska Familjfesten i Jul.
 Kaffe med tillbehör
 Rikhaltigt program

Festtalare Konsul H. P. A. Hermanson.

Jultomte. Dekorérad Julgran.
 Äldre: 60 cents. Barn: 25 cents.

"Nordens" årsmöte.

Sjukhjälpsföreningen "Norden" avhöll i fredags f. v. sitt ordinarie årsmöte till vilket ett trettiotal av föreningens medlemmar hörsammat kallelse.

Ord. berättelser och rapporter från avgående styrelse godkändes och lades till handlingarna, varefter följde val av styrelse för det kommande arbetsåret. Den nya styrelsen fick följande sammansättning:

Oliver Haller, ordf.; Edv. Edv. Hammarstrand, v. ordf.; Gunnar Söderberg, sek.; Alex Christensen, finanssek.; Joe Hulthen, kassör; H. Persson, ceremonimäst.; Erik Anderson, vakt. Till förtroendemän valdes John A. Gustafson och till föreningens ombud i Centralkommittén utsågos herrar Oliver Haller och Carl-E. Rydberg.

"Norden" har i och med detta styrelseval erhållit en ungdomlig styrelse, och det är att hoppas, att de unga, med sina obrutna krafter, sin energi och sitt intresse skola kunna föra föreningen framåt o. hävda dess ställning som en av Winnipegs starkaste svenska organisationer.

Årets enda svenska julfest.

går som tidigare meddelats av stapeln måndagen den 28 dec. kl. 8 e. m. å Columbus Hall. Det är föreningen "Norden," som traditionsenligt anordnar denna omtyckta och trevliga familjfest, och vi ha all anledning antaga, att man kommer att talrikt sluta upp till densamma.

Ur det väl sammansatta programmet bedja vi få anfordra högtidstal av konsul H. P. A. Hermanson, sang, musik och mycket annat smutt och gott, som kan vara ägnat att göra festen till en trevlig familjestund. Så blir det ju jultomte och julbord och till slut en svängom till god musik av förstklassig orkester. Inträdet har i år fastställts till 60c för äldre och 25c för barn, och man må ur alla synpunkter rekommendera denne afgärd, med hänsyn till de rådande tiderna.

Låt oss räkna på Columbus Hall den 28 och med glatt humör deltaga i den enda svenska julfesten i jul.

Redaktör och fru Carl-E. Rydberg återkommo i fredags återkommo i fredags morse från New York, där fru Rydberg mött sin man, som nyligen återvänt från en resa till Sverige och Danmark. Efter ett par dagars uppehåll i New York och Montreal anträdde resan till Winnipeg, där man, som nämnts, inträffade i fredags morse.

Glöm ej "Nordens" julfest måndagen den 28 december kl. 8 e. m. å Columbus Hall.

Mr. Gust Englund, som en tid värdats på General Hospital för en åkomma i näsan o. halsen, är nu fullt återställd och känner sig pigg och kry som aldrig förr.

De svenska restaurangerna komma även i år att arrangera julbord med all den myckna och goda mat, som hör högtiden till. Det behöver väl knappast sägas, att man ej kommer att sakna varken lutfisken, skinkan eller gröten. Vi rekommendera!

Meddelande. F. E. Linder kommer även under året 1932 att utgiva den engelska tidskriften "The Prophetic Light." Den är månatlig och kostar i prenumerationspris 1 dollar året. Om de två föregående årgångarna önskas, kostar båda 1 dollar. Bladet är det och blev därmed en av de av oskattbart värde till dem första, som slog sig på fjädersom önska få en säker och självständig grund för sin tro. Adress: 407 Riverton ave., Winnipeg, Man., Canada.

Vasarnas nyårsfest.

I enlighet med gammal god tradition anordnar Vasaorden även i år en nyårsfest, som vad arrangemang och program beträffar ingalunda kommer att stå de tidigare fester efter.

Som vi tidigare meddelat, avhålls festen den 4 januari kl. 8 e. m. å Columbus Hall, som högtiden till ära kommer att stråla i alla julens färger och dekorationer. Julgranen får givetvis hedersplatsen och

kring den träs dansen av gam fann att svenskarna alltför län mal och ung under ledning av ge saknat förståelse för a den fryntlige Santa Claus, som fjäder representerade ett sto inbjudits att övervara festen värde, gick bl. a. med all kra

Ur det rikhaltiga programmet för att driva propaganda f met önska vi förråda några tillvaratagandet av fjäder. N, av de största attraktionerna, are statistik visar, att vår som var och en i sin stad icke lands fjäderfästam arlige larva några speciella rekommendationer. Därtill äro de alla för välkända och erkännda. Sälunda kommer den unge violinisten Eric Wadelius att utföra ett par solonummer av Söteborg — som firman nu he kompanjerad av miss Elsie Söteborg. För sånginslaget största företag inom sångklä svarar fru Annie Rydberg, som i år är i tillfälle att bjuda publiken ett urval av nya melodier och sånger. Miss Margaret Ostman ger ett applåderprogram, och som ett alldeles särskilt trumfört uppsätta arrangörerna unga miss Vera Fraser, som kommer att läsa upp ett litet stycke för småbarnen.

Till aftenens talare har programkommittén inbjudt redaktör Carl-E. Rydberg, som givetvis kommer att ge en intressant skildring av sina intryck från Sverige och Danmark.

Om man sedan tillägger, att man för dansmusiken lyckats engagera den välkända och scmwungfulla Trocadero orkester, så har man ordnat ett så fullödigt program som någonsin är möjligt. Och varken vi eller arrangörerna behöva mäströsta om publik-tillströmningen. Vasarnas fest-slogan: Alle man ur huse!

År 1920 slöt Johannes Svensson sina ögon, men då hade redan tre år förut firman övertagits av hans båda söner, Henning och Josua Bourghardt, och 1921 överflyttades den partiellt till Göteborg, dit sängkläders- och stoppmaterialfabrikationen förlades. I Skåne hade firman kvar omfattande intressen inom stärkelseindustrin, men sedan dessa likviderats flyttades hela firman 1923 till Göteborg. Efter Henning Bourghardts bortgång blev hovrättsnotarien Josua Bourghardt chef för firman. Under hans ledning har fabriken snabbt utvecklats. Tagel-spinneri, kapok- och resarfabrikation ha igångsatts. Firmans fabrik har beviljats patent för ett flertal länder. Utom spiralmadrasser, täcken och kuddar för firman i marknaden ottomaner, ottomankuddar, fåtöljer samt alla möbleringsmaterial.

Smälningen, som "upp-täckte fjädern".

Hur en liten smäländsknalle blev en av våra största sängklädersfabrikanter.

Nere på det lilla smäländshemmanet Burhult i Göteryds brukaren Sven Börjesson, född 1865 som den yngste i en 100.000-tals kg. stoppmaterial. Kundretsen är uppe i över 500. Den största exporten går fadern tillnamnet Svensson. Det till Norge, Danmark och Nordamerika. Firmans produkter äro välkända under uppskattade "Paradismärket".

Nylen firade den femtioårsjubileum med en festlighet för sin personal, vid vilken Patriotiska sällskapets medaljer utdelades av kommunikationsminister, statsrådet Ola Jeppson, till dem som varit anställda i firmans tjänst, varjämte gratifikation utdelades till hela personalen. Samtidigt därmed utgavs en festskrift, ur vilken dessa rader äro sammanförda för att visa, hur en liten smäländspojke från en blygsam början genom seg energi, smäländsk sparsamhet och affärs-sinne givit upphov till en blomstrande industri i vår västkustmetropol. Ett gott exempel i tider då sparandet är mera aktuellt än kanske någonsin!

Som en dans.

Fänrik A inspekterar plutonen och upptäcker att en av pojarna inte har marschskodon på.

Fänrik A.: — Vad är det för skor 173 har på sig?

173: — Mina avlagda bal-skor, fänrik.

Fänrik A.: — Men vet inte 173 att det är förbjudet att använda sådana skor i exercisen?

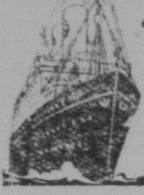
173: — "Jo, fänrik, men jag tänkte det här skulle gå som en dans.

Bättre hälsa mera krafter

Stuga och sjukliga män och kvinnor önska i Nuga-Tone ett underbart hjälpmedel, som ger dem tillbaka krafter och energi åt magen och andra organ. När ni tar Nuga-Tone återkomma och naturligtvis börja äta. Ni är starkare och starkare och er sätta er i lugn och ro. Nuga-Tone kallas på engelska "The Health Tonic". Skulle er apotekare ej ha det, beställ det från en gross-försäljaren.

GÖR SVERIGERESAN MED

SVENSKA AMERIKA LINJEN

Billigt att leva i Sverige

Levnadsomkostnaderna i Sverige äro mycket lägre än här, och med den goda kurs Ni nu kan erhålla vill växling av Dollars till kronor få Ni mera penningar att föra Eder med när Ni kommer till Sverige.

Lägsta biljettpriser på många år

i Tredje Klass till Sverige

KUNGSBOLM	\$95.50
GRIPSHOLM	
DROTTNINGHOLM	\$93.00

TUR- o. RETURBILJETT

Till Sverige och tillbaka till Canada i Tredje Klass.

KUNGSBOLM och	\$160
GRIPSHOLM	\$156
DROTTNINGHOLM	\$156

Aterresan från Sverige kan ske när som helst inom två år.

Turlista (fr. N.Y., fr. Halifax)

Drottningholm	16 Jan. 18 Jan.
Drottningholm	23 Feb. 25 Feb.
Gripsholm	3 Mars.
Drottningholm	24 Mars 26 Mars
Kungsholm	2 April

För vidare upplysningar, beställningar av hyttplatser, biträde vid utfärdande av nödiga papper etc. hänvända sig till närmaste agent för linien eller till

SWEDISH AMERICAN LINE
 470 MAIN ST. Winnipeg, Man.
 1410 Stanley St. Montreal, Que. P. Q.
 528 Second Ave. Minneapolis, Minn.
 250 White Bldg., Seattle, Wash.

DAHL STEAMSHIP AGENCY
 325 Logan Ave. Winnipeg, Man.

Patienten: — Jo, doktorn — jag kan inte riktigt beskriva hur jag känner mig — det är i alla fall — det kom så hastigt, jag vet inte riktigt hur — det känns så konstigt, jag förstår inte alls, vad —

Doktorn: — Tag det här receptet för jag vet inte vad, tag medicinen jag vet inte hur många gånger om dagen, så går det över jag vet inte när.

L. E. Anderson.

(Kenora)

En fader fragade en gång sin son, om denne hade adragit sig mycket stora skulder. Den förhoppningsfulle unge mannen svarade: "Inte större, kära far, än att Du med flit och sparsamhet kan betala dem."

Jag önskar, att Ni hr. Anderson varit lika omtänksam som denne ung man. Ty för mig är det ställt utom tvivel, att Ni gjort större skulder än jag ser mig i stånd att betala. Även med den allra största flit och sparsamhet från min sida.

Skulle inte den instundande julen stämma Edert minne en smula vekare, så att Ni åtminstone hjälpte till med avbetalningarna på Eder växel i The Royal Bank of Canada. Ni skulle då befria mig från ett bekymmer, uppfylla Edert eget löfte samt bespara Eder själv förödmjukelsen att även nästa år bli överbantvarad åt det allmänna. (Jag har varit Ni gjort Eder förtänt med en redbart, som b s Eder verkar nästan paradoxal.

Endossenten.

S. G. T. Julnummer 1931

SVENSKA CANADA-TIDNINGENS JULNUMMER TORSDAGEN DEN 17 DECEMBER 1931.

SÅNGERNA OM HEMMET

Av
Åke
Lind

HEMMET — jag tror vi nutidsmänniskor knappast förstå att uppskatta detta ord i dess djupaste mening. Möjligen tänka vi på barndomshemmet med mor och far och syskon, men därvid stannar det i de flesta fall. Vi komma ut i livet var och en på sitt håll — så skingras hemmen, där vi vuxit upp. Och det gäller att bilda ett nytt, när vi råkat den rätta. När jag nu talar om oss, så menar jag den generation, som nu blivit vuxen, de män och kvinnor, som nyligen bildat eller ämna bilda hjonelag. Vi stå mitt uppe i en tid, då det är fara värt, att hemmet i dess gamla mening håller på att försvinna. Själva tiden och dess förhållanden äro ju sådana.

Nu gäller det kamp för brödbiten. Förr gjorde det naturligtvis likaså, men då med den skillnaden, att mannen ensam stod för rusthållet. Våra dagars konjunkturförhållanden tvinga både mannen och hustrun ut i förvärsarbete. De skiljas åt om morgonen, gå var och en åt sitt håll, äta lunchen ute och kanske även middagen. Hustrun är trött och vill inte ha hushållsbekymmer vid sidan om sitt dagliga arbete. De räkas hemma om kvällen — för att klä om sig i de flesta fall — så blir det teater, biograf eller en restaurang, som får roa dem under de återstående timmarna innan läggdags. På så sätt blir, vad förr kallades hemmet, en omklädningsvrå och sovkoj.

Jag vill inte påstå, att det alltid är så. Men handen på hjärtat — du har det så eller en av dina bekanta eller någon du hört talas om. Även under förutsättning, att det finns barn i äktenskapet. Ty de lämnas i så fall till främmande vårdare. "Lyssna till den granens susning vid vars rot ditt bo är fäst."

hette det i en devis på en gammal läsebok, vi hade i folkskolan. Men den som inte har varken gran eller bo — den är en hemlös stackare. Och en sådan känner det dubbelt tungt i saknad av en lugn vrå, där han kan tillbringa sin fritid. Ungkarlskulor förmå aldrig ersätta den trivsamt och trevnad som barndomshemmet skänkte. Och när förhållandena inte tillåta bildandet av ett nytt hem, ja, då blir det utelivet, som får ta hand om den rotlöse.

Vad är naturligare än att hemmet i dess idealform lockat skalders och poeters att stränga sina lyror? Antingen det nu är barndomshemmet, det ena hemmet med hustru och barn eller hemmet så dant det tager sig ut i ens längtan och drömmar.

Det är klart för en var att inom gränsen av en artikel varken kan rymmas alla eller hälften av hemmets trubadurer. Jag får därför nöja mig med att göra ett axplock i hempoesiens örtagård, taget på måfå. Kanske hittas en och annan strof, som kan komma ens hjärta att vibrera, gon strof, som kan tina upp.

Det är också skillnad på ett hem på landet och ett hem i en stad, på ett rikt och förnämt hem och ett fattigt hem. Om vi börja med att lyssna till K. G. Ossian-nilsen, så är det tydligt ett av det förra slaget han skildrat:

Blott ett litet hem i Sveriges vida land,
oh, vad det kan stråla långt och klart ibland!
När den skumma kvällen
faller kall och tung
på den vita fällen
över viddens ljung,
och ett fönsten blixtrar upp ur himlens rund,
oh, vad det kan stråla långt och klart ibland!

Elias Sehlstedts "Litet bo jag sätta vill" är väl alltför välbekant för att närmare behöva presenteras. Vi nöja oss med en strof om hur det skulle se ut:

Trevnad skall bli vardagsgäst,
lögn och skvaller bli vår pest,
öppen sanning föra ordet,
varmt i hjärtat, gott på bordet;
dörren, öppen för vår vän,
stäng: för flärdfull blott igen.

Tor Hedberg har givit ut en hel diktsamling "Hemmets sånger," och ur den hämta vi dikten "Spillror," vari han visar, hur hans lyckas hem vuxit fram:

Spillror, letade ur jorden,
minnen från antikens värld,
samlade jag hem till Norden,
ordnade jag kring min härd.

Men det tycktes mig jag lyste
främlingar i mina rum,
att ej deras skönhet lyste
såsom förr i dager skum.

Först då du steg in i ringen,
knappast tjugoårig än,
var det som de gamla tingen
börjat leva upp igen.

Och då barnen sedan fyllde
våra rum med steg och skratt,
vilken varlig glans förgyllde
hela denna minnesskatt!

Hur förtaget lyste flammor
från vår härd på oss och dem!
Fortid, nutid, framtid samman
— så det skapades ett hem..."

Karl Erik Forslund sjunger:

O, mitt hem, mitt hem på jorden!
inom dina röda väggar,
tunrade av vilda skogens
gamla friska furustammar,
bliva alla sinnen varma,
bliva alla tankar milda —
soligt varma, drömligt milda
som en solig sommarsöndag,
som en vinterkväll vid brasan.

Hur många ha inte i unga år liksom "Vikingen" funnit stugan för trång och gett sig ut i världen. Efter många, långa år ha de kanske kommit hem igen — men funnit far och mor borta och hemmet skövat.

I några få korta rader har Geijer lyckats koncentrera den bilden i dikten "Det forna hemmet":

TVÅ MÅ MAN VARA.

Två må man vara, om livet skall lyckas,
två, när vårt kärlighets tempel skall byggas,
två, när det stormar, och två i det stilla,
två för att kunna och två för att vilja.

Två må man vara för att livet att fatta,
två för dess ljus och dess glädje att skatta,
två för att njuta och två för att gagna,
två för att älska och två för att famna.

Två må man vara, när sorger oss hota,
två för i stillhet mot himlen att skåda,
två för att leva i ungdom och sommar,
två för att dö — när vår dödstimma kommer.

Comtesse Rantzau.

Avundsjukan

mänsklighetens farligaste sjukdom.

Man blir kanske förvånad över, att en biolog kommit till ett sådant resultat, säger M. Lakhovsky allvarligt. Det låter nog underligt, men efter trettio års forskning rörande de orsaker, som bidraga till för tidig död, tvingas jag till den slutsatsen, att avundsjukan med sin tvillingbroder hatet är en farligare fiende än någon annan till vår lycka, vårt liv och välbefinnande. Om den kunde utrotas, skulle tusenårsriket nära nog stå för dörren. Det finns intet materiellt gift som dödar så säkert!

Avundsjukan orsakar många av de ödesdigra och så kallade mystiska sjukdomar, som förtära individen, splittra familjerna och sätta hela folk i harnesk emot varandra.

Låt en stor vetenskapsman kungöra en upptäckt, som lovar att befria människorna från en del av deras olyckor! En naiv person skulle kanske tro, att hans kamrater skulle ära och uppmuntra honom. I verkligheten går det till tvärtom. Dessa vetenskapens eller konstens stiftningar mötas av den intensivaste avundsjuka och bitterhet. Tänk på fallet Pasteur! När han 1860 började rucka på den gamla dogmen om sjukdomarnas spontana uppkomst, blev Frankrikes medicinska berömdheter hans dödsfiender. Han utsattes för vådsamma anfall månader efter månader i Medicinska akademien och Vetenskapsakademien som en oförskämd inkräktare. Ett av de mest dramatiska ögonblicken i Frankrikes historia inträffade den 27 mars 1883, då Pasteur med otrolig våldsamt anfölls i Vetenskapsakademien och professor Peter utropade: "Vad har den där kemisten här att göra med sina försök att lära oss medicin?" "Jag ger mig inte ut för att lära er medicin", svarade Pasteur lugnt, "utan vill blott påpeka för er några sanningar, som medicinen ignorerar."

Den avundssamma och hatfulla kampanj varade från 1860 till 1885. Den skulle brutit ned en vanlig människa, men Pasteur var okvlig. Han visste, att han hade sanningen på sin sida, och han skapade sig en evig berömmelse, medan hans motståndare för länge sedan försvunnit i glömska. Som ett annat exempel nämner biologen fallet Glözel, den bekanta byn i närheten av Vichy, där man funnit en del lergods. En grupp vetenskapsmän ha förklarar, att fynden härstör från en ytterst avlägsen epok, medan en annan grupp gjort gällande, att det hela är en förfälskning. En häftig strid bröt ut och har nu hållit på i fem år. Vetenskapsmännen polemiserar med ursinnigt raseri, och med all sannolikhet kommer fejden att hålla på, tills de alla äro döda.

Jag skall ge ett exempel på hur avundsjuka kan förgifta

Den franske biologen Georges Lakhovsky framhåller i sin sista bok, att ingen mikrob lär förstöra människors hälsa tillnärmelsevis så ofta eller så grundligt som avundsjuka. Denna själsliga snedvridning förkortar fler liv än någon annan sjukdom.

Den franske biologen Lakhovsky har under en följd av år gjort en rad anmärkningsvärda undersökningar vid Pasteurinstitutet för att utforska, hur människolivet — och över huvud taget allt liv — skulle kunna förlängas.

Hans forskning täcka ett brett område — själva livets innebörd, bakteriers och mikrobers verksamhet, sjukdomsorsaker, värdet av mediciner och vacciner och vissa elektriska strömmars skadliga eller välgörande inverkan. I ett par uppmärksammade rapporter till Vetenskapsakademien, har han exempelvis meddelat, hur han genom elektriska strömmar lyckats åstadkomma en snabbare och rikare utveckling av en mängd olika växter, däribland vete och potatis. Dessa experiment ha emellertid blott varit detaljer i det stora arbetet, som går ut på att uttöna betingelserna för länglevnad.

För att klarlägga alla de faktorer, som ingå i problemet, har Monsieur Lakhovsky också studerat den roll, själslivet spelar vid sjukdom och död, varvid han utnyttjat åtskilliga hända franska läkare experiment och personliga erfarenheter. Personligen har han följt tusentals sjukdomsfall och försökt att för varje individuellt fall spåra sjukdomen tillbaka till dess ursprung.

Den biolog gör nu i sin nya bok om länglevnaden bl. a. det intressanta uttalandet, att han kommit till slutsatsen, att den "farligaste mikrob" och "mest fördärvande parasit, som människan är utsatt för" är avundsjukan.

en familj. Det är fråga om ett fall, som jag personligen undersökt. Det gäller fyra döttrar, som alla levde nöjda och belåtna, tills föräldrarna dogo och lämnade var och en av dem en förmögenhet på 150.000 kronor, en ganska anseelig hemgift. Den äldsta dottern gifte sig med en ingenjör, en mycket gedigen och energisk man, som så småningom skapade sig en förmögenhet, köpte sig hus och bilar och intog en framskjuten ställning.

Den andra dottern gifte sig med en advokat, som aldrig lyckades få någon praktik; den tredje gifte sig med en läkare, som tycktes ha otur, och den fjärde med en affärsman, som skröt en hel del, men aldrig gjorde något. Jag behöver knappast nämna, att den äldsta dotterns bergift ökades normalt, medan de tre systrarnas pengar snart hade runnit bort. Man kan göra sig en föreställning om den avundsjuka och bitterhet, som grep systrarna och de förolämpningar och insinuationer som haglade. "Nouveau riche!" "Ni måste ha svindlat era aktieägare!" "Skurk!"

Jag förlorade dessa systrar ut sikte under tio år, tills jag nyligen träffade ingenjören. Han såg ut att ha det bättre än någonsin. Jag frågade efter hans svägerskor.

"Jag har för länge sedan skiljt mig, inte från min fru, men från hennes familj", sade han. "Jag kom hem en dag och fann min hustru gråtande. Hon talade om att hennes system, som var gift med advokaten, hade ringt till henne och sagt, att jag var en svindlare och berättat hur jag blivit rik genom bedrägerier. När jag fick höra detta, beslöt jag mig för att bryta med familjen för alltid och förbjöd dem att be-

söka mitt hus. Jag har varken dess."

"Och de två andra systrarna?" frågade jag. "Åh, de stackars flickorna!" svarade han. "De dogo båda i någon sjukdom, som orsakats av avundsjuka, den ena vid tjugusex, den andra vid tjuguaåttå års ålder."

"Och de tre svågarna?" "Affärsmannen, som alltid var inblandad i tveydiga affärer, hamnade till slut för tre år i fängelse och reste sedan till Sydamerika för att försöka skapa sig en ny ställning. Jag behöver knappast tala om, att han aldrig betalade tillbaka de 200.000 kronor, som jag en gång lånade honom. Om de andra vet jag inte, vad de har blivit av dem."

Dessa familjestrider, som orsakas av avundsjuka, äro så vanliga, att en vetenskapsman, som följer blott de materiella symptomen för att finna medel till livets förlängning, dock borde upptäcka, att han endast studerar verkningar i stället för orsaker.

M LAKHOVSKY påpekar, att avundsjukan är så oerhörd enfaldig, emedan den den grundar sig på antagandet, att någon annan är lyckligare eller framgångsrikare, ett antagande som ofta är felaktigt. Skenet bedrager, och man begår i allmänhet ett misstag, då man tror att någon annan är mera nöjd med sin lott än man själv är.

Jag har funnit att lantbrukare, affärsinnehavare och män inom alla grenar av industrien äro mindre angräpnade av denna fruktansvärda sjukdom än vissa andra klasser. A andra sidan är avundsjukan en smitta, som har synnerligen gynnsamma betingelser att spridas bland konstnärer, skådespelare, vetenskapsmän, författare och alla män-

niskor, som för sin ställning äro beroende av staten. En förklaring härtill är, att om en vetenskapsman gör en viktig upptäckt i ett land, där det finns ett nationellt vetenskapligt institut eller en akademi med begränsade platser, o. därigenom vinner en stol för sig själv, så minskar han utsikterna för alla de andra, som eftertrakta dessa platser och de fördelar som följa med dem.

Hur ofta har jag inte bevittnat den upphetsning och den nervositet, som dessa vetenskapsmän och konstnärer lägga i dagen, och de intriger, som de spinna, när det blir bekant, att någon akademiker insjuknat och att en stol kanske blir ledig! Denna ständiga feber och osäkerhet skapa säkerligen en ganska ogynnsam atmosfär för nya upptäckter och framsteg inom vetenskapen.

Jag hyser verklig medkänsla med de akademiker, som vid varje sammanträde måste se bänkar fulla av "hajar". Det är benämningen på de kandidater, som lägga beslag på de de platser, som äro avsedda för allmänheten, bara för att stadera de avundade medlemmarnas utseende och söka beräkna, hur lång tid de ha kvar att leva.

Det är samma sätt med konstnärer och skådespelare. De tro, att det blott finns ett begränsat antal platser i publikens ynnest — en uppfattning som är långt ifrån välgrundad — och när därför en slipper in, känna de andra sig utestängda.

Jag undrar, varför inte både de och författarna kommit på den rätt självklara idén, att om de verkligen göra något mycket bra och inte bekväma sig om, vad andra göra, så finns det gott om plats för alla.

M Lakhovsky påstår, att avundsjukan är ett själsligt tillstånd, som inverkar på varje organ i kroppen. Han har i otaliga fall funnit, att den brutit ned hälsan och att läkekonsten inte lyckats ge den minsta lindring. Patienterna dölja naturligtvis ofta själva orsaken för läkarna. Den enda kur, som hjälper, är att offret befrias sig från denna felvridna andliga inställning. Han har varit vittne till en del anmärkningsvärda fall, då patienten lyckats att lägga om sina tankevanor och återvunnit hälsan.

Den lidelse, som alla världens politiska demagoger utnyttja, är avundsjukan och ingenting annat — blind, enfaldig avundsjuka och bitterhet — fränsett i vilken vacker dräkt de kläda sina tankar.

Jag skall berätta en saga som ger en mycket bra bild av lyckans hemlighet, säger M. Lakhovsky.

En österländsk härskare, som låg sjuk, hade behandlats utan framgång av alla de bästa läkarna i sitt rike. Storvisiren skickade till slut efter en vis gammal filosof och bad honom om råd. Den vise mannen, som insåg, att härskaren blott led av brist på ouppfyllda önsknings — ty hans önsknings uppfylldes i samma ögonblick han uttalat dem — förklarade:

"Ers majestät, det enda som kan bota er är, att ni får bära den skjorta, som äges av den lyckligaste människan bland era undersåtar." "Det är lätt gjort," svarade härskaren, och skickade sin

storvisir till den rikaste och mest ärade mannen i staden.

"Jag lycklig?" utropade den rike mannen. "Jag är den olyckligaste av alla människor," och han räknade upp en ändlös lista på sina bekymmer och tråkigheter och tillade, att han varje dag bad himlen, att den skulle taga honom från denna jämmerdal.

Storvisiren gick till andra män, som ansågos vara rika, välmående och lyckliga, men alla hade blott bekymmer att berätta. Men en vacker dag, då han åkte genom landet på väg till en annan stad, upptäckte han en ung fåraherde, som blåste glatt på sin flöjt, medan han vaktade sin hjord. "Är du lycklig, min vän?" frågade han.

"Ja, jag är lycklig," svarade herden, "och varför skulle jag inte vara det? Se på min präktiga boskap och min stora fårahjord! Vägen är så vacker och jag känner att det är gott att leva!"

"Ha!" ropade storvisiren. "Du är den man, jag letar efter. Ge mig din skjorta." Och storvisirens män skulle gripa tag i honom.

"Det tjänar ingenting till att försöka!" sade fåraherden och öppnade sin fårfall. "Jag har ingen skjorta."

R. C. Fenderick.

Prins Nicolaus av Rumänien romantiska äktenskap.

Det har i Bukarest väckt det största uppseende, att prins Nicolaus av Rumänien under dramatiska omständigheter ingått äktenskap med en borgerlig dam, en fru Dolett. Prinsens varma känslor för denna dam ha länge varit en offentlig hemlighet. Hon var tills helt nyligen gift med en rumänsk legationssekreterare, Rado Laveana, och då hennes man upptäckte förhållandet, hotade han prinsen till livet. Detta ledde till att Laveana förflyttades till en befattning i utlandet. Fru Dolett stannade i Bukarest och prins Nicolaus gjorde flera resultatlösa försök att förmå konungen att gilla förbindelsen. Då ingenting annat hjälpte, förde prinsen nyligen sin älskade till en liten stad i landsorten, där borgmästaren tvangs att viga paret och utfärda vigselattest. Därefter reste prinsen tillbaka till Bukarest och offentliggjorde sitt bröllop. Då konungen fick reda på saken, lät han högsta domstolen i Bukarest pröva vigselattesten och domstolen har nu på grund av ett par formella fel förklarar vigseln ogiltig. Prinsen vägrar emellertid att böja sig för domen.

Surrogat för man.

En god historia berättas om den bekanta författarinnan Marie Corelli. Någon frågade henne varför hon inte gift sig.

— Jag har tre varelser i mitt hem, vilka fullt representera en genomsnittsmans egenskaper, så jag behöver ingen sådan, svarade han.

— Vad menar du? frågade vännen.

— Jo, svarade Marie Corelli, jag har en hund, som morrar hela förmiddagen, en parpeggoja, som svär hela eftermiddagen och en katt, som är ute varenda kväll.

En dans i mörkret.

Av Sven Kämpe.

Nelly Larson såg att fru Dellin höll på att stöda upp sina stockrosor med trädgårds-käppar. Hon gick genast över gatan för att få prata en stund och på samma gång få sin nyfikenhet stillad.

— Vad är det jag hör om att ännu en mansperson skall komma hit och öka vårt sällskap, Emma, frågade hon.

Fru Dellin såg på Nelly med ett leende som dolde den mistanke hon hyste inom sig. Nelly var bekant för sitt intresse för alla nya män som kommo inom hennes krets.

— Ja, jag har då alltid tyckt att Erik är en mansperson, svarade fru Dellin.

— Erik? Känner du honom så väl? För allt i världen säg nu inte, att han har varit en av dina gamla beundrare!

Fru Dellin gapskrattade.

— Vi brukade slåss om ett par vildkattor, kära Nelly.

— Det lär vara ett säkert tecken på kärlek, har jag hört.

— Ah nej, inte när mannen händelsevis är ens egen bror.

Nelly stirrade häpen på sin väninna.

— Inte, utbrast hon explosivt.

— Jo, sade fru Dellin lugnt. Erik Ekstedt är min bror, och han skall komma hit. Men hur i all världen kan du veta det? Richard är borta — Richard var hennes man — och jag har inte talat om det för en enda själ.

— Jag har hört en liten fågel kvittra det, svarade Nelly.

— Marie Holgersson!

Nelly nickade.

— Marie Holgersson var postföreståndarinnan i det lilla samhället, som kunde skryta av ett elegant sommarhotell och ett par tjog privata sommarvillor.

— Jag kunde just tro det! Vad Erik var dum som inte skrev någonting skämtsamt och vilseledande! Han begagnar alltid brevkort för att det sparar tid. Han har just underrättat mig om att han kommer i nästa vecka.

— Hur ser han ut?

— Ah, så där som folk gör mest — rätt snäll som bror. Men jag varnar dig för att han är brandförsäkrad när det gäller flickor, Nelly.

Nelly fnissade till.

— Brandförsäkrad? Hur — de värsta sådana fall kan jag kurerar. När jag vill vinna en man, är jag lik en kunglig husar och hans häst — jag får honom alltid dit jag vill.

— Och vad har det varit dig till för glädje, Nelly? Du har ju aldrig behållit någon. Är det något fel på din karaktär. Njuter du av att se unga män förälska sig i dig för att sedan få ge dem avsked på grått papper?

— Lilla Nelly har ett dåligt namn, om sig, eller hur, Emma? Men det är inte sant. Jag lockar inga karlar att bli kära i mig. Jag lär känna en man bara för att se, om jag skulle kunna älska honom — och skulle vilja ha honom till äkta man.

— Och så en vacker dag blir du hux flux förälskad i en ung man, och det visar sig att han är den ende som du inte lyckas fånga.

Nelly rynkade pannan.

— En gammal gumma som spände i kaffe har sagt mig

tsamma. Nelly var emel-

lertid inte den som kände sig nedslagen länge. Hon blev genast glad igen. Jag lovar i alla fall att inte krossa din brors hjärta och göra honom till en eremit.

— Du är verkligen dyrbar! Vänta tills du får se honom. Han är snäll och artig och kan dansa och spela bridge, och han vet att föra sig. Han tycks också känna till kvinnorna, för det enda han visar dem är ett artigt intresse. Han är inte rädd för dem. Om han vore kvinnohatare, skulle det kunna vara utsikter för dig eller någon annan intelligent ung flicka. Men när en karl inte bryr sig så mycket om kvinnorna att han varken tycker bra eller illa om dem, då är han absolut hopplös.

— Ja, men han har ännu inte sett den lilla rödhåriga Nelly på krigsstigen, Emma. Hör du, har du något kort av honom?

— De gingo in till Emma, som visade Nelly ett fotografi av sin bror Erik. Fotografiet framställde en ung man med hornbågade stora glasögon som satt under ett träd och läste i en bok. Hans hår stod upp omkring huvudet som tovtigt gräs.

— Hm-m-m, mumlade Nelly.

— Du tycker inte om honom?

— Vet inte ännu. Men även om du skulle varna honom för en rödhårig flicka som är på spår efter honom, tjänar det ingenting till. Om det finns något som tiltalar mig mera än allt annat, så är det att förmå unga män som äro brandförsäkrade mot kärlek att falla till mina fötter och tillbe mig.

— Din invecklade bevisföring förvånar mig, Nelly.

— Vänta bara, får du väl se.

Nelly hade rest till en närbelägen stad för att stanna över natten, när Erik anlände. Hans syster beslöt att inte nämna någonting till honom om Nelly och hennes hotelser.

Erik var betydligt förändrad. Han hade lagt bort glasögonen, och det förut tovigga håret var nu slätkammat och vårdat. Han var solbränd och fyllde väl upp sin nya tweedkostym.

— Jag blev alldeles förvånad, när jag fick se dig, kära Erik, sade hans syster. Du har växt till dig betydligt.

— Hör du, lilla syster, har du någonsin sett när yattnet rinner av ryggen på en gås?

— Är du fortfarande brandförsäkrad mot flickor?

— Kvinnorna inta en viss värdefull plats i naturens lagar. Jag underskattar inte deras värde eller nödvändigheten av att de finnas, men din lilla baby till bror — Erik var 180 cm. och vägde 80 kg. — är immun. Han har varken behov av eller användning för dem. Vad har du för funderingar, syster — kanske att gifta bort mig med någon väninna till dig?

— Absolut inte, Erik. Men du måste visa dig artig, för vi ha väl ett dussin trevliga unga flickor här. De vänta att du skall dansa med dem, ro dem ut på sjön, spela tennis och bridge och så vidare.

— Om "ock så vidare" betyder detsamma som att jag skall göra dem min kur, så förkla-

Svenska Canada-Tidningen

TILL GAMLA SVERIGE!

DEN BÄSTA LÄNKEN MELLAN SVENSKAR I SVERIGE OCH LANDSMÄNNEN HÄR UTE I VÄSTERN ÄR BREVEN.

MEN DÄRNÄST KOMMER TIDNINGARNA, SOM BÄRA BUD ÖVER HAVET UNDER ALLA ÅRETS VECKOR. S. C. T. ÄR EN GOD BUDBÄRARE.

SÄND DEN HEM TILL SLÄKT OCH VÄNNER. SÄND DEN TILL JUL!

EN

KÄRKOMMEN

JULGÅVA

rar jag bestämt att det gör du börja jakten. Jag har inte jag inte. I fråga om allt det andra lovar jag att göra dig till viljes.

Då Nelly kom tillbaka dagen därpå, hade hon ingen aning om att Erik redan var kommen. Hon skulle gå över till Emma med ett paket som innehöll fyra flaskor med någonting som passar till apelsin-saft, sockerdricka eller vad annat man kan ha. Emma hade lånat detta till Nelly en gång när den senare skulle ha bjudning, och det var detta som Nelly nu skulle betala igen.

Vid hörnet av villan i en sorts berså av vildvin såg Nelly en man som hon tyckte såg ut som en halvgud!

— Ah! utbrast Nelly.

Erik vände sig om och såg på henne med en vänlig blick. Han bugade sig djupt.

— Ni söker förmodligen fru Dellin, sade han. Hon är därinne.

Nelly framstammade ett tack och rusade in. Emma höll på att läsa dagens tidning.

— För himlens skull, Emma, säg mig var du har fått tag i Adonis därute? Vem är han. Har du någonsin sett en så stillig karl?

— Vilken Adonis?

— Under vildvinet därute. När jag kom springande nu och fick se honom, hoppade hjärtat upp i halsgropen och höll på att kväva mig, och jag hade en så besynnerlig känsla att jag inte kan beskriva den. Berätta mig om honom.

— Ah, du menar Erik!

Nelly stirrade på henne. Därpå marscherade hon bort till kaminhyllan och tog fotografiet, som Emma hade visat henne.

— Min Adonis därute är in- te mera lik detta än jag är lik Helena av Troja.

— Det är Erik, så nu kan blyg och tillbakadragen, och

ta mig katten darrade hon inte när jag dansade med henne. — Är det sant, Erik? — Absolut.

— Nä, så har jag då aldrig Detta var allt vad Emma ville säga. Hon ansåg sig inte böra berätta att Nelly hitintills hade lagt an på alla unga män och lockat dem att fria, varpå hon hade svarat "Nej tack, min herre" och vänt sig till en annan.

Två veckor förflöto. Nelly dansade litet på balerna och var ute och rodde och spelade bridge med Erik. Hon var alltid blyg och tyst och rodnade ofta.

— Sannerligen är hon inte en rar unge, sade Erik till sin syster. Den första kvinna som någonsin har intresserat mig. Men varför är hon rädd för mig?

— Hon är sannolikt — hm — ja, kanske lite rädd för dig, svarade Emma lamt. Hon hade inte mod att säga honom att hon trodde Nelly hade blivit kär till sist och det just i Erik.

Erik hade inte mer än en vecka kvar på sin semester, och fru Dellin hade ställt till en bjudning med dans. När musiken spelade upp "En dans i mörkret," slocknade plöteligt det elektriska ljuset.

Nelly satt borta i ett hörn av salen, och en herre kom och satte sig bredvid henne.

— Lilla syster, hjälp mig, är du snäll, sade han. Gå bort till den lilla skönheten krigsstigen" för Erik. Hon Nelly Larson och säg henne var blyg och förvirrad, när helst hon kom i hans sällskap. — En märkvärdig flicka, sa- ten danstillställning, sannerligen en märkvärdig flicka. De alla andra försökte lägga an på mig och pladdrade som skator, men Nelly var ne, och strax därpå tändes Forts. på sid. 23.

NU SEDAN IMMIGRATIONEN TILL CANADA AVSTANNAT GÄLLER DET, MER AN NAGONSIN FÖRR, FÖR DET UTVANDRADE SVERIGE ATT HALLA FÖRBINDELSEN MED GAMLA LANDET VID LIV.

S. C. T.

ENDAST \$3.- PER AR. PRENUMERERA NU, SA ATT TIDNINGEN KOMMER HEM TILL JUL. PRENUMERERA IDAG! ENDAST \$3.00 PER AR!

SFINXEN

utan en hemlighet.

En kärlekshistoria av Oscar Wilde.

En afton satt jag utanför Cafe de la Paix, och såg på all den grandessa och lumpenhet som betecknar Pariserlivet. Jag satt och undrade vid minna och veta allt om henne. Vermut över detta underliga panorama av fattigdom och stolthet vilket passerade revy framför mig, då jag hörde någon ropa mitt namn. Då jag vände mig om såg jag Lord Murchison. Vi hade icke mött varandra sedan läroverkstiden tio år förut, därför var jag förtjust över att träffa honom igen, och vi tryckte varmt våra händer. I Oxford hade vi varit mycket goda vänner. Jag tyckte bra om honom, han var så belevad, så tänkande och äregirig. Vi, kamrater, brukade säga om honom att han skulle vara den bästa kamrat, om han icke alltid sade den osminkade sanningen, men för min egen del tror jag vi beundrade honom desto mera för denna hans rättframhet. Jag fann honom oerhört förändrad. Han verkade ängslig och distraherad och syntes vara i tvivel om någonting. Jag förstod att det icke kunde vara modern skepticism, ty Murchison var en av de stabilaste i Tory partiet och trodde på Pentateuch lika övertygat som han trodde på Riddarhuset; varför jag kom till den konklusionen att det var en kvinna med i spelet, och frågade honom om han var gift ännu.

"Jag förstår mig icke på kvinnorna nog", svarade han. "Min bästa Gerald", sade jag, "kvinnor äro till för att älskas icke för att bli förstådda." "Jag kan icke älska det jag icke kan förlita mig på." "Jag tror du har ett mysterium i ditt liv, Gerald", utropade jag, "tala om det för mig." "Låt oss taga en åktur," foreslog han, "det är för mycket folk här. Nej, icke en gul drösk, en annan färg — Där, den där mörkgröna duger." Ett par minuter senare åkte vi nedåt mot Madelaine.

"Vart skola vi åka?", frågade jag. "A, varthän du vill," svarade han, — "till restauranten i Bois; vi äta där, och du skall tala om dig själv."

"Jag önskar höra om dig först", sade jag, "tala om för mig ditt mysterium."

Han tog upp ett litet silverbeslaget marrockoetui från rockfickan, och räckte det till mig. Jag öppnade det. På insidan var ett fotografi av en kvinna. Hon var lång och slank, ganska pikturesk med stora ostadiga ögon och löst fallande hår. Hon såg ut som en clairvoayant, och var rikt bepälsad.

"Vad tänker du om det ansiktet?" frågade han, "är det förtroendeingivande?"

"Jag examinerade porträttet omsorgsfullt. Det föreföll mig att vara ett ansikte av en kvinna som bar på en hemlighet, men huruvida det var en god eller ond sådan, kunde jag icke gissa. Dess skönhet var, så syntes det mig, spädd ut med mysticism — en skönhet, vilken faktiskt var psykologisk, icke plastisk — och det svaga leendet som lekte på hennes tunnabegav mig hem. "Dagen därpå läppar var alltför obestämt för att vara verkligt skönt.

"Vad", utropade han otåligt, "vad säger du?"

"Hon är din Gioconda i sobel", svarade jag, "Låt mig höra och veta allt om henne."

"Icke just nu", sade han, "efter dinnerna, och han begynte att tala om andra ämnen. Då uppassaren hade burit in vårt kaffe och våra cigaretter påminde jag Gerald om hans löfte. Han steg upp från sin plats och promenerade oroligt fram och tillbaka i rummet, och därpå sjönk han ner i en mjuk karmstol varpå han berättade följande:

"En kväll", sade han, "promenerade jag neråt Bond Street vid femtiden. Det var en förskräcklig trafikträngsel. Alldeles intill trottoaren stod en gul droska, vilken av någon orsak drog min uppmärksamhet. Just då jag passerade förbi ekipaget tittade det ansiktet ut vilket jag har visat dig i kväll. Det fascinerade mig omedelbart. Hela natten tänkte jag på det ansiktet, likaväl som hela dagen därpå. Jag vandrade Roten Row upp och ner och granskade varenda droska minutvis, och väntade på den lär guldroskan, men kunde ej finna den belle inconnue, till slut begynte jag tro det hela var en dröm. En vecka senare var jag på middag hos Madame de Rasail. Middagen var utsatt till dlockan åtta, men vid halv niotiden väntade vi fortfarande i sällskapsrummen på någon som var försenad. Slutligen slog betjänten upp dörren och anmälde Lady Alroy. Det var den kvinna jag hade sökt efter så mycket. Hon kom in mycket sakta, hon liknade en mänstråle i sina grå spetsar, och till min utomordentliga förtjusning blev jag anmodad att föra henne till bordet. Efter det vi voro slacerade, anmärkte jag ganska skyldigt: 'Jag tror jag fångade en skymt av Eder å Bond Street för en tid sedan Lady Alroy. Hon blev mycket blek, och vikade till mig i låg ton. 'För allhel tala icke så högt; Ni kan bli hörd!' Jag kände mig miserabel över en sådan introduktion och dök hänsynslöst in i konversation om franska kådespel. Hon talade mycket töt, och alltid i samma låga nusikaliska tonart, samt såg ut som om hon vore rädd för att ågon lyssnade. Jag föll passionerat i ett stupiöst kärleksus, den obestämda atmosfären av mystik som omgav henne retade på det högsta min nyikenhet. När hon tog avsked, vilket skedde så gott som omedelbart efter middagen, frågade jag om lov att besöka henne. Hon tvekade ett ögonblick och såg sig runt om om för att se om någon var i närheten, samt sade: 'Ja, i morgon en vart i fem.' Jag bad Madame Rostail berätta något om Lady Alroy, men allt det jag kunde finna ut var det hon var änka osatt i ett förnämligt residens å Park Lane. Med en konstgjord rötthet begynte hon en konversation om änkor, och gav exemption om voro bäst lämpade för äkenskap. Då tog jag avsked och begav mig hem. "Dagen därpå besökte jag Park Lane punktligt på ögonblicket, men blev

mött av en betjänt som sade att Lady Alroy just hade begivit sig ut. Jag åkte ner till min klubb mycket olycklig och irriterad, där jag, efter att hava övervägt länge, skrev ett brev till henne, vari jag bad henne bevilja mig en chance någon annan gång. Jag erhöll intet svar på några dagar, men till slut fick jag en liten biljett, vari hon nämnde att hon var hemma påföljande söndag klockan fyra, med detta extraordinarie post scriptum: 'Var god skriv icke till mig igen under denna adress; jag skall förklara mig senare, då vi mötas.' Påföljande söndag blev jag motagen, hon var perfekt charmrande, men då jag tog adjö bad hon mig, i händelse jag önskade tillskriva henne, adressera breven till Mrs. Knok, care of Whittaker Library, Green Str. 'Det är av vissa skäl', sade hon, 'jag icke kan mottaga brev i mitt eget hus'.

"Under hela säsongen såg jag henne ofta, och den mystiska atmosfär med vilken hon omgav sig lämnade henne aldrig. Ibland trodde jag henne vara någon mans våld, men hon såg så otillgänglig ut att jag till slut övergav den tanken. Det var verkligen svårt att komma

Den första gång.

Ur "Ord och toner" av Birger Sjöberg.

Den första gången jag såg dig, det var en sommardag på förmiddan, då solen lyste klar, och ängens alla blommor av många hundrad slag, de stodo bugande i par vid par. Och vinden drog så saktelig, och nere invid stranden, där smög en bölja kärleksfull till snäckan uti sanden — den första gång jag tog dig uti handen.

Den första gång jag såg dig, då glänste sommarskyn, så bländande som swanen i sin sjö. Då kom det ifrån skogen, ifrån skogens gröna bryn liksom ett jubel utav fåglars ljud. Då ljud en sång från himmelen, så skön som inga flera; det var den lilla lärkan grå, så swär att observera. Den första gång jag såg dig, då glänste sommarskyn så bländande och grann som aldrig mera.

Och därför när jag ser dig, om och i vinterns dag, då drivan ligger glittrande och kall, nog hör jag sommars vindar och lärkans friska slag, och vägens brus i alla fulla fall. Nog tycker jag ur dunig bädd sig gröna växter draga med blåklint och med klöverblad, som älskande behaga, att sommarsolen skiner på dina anledsdrag, som rödna och som stråla och betaga.

till någon slutsats, enär hon liknade en av dessa underbara kristaller man kan få se i museum, vilka i ett ögonblick äro klara och i ett annat dunkla. Till slut fattade jag beslut att bedja henne bliva min hustru; jag var sjuk och trött av den där outhärdliga hemlighetsfullheten vilken hon exponerade under mina besök, och över de brev jag sände henne, jag tillskrev henne under biblioteksadressen, samt bad henne möta mig därstädes påföljande måndag klockan fem. Hon svarade jakande, och jag var i sjunde himlen av idel glädje. Jag var vansinnigt föreläskad i henne, trots all den mysticism som omgav henne, så trodde jag — i konsekvens av allt jag ser nu. Nej; det var kvinnan själv jag älskade. Mystiken besvarade och gjorde mig galen. Varför lät chansen mig komma in i denna virvel?"

"Du upptäckte det då?" utropade jag.

"Jag fruktar för det", sade han, "du kan bedöma själv."

"Då måndagen kom hade jag lunch hos min farbroder, omkring klockan fyra befann jag mig å Marylebone Road. Min farbroder lever, som du vet, å Regents Park. Jag önskade gå till Pickadilly, och tog en genväg genom en hel del snuskiga gator. Plötsligt såg jag framför mig Lady Alroy, djupt beslöjad promenera i hastig takt. Då hon kom till sista huset på gatan gick hon upp för trappan tog upp en nyckel öppnade och gick in. 'Här är mysteriet!' sade jag till mig själv; och skyndade mig att undersöka huset. Det syntes vara ett av den vanliga typen, där man hyrde ut rum. På tröskeln låg hennes näsduk, vilken hon tappat. Jag tog upp den och stoppade den i fickan. Därefter övervägde jag om vad skulle göra. Jag kom till den slutsatsen att jag icke ägde rätt att spionera på henne, varför jag åkte till min klubb. Vid sextiden besökte jag henne. Hon låg på en persisk ottoman, iförd en klädning av silverspetsar buren upp med utsökta mänstnar, vilka hon alltid bar. Hon såg verkligt älsklig ut, 'Jag är glad att se Eder', sade hon; 'Jag har icke varit ute på hela dagen.' Jag stirrade på henne i förvåning och tog fram näsduken, vilken jag räckte henne. 'Ni tappade denna på Cumnor Street i eftermiddag, Lady Alroy', sade jag mycket lugnt. Hon såg förskräckt på mig men gjorde ingen åtbörd att taga emot näsduken. 'Vad gjorde Ni där?' frågade jag. 'Vad rätt har Ni att fråga mig?' svarade hon. 'Med den rätt den man har som älskar Eder', svarade jag hetigt; 'jag kom här för att begära Eder bliva min hustru'. Hon gömde ansiktet i händerna och brast i gråt. 'Du måste säga mig', fortsatte jag. Hon reste sig, såg mig rätt in i ögonen och sade: 'Lord Murchison, det är ingenting att förtälja'. 'Du var i färd med att möta någon annan', skrek jag; 'det är din hemlighet'. Hon blev dödligt vit, och sade, 'Jag besökte ingen'. 'Kan du ej tala sanning?' utbrast jag. 'Jag har sagt sanningen', svarade hon. Jag var galen, utom mig; jag vet ej vad jag sade, men jag slungade ut förskräckliga ord emot henne. Slutligen rusade jag ut ur huset. Hon sände ett brev till mig dagen därpå; jag returnerade det oöppnat, och gjorde mig i ordning att resa till Norge i sällskap med Alan Colville. Efter en månads tid kom jag till-

baka, det första jag såg i The Morning Post var Lady Alroys dödsannons. Hon hade ådragit sig förkylning på Operan, och dött några dagar därefter i lungblödning. Jag läste mig in i den och tog ej emot någon. Jag som älskat henne så högt, och så galet. Gode Gud! huru jag älskade den kvinnan!"

"Du begav dig till den där gatan och det där huset?" frågade jag.

"Ja", sade han.

"En dag begav jag mig till Cumnor Street. Jag kunde ej hjälpa det; jag var torterad av tvivel. Jag knackade på dörren, en respektabel dam öppnade dörren för mig. Jag frågade om hon hade några rum för uthyrning. 'Ja, min herre', blev svaret, 'rummen äro så att säga uthyrda; men jag har icke sett den dam som hyrde dem på tre månader, då hyran är ute och ej betald kan Ni få hyra dem om så önskas.' Är detta den dam ifråga som hyrde rum av Eder?"

frågade jag, under det jag visade fotografiet. 'Alldeles säkert är det hon;', blev svaret. När kommer hon tillbaka, min herre?" 'Damen är död', svarade jag. 'Åh, jag hoppas ej!' utropade värdinnan; 'hon var min bästa hyresgäst. Hon betalade mig tre guineas i veckan endast för att få sitta i sällskapsrummen då och då'. 'Mötte hon någon här?' frågade jag; men värdinnan försäkrade mig att så ej var fallet, hon kom alltid ensam, och tog ej emot några besök. 'Vad i all världen gjorde hon då här?' brast jag ut. Hon satt helt enkelt i sällskapsrummet, min herre; läste böcker, ibland beställde hon in te, sade värdfrun. Jag visste ej vad jag skulle säga, därför gav jag frun en soveraign och gick min väg. Nu, vad tänker du allt detta betyder? Du tror väl ej att värdinnan talade sanning?"

"Naturligtvis tror jag på henne."

"Varför i all sin dag brukade Lady Alroy gå dit?"

"Min bästa Gerald" sade jag, "Lady Alroy var helt enkelt en kvinna med mani för mysticism. Hon hyrde de där rummen endast för nöjet att gå dit beslöjad, hon inbillade sig vara någon slags hjältinna. Hon hade en passion för hemlighetsmakeri, men hon själv var ingenting annat än en Sphinx utan en hemlighet."

"Tror du verkligen det?"

"Sannerligen gör jag icke det", svarade jag.

Han tog fram sitt marrockoetui, öppnade det, och såg på fotografiet. "Jag undrar ändå?" sade han till slut.

översatt av Nils Erik Johnson.

Vad han gjorde.

Baron M. var en tid stations-skrivare i K. men var så lat så han ville helst ingenting göra. En dag blev en av hans kamrater tillfrågad av det högre befälet:

— Vad gör baron M?
— Han ser efter snöplozen om sommaren, blev svaret.

En pedant.

Min gamle pedantiske vän Ekberg glömde en kväll att släcka lampan, och då han på morgonen vaknade, brann den ännu och osade ohyggligt. Efter detta tänder alltid Ekberg, sedan han släckt lampan, ett ljus för att se efter om lampan är ordentligt släckt.

Skrock och magi i våra bygder.

Om tron på "trollskott", "kus"-gubbar och gamla huskurer

När en person använder ord som ryggskott eller maktstulen tänker han i allmänhet på deras bokstavliga betydelse. Ryggskott är en muskelsjukdom, som kommer som ett skott — vid denna förklaring stannar man merendels. Men ordet som sådant rymmer ytterligare en föreställning. Det hänger samman med en gammal åskådning om vissa personers förmåga att skjuta "trollskott", att influera genom fjärrverkan på sina medmänniskor.

I vårt ordförråd finns det en massa ord, uttryck och beteckningar från människosläktets barndom, som innesluta föreställningar — naiva, primitiva och magiska. Vi sena tiders barn använda orden, uttrycken och beteckningarna utan att i allmänhet klargöra för oss deras bokstavliga betydelse. När ett djur blev maktstulet, tillgrip man förr en övernaturlig förklaring, kanske antog man, att någon illvillig person — han fick befinna sig hur långt som helst från platsen — haft sin hand med i spelet. Bruka vi tilläventyrs ordet, förknippa vi ingalunda sådana föreställningar därmed.

Men. Än i dag spotta vissa individer för en över vägen springande katt. Än i dag anses det synnerligen ominöst att möta en gammal käring, om man befinner sig på friarsträt. Än i dag händer det, att unga flickor midsommarafonen plocka blomster för att, sovande med dem under huvudgården, i drömmen få skåda sin utkorade. Än i dag låter bonden flerstädes sin boskap, innan den släpps i bet, "gå över stäl". Törhända smyger han också försiktigt längs den gårdsgård, som skiljer hans ägor från grannens, för att osedd rafsra till sig ett fång av dennes gräskörd och därmed förse sina egna djur, förrän de drivas ut på vallen. Slika gamla bruk leva kvar. De ursprungliga motivationerna och förklaringarna till dem ha emellertid sjunkit i glömska.

Förvisso sitter primitiviteten djupt i själen även på våra dagars européer. Långt ifrån alltid handla vi strängt förnuftsmissigt. Segt och ihärdigt hålla sig skick, bruk och seder från fordom kvar hos oss. Men allteftersom vetenskapen tränger framåt och vinner mark, allteftersom dess resultat bli kända av den stora massan bland vårt folk, sköljes de mest absurda av dessa primitiva bruk, sedvänjor och föreställningar bort. Vetenskapens stora tes, att en verkan förutsätter en naturlig orsak, börjar trots allt mer och mer genomsyra det allmänna föreställningssättet.

Kanske starkast och mest revolutionerande gör sig denna tankegång hos vårt folk gällande på det medicinska området. "Kusgubbar" och "kuskäringar", d. v. s. i trolldom förfarna män och kvinnor, hör man numera ytterst sällan talas om. Ingen vill numera tro, att någon människa besitter förmågan att "kusa", trolle. Även de "kloka" gubbarnas och gummornas antal börjar allt starkare decimeras. Måhända lock, placerades på den sju-beror det också på att den-kes bröst jämsides med att tjä-

svenska rättsskipningen far ganska våldsamt fram med dem. Hur som helst. Man "läser" inte nu för tiden bort sjukdomar. I stället rådfrågar man läkare.

Men för inte mera än en mansålder sedan var förhållandet annorlunda. Ont om läkare för både människor och djur var det då. Dåliga kommunikationer räddade. Därför hänvisades man till huskurer, självgjord läkekonst. I denna inblandade sig ofta magi. I flera av de gamla läkedombruken märka vi rester av forntida germansk trädrykan, tron att trädet kunde sända men och hela sjukdomar; i en del av dem lägga vi märke till vördnaden för stålet, ofta representerat av kniven, eller för "åskvigen". Tors emblem; i andra åter möta vi åsikten om edens renande förmåga och i än andra slutligen föreställningen om vissa djurs helighet, maktfullhet. Jag vill här lämna några exempel på den självgjorde läkekonst, som för några decennier sedan allmänt florerade i våra bygder och som ännu i denna dag sporadiskt förekommer.

För att kurera "storsteget", en sjukdom på ögat, uppförde man ibland ett helt litet, om än primitivt drama. Den sjuke ställde sig på ena sidan om en på glänt stående dörr, en frisk person på den andra. Därefter skulle den friske, alltunder det han med ena handens pekfinger berrade i den andra handen, sora han höll till hälften knuten, framsäga: "Ja' bör, ja' bör" (jag borrar, jag borrar). Den sjuke skulle så fråga: "Va' bör du för?" och den friske svara: "Ja' bör för storsteget". Därpå skulle den friske spotta tre gånger på ett föreskrivet, rituelenligt sätt. Hur denna spottning gick till, vet man emellertid inte. Dock lär en ögonsjuk mansperson vid ett tillfälle ha förebrått sin i ett dylikt läkedrama medspelande hustru: "Du sputter inte som du ska!"

En annan för storsteget använd metod var, att den av sjukdomen ansatte tittade med det angräpnä ögat genom hålet på ett skärbräde, som han höll i ena handen, och med den andra handen högg ett korstecken i brädet mot det sjuka ögat med en kniv.

Storsteget troddes uppkomma om man satt och vägrade eller snurrade med en stol. Det var t. o. m. farligt och riskabelt att gå över den plats, där en sådan stol stött. Vi få utav detta även förklaring på varför sjukdomen också bar namnet stolsteget.

"Frösa" eller frossan, som på 1870-talet hemsökte våra bygder och hade stor likhet med malaria, botades dymedelst ett ägg hårdkoktes, varefter man med ett spetsigt föremål slog små hål i skalet och slutligen lade ägget på en myrstack. När myrorna förtärt äggets innehåll, ansågs patienten skola bli fullt återställt. Mot den specialform av frossan, som bar namnet "ältan" (elftedagsfrossan) användes även som bote-gummornas antal börjar allt starkare decimeras. Måhända lock, placerades på den sju-beror det också på att den-kes bröst jämsides med att tjä-

ra i gräddet tre gånger dagligen matskedsvis gavs patienten.

"Skärva i bena", engelska sjukdomen, förmenande man sig kunna kurera antingen så, att det sjuka barnet fördes under en i dagen gående rot på ett träd, eller så, att barnet "ändsylv" (motsols) trädades genom ett skyttelred, ett stängsel som förr allmänt användes. Självt har jag en gång övelvarit en konsultation hos en "klok" gumma, varvid denna stack hål på patientens öra och lät en bloddroppe därifrån falla på en sockerbit, som gavs den rachitissjuka att äta, varefter ett slags medikament, en dekokt, ordinerades att droppvis inmundigas. Sagda "kloka" gumma lär också använda järnsånor från kyrktroklar som läkemedel åt sina patienter.

Fick en person ont i ett öra skulle en frisk björkkvist hämtas ur skogen, snos till en ring och stickas i örsnibben. Tron på trädets läkande förmåga kommer här fram liksom i en av metoderna för att bota engelska sjukdomen. I stället för björkkvistar användes även blyringar.

Ett annat exempel på uppfattningen om trädets helande kraft lämnar metoden, som användes för att bli av med bölder eller "börddar", som de på genuin östgötiska kallas. Om en person plågades av bölder skulle han sticka hål på en dylik. Det var, som flöt ur den, skulle han därefter låta rinna in i ett uti ett träd borrarat hål. Slutligen skulle en träplugg slås i hålet på trädet. "Börddmora", som ansågs innebo i den av bölder besvärade, menade

Till en ung lantman.

Du, unga lantman, bliv vid plogen!
Håll hårt i hackan och i spadens!
Var stads din odlargärning trogen!
Och låt ej blända dig av staden!

En mänskokoarn, ett rastlöst vim-mel,
ett kvatt och trångbott orosrike
med blott en flik av luft och him-mel
mitt över varje stenhusdike!

En ständig marknad, trist och brå-hig
med allsköns kasperspel och hyckel!
Om inte staden vore tråkig,
där krävdes ej så mycket gyckel!

Låt staden locksång dig ej dära!
Tro vindens sus i hembygdsträden!
Plöj djupt som förr din raka fara
i vårens tid vid spovens kväden!

Bliv du i lugn att jorden bruka!
Blygs ej att bondenamnet bära!
Dig höves ingen titelsjuka
och ingen ny och konstgjord ära.

Si, rikens ek har väldig krona.
Mot sten och berg dess rötter spjär-na.

I toppen stundens visor tona.
Men du är ekens rot och kärna.

Olof Thunman.

man sig genom denna procedur fördriva. Troligen ligger den föreställningen under, att trädet som skickat sjukdomen även skulle förtaga den.

Tarmvred, varmed avsågs de mest olikartade mag- och tarm-sjukdomar, trodde man sig kunna bota därigenom att kvicksilver hällades i den sjuke. Kvicksilver tillskrevs den förmågan att gå mitt igenom kroppen och "räta ut tarmarna". Att i de flesta fall det giftiga och frätande kvicksilvret stannade i den sjukens kropp och sannolikt påskyndade hans död, står ju klart för oss.

Lika absurd var kureringen av skrofler. På två ställen i nacken på den sjuke tog man hål. Ett band av något tygmateriäl fördes så in under huden; bandets ändrar skulle sticka ut genom hålen. Sedan drogs bandet tre gånger dagligen fram och tillbaka. Metoden förefaller ju oss skäligen barbarisk.

Mindre behaglig var även stämningen av näsblod. För att hämma blodflödet därvid rekommenderades den sjuke att sticka sin näsa i svinekrement. Min sagesman, som vid ett tillfälle led av blödaresjuka, protesterade på en "klok" gubbes inrådan detta läkemedel men utan annat resultat än att omgivningen för flera veckor tycktes honom förpestad.

För att få bort vårtor, som uppenbarligen inte just betraktades som förskönande prydnader, användes flera olika metoder. Gned man dem med en fläsksvål, eller knöt man knutar på ett snöre till ett antal motsvarande vårtorna, och lade man därefter fläsksvålen och snöret bakom en sten, troddes de försvinna. En tredje metod var att låta regndroppar från en grind, som man öppnat för ett liktag, falla ned på vårtorna. Tömdes åter i en källa — arter ha ju en viss likhet med vårtor — ansågs också vårtorna gå bort. — Ett säkert medel att erhålla vårtor på säges vara, om man tvättar sig i det vatten, vari ägg kokats.

Den döde troddes hos våra förfäder besitta en viss helighet, en viss maktfullhet. På grund av den kraft, som utstrålade från liket, ansågs förmodligen vårtor försvinna. Men den makt, som innebodde i den döde, innebar i våra förfäders ögon även en fara. Att gå ut på kvällen efter det en person avlidit i grannens hus medför risk för "gastkrämning" och de mest skilda sjukdomar. För att förebygga sviter brukade den, som i alla fall av en eller annan anledning tvingats gå ut i mörkret, efter det han återvänt in med sina blottade händer riva om bland glöden på håarden eller släppa ett glöd ned mellan skjortan eller linnen och kroppen.

Lika egendomliga metoder som man gjorde bruk av för att bota mänskliga sjukdomar, lika besynnerligt bar man sig åt för att kurera sina sjuka husdjur. En "kusgubbe" förde t. ex., då han kallats att bota svinkoppor, sin kniv "ändsylv" runt svinets kropp allt under det han muralade en besvärjelse. Led en häst av kvarka skulle en "tagelhanke", ett av tagel virat rep, försett med pinnar i ändarna fastsättas på samma sätt på hästens bröst som bandet, varmed skrofler hos människor behandlades. Varet i lungorna antogs då rinna ut. Blev en kalv sjuk, skulle man vända sin tröja avig och där-

med slå djuret, eller också skulle en kniv "ändsylv" föras tre gånger runt det.

Då en ko kalvat gällde det att förekomma att mjölken "skämdes". En hink med ny-mjölkad mjölk efter kalvkon skulle därför skyndsammast möjligt bäras in i huset och svängas tre varv "ändsylv" runt håarden. Eller också lade man omedelbart efter mjölkningen av kalvkon en "åskvigg", en Torshammare, i mjölken. Blixten, som ju "åskviggens" företrädare, ansågs tydligen till långt in på 1880-talet som troll-domsföregörande medel spela samma roll som elden på arilet.

"Kusaktiga" personer ansågos vara specialister på att "skämma" mjölk överhuvudtaget. Följande medel betraktades som ytterst effektivt. Man skar ett kors i en ekstubbe, på vilken fanns "bjärsmör". Detta kors fylldes av sig självt med en rödaktig, blodliknande vätska. Så skulle ock mjölken hos den person man önskade ont hellre bli blod än smör. Tankegången är ju tydligt och klart magisk.

"Bjåror", trollgummor, som kusgubbar och kuskäringar troddes kunna förfärdiga av bortkastad solv efter väv eller kasserade grantvågor, antogs sedan de fått liv gå omkring och tjummjölka korna i bygden. — En viss ordningskärlek, en benägenhet att taga vara på även det allra minsta av busets tillhörighet framsprang givetvis ur dylika åskådningar.

Mer och mer ha emellertid föreställningar av ovannämnda primitiva och magiska art dött bort. Bland de unga är de ytterst sällsynta, i de flesta fall alldeles förgätna. Det är endast äldre generationerna, som ha reda på ovan relaterade läkemedelsmetoder, men inte ens de tillämpa dem i allmänhet numera, betrakta dem med en stilla skepsis. Som ett klart bevis för att även religiösa skal bidraga till att underhålla en viss motvilja mot t. ex. det fordom förekommande bruket att läsa besvärjelser över sina sjuka husdjur förtjänar följande lilla episod att räddas från glömskan.

I en östgötasocken verkade för få år sedan en självlärd djurläkare, som använde sig av både medicinska och magiska läkemedel. En dag hade en bonde i trakten fått en hynda otm-biten i huvudet. Djurläkaren, som lag sjuk, överlämnade, då han konsulterades angående det sjuka djuret, en skriven besvärjelse, som bonden skulle läsa. Självt ville denne emellertid inte läsa den lilla besvärjelseformen över sin hynda utan anmodade sin dräng att göra det. Men denne vägrade bestämt att efterkomma sin husbondes befallning. Så blev besvärjelsen oläst. Och djuret tillfrisknade i alla fall, berättade min sagesman, som åsett scenen....

Att primitiviteten sitter djupt i själan på oss synes mig detta exempel bevisa. Det framgår inte bara av att besvärjelsen utskrevs utan även av bondens och drängens reaktionssätt in-le för den. De menade sig genom att läsa den hemfalla åt den lede fienden!

Torsten Hegerfors.

En julberättelse.

Av Hasse Z.

Det var en man som kommit så långt här i världen att han firade jul i eget hus under eget tak med egen hustru och egna barn. Och nu var julafton över, barnen hade gått till sängs, ljuset var släckt i deras rum och mannen och hustrun sutto ensamma uppe. Hustrun plockade undan litet papper och skrår, som blivit över efter alla julklapparna och så gick även hon till sängs. Mannen satt ensam. Han tänkte en cigarr, en av dem han fått till jul, och så slöt han ögonen, icke för att sova, blot för att vila. Han kände julens alla dofter omkring sig, gröten, fisken, kakorna, vinet, ja, lukten av spånet till tennsoldaterna och av krutet till knallpulverpistolerna. Mannen njöt av värmen och stillheten — detta var den goda julen som den skulle vara. Men så kände han plötsligt en ny lukt. Varifrån kom den? Det luktade klister. Han kände så väl igen det. Det luktade surt och illa. Mannen satt kvar utan att öppna ögonen och så, medan han satt där ensam i sitt stora vackra hus, förde lukten av klister honom långt tillbaka till tider, som han glömt, och han började se en rad av syner, som han trots aldrig skulle komma åter.

Han såg det stora, mörka huset i utkanten av staden, han minde den höga, smala porten, ja, själva portklappen, som var en smal liten kvinnohand med en kula av järn, minde han. Han kom ihåg de djupa nischerna på sidan om porten, där barnen brukade gömma sig, då värdinnan kom. Han såg henne, där hon kom tyst och smygande nedför trapporna för att tända gasen i alla förstugorna. Ett huckle hade hon om huvudet och en stor schal över axlarna. Hon bar en pall i handen och på den ställde hon sig för att nå upp till gasen. Hon var husets onda, fruktade ande. Han kände ännu hennes hårda, kalla fingrar om sin nacke och hörde henne skrika:

"Det var du som slog sönder rutan i går kväll, jag såg dig nog!" Han kom ihåg den stora eldsvådan hos grosshandlaren en trappa upp, då brandkärn kom och de långa slangarna drogos upp genom fönstren och alla hyresgästerna skrek och ropade om varandra. Han stod inklämd i nischen i porten och hörde sitt eget hjärta dunka och slå av fruktan och skrämnel.

Han gick den långa smala gången, mörk som en källare, fram till gården. Där blev det ljusst, uppfifrån, men ljusst som i en brunn. Mittöver gården, över den svarta asfalten låg prängat med soptunnan och avträdena. Där kilade feta råttor i rännstenen och där luktade det alltid illa. Därinne i hörnet var dörren till hans hem. Först köket där modern levde och styrde med mat och disk och där fadern låg om nätterna. I ett hörn såg han den stora, svarta lådan med alla teateraffischerna och klisterburken med den breda penseln. Lukten av klister kände han genom hela sin barndom, sur och från. Tidigt om morgnarna gick fadern ut med sin låda hängande i en rem om halsen. Han gick till stadens alla annonsplaceringar och klistrade af-

fischer. För teatrar och varierer, små vita affischer och stora, gula, röda, med teckningar och bilder av akrobater och dansöser.

Han mindes det lilla rummet, vägg om vägg med bakgården, där han och modern och alla syskonen levde. Där blev aldrig varmt. Fukten slog in i stora fläckar på tapeten.

Men utanför var gatan med sol och ljus och liv. Vinden strök in från hamnen och sopade luften klar och ren. Solen lystes vänligt på den gröna kyrkogården och därinne på de smala gångarna bland de gamla gravarna slogs och lekte han sin barndoms somrar och vintnar.

Julen var också en tid. Men icke märkvärdigare för honom. Han såg torget fullt av granar men någon egen fick han aldrig. Han fick vänta med sin jul till trettondagen, då konsulns i huset åt gatan plundrade sin gran och jungfrun släpade ned den till bakgården. Då högg han av toppen på den och tog in den till sig. Där satt ibland en flagga kvar. Han gjorde en fot, köpte några ljus för sparade slantar och så firade han sin egen jul.

Men en jul. Han mindes den. Han såg alltsammans som om det hänt helt nyss. Fadern var sjuk, låg där tyst och blek i sin säng. Vid fötterna stod lådan med affischerna och klisterburken. En gång kom en läkare. Barnen kördes ut. Modern teg och skötte sitt, stilla och undergiven som alltid.

Han såg morgonen då fadern dog. Något sade det. Det var ett nytt ord och han kände det som då han satt i nischen och det brann uppe i stora huset. Död — han sprang upp ur sängen och klädde sig och hela tiden hade han bara en tanke: komma ut! Därute levde allting. Därute var ljus och luft och där kunde han försvinna, komma bort bland alla de andra. Han gick genom köket utan att se sig om, han sprang över gården och in i den mörka gången ut till porten. Han såg ljuset slå in från gatan men rätt mot honom reste sig en mörk skugga. Han försökte komma förbi men en hård hand grep honom. Det var den gamla värdinnan och han tänkte: nu får jag stryk! Hon höll honom i armen och han hörde henne säga:

"Hur är det med din far?"

Han såg upp i hennes ansikte, stort och skrämmande som en mask, och svarade tyst: "Far är död."

Han kände greppet lossna om armen och samma hårda hand som annars slog så hårt, strök honom över kinden och stack i hans egen hand något som kändes som ett mynt, men större och tyngre än dem han hittills känt. Så gled hon in i mörkret i gången och han sprang ut i ljuset på gatan.

Pengar! Han hade pengar! Mycket pengar! Nu kunde han gå till torget och köpa en gran, sin egen gran! Han stannade — köpa en gran — vad skulle det tjäna till? Det blev ju ändå inte någon jul — — —

Synen var över. Mannen som sett den, reste sig, tände sin cigarr, som slocknat, och öppnade fönstret. Därute stod vin-

En ful människa.

Har du riktigt värderat och hållit av en ful människa? Då vet du, att din kärlek inte var mindre därför att föremålet ej fyllde alla den yttre skönhetskrav.

Man kan fanga intresset och tända förälskelsens fladdrande lusteld med hjälp av yttre färgning.

Men att behålla sin vinst och fördjupa svärmeriet till verklig kärlek har endast i ringa mån med utseendet att göra.

Mer än yttre gestalt betyder starkare än dessa är det goda hjärtats andliga skönhet.

Alla fula människor — alla, som känna sig nertryckta av tanken på utseendet — alla de blyga och försagda borde få höra, att man kan ha utseendet emot sig och ändå charmera sina medmänniskor, så att de aldrig tänka på, om man är ful eller vacker.

Är det ingenting annat än sminket, pudret och kläderna, som skapa charmen, så blir det nog klen med framgångarna.

Du måste veta något. Sov om nätterna och när som helst en tupplur smakar dig, men var annars alltid vaken. Det är givande. Har du sett något och tänkt på vad du ser, så har du någonting att tala om.

Vad som rör dig själv, är inte mycket att nämna. Blev en sådan där älskvärd människa, som har intresse för andra.

Var glad, och när du är ledsen, så försök att vara lugn. Stark blir du inte genom att klaga och beklaga dig.

En ful människa skall naturligtvis vara proper och korrekt. Hon har lika litet som någon annan råd att slarva med sin hållning och världslosa klädelsen. Men hon skall gå fram försiktigt, inte utmana genom extravagans.

Att vara vacker är en gåva. Men inte färgningen ensam, inte ens färgningen och intelligensen tillsammans fångar vår bästa sympati. Nej, till de två måste sälla sig godheten.

Godheten ensam vinner inte slaget. Förstånd vill det också till, vett och takt. Men när de gå fram hand i hand, där vinnarna de vara hjärtan, antingen skönheten är med eller ej.

En ful människa, som är en god och klok människa, är inte längre ful.

Men det fula är högfärden, de elaka ögonen, det småaktiga sinnelaget, råheten, klumpigheten och lismandet.

När det gäller utseendet, då ligger det fina i att vara oberörd av, antingen man är ful eller vacker. Detta är överlägsenhet, verklig makt. Om vi hava allvarliga och krävande uppgifter, så hinna vi inte tänka på, om vi äro fula eller vackra. Det finns då viktigare saker att syssla med.

Och när en ful människa inte själv tänker på sin fulhet, då bryr sig inte heller andra om den. Men vägen fram till det oberörda sinnelaget hör den sanna levnadskonsten till. Det kan vara svårt att segra över bittra tankar.

Farbror Frans.

ternatten mörk och kall, men över honom gnistrade himlavalvet och utan att han visste hur det gick till, tänkte han stilla: Över ditt eget hem lysa alltid de vackraste stjärnorna.

Mor och son.

Av Karin Herrlin.

HÖSTEN var redan där. I drömmande skönhet med sina röda och gula färger. Fru Martina stod i salsfönstret och betraktade trädens skiftande kronor. Men tankarna vände sig åt, gingo andra vägar, mestadels baklänges i tiden. Då och då knep hon ihop munnen och gjorde ett kast med huvudet. Det var de obehagliga punkterna, som förbigingos på detta sätt. Fru Martina repeterade sitt liv baklänges.

I somliga människors liv, mumlade hon, — kan man spåra ett sammanhang, en orsak och verkan, andra åter tyckas vara befriade.

Är det inte underligt, mamma, att jag alltid skall förföljas av en så enorm otur.

En lång, mager yngling, med trötta, slappa drag kom in från tamburen och kastade sig världslost i den stora länstolen i motsatta sidan av rummet.

Fru Martina gjorde en hastig vändning mot sonen. Hon var just kommen tillbaka till hans barndom och födelse. Så stolt hon varit den gången. Så säker på att i sin Gustav Adolf, som hon envisats att kalla honom, få ett ljus i lärdom och annan glans, och övermodigt hade hon skrutit om hans framtid. Kunde hon väl tänka sig annat än att hennes barn, med en så intelligent mor och även fader skulle kunna bli annat än en stor begåvning. Därtill skulle ju även sedan komma en förstklassig uppfostran. Skulle då inte resultatet bli lysande!

Ja så hade hon resonerat, och de flesta resonera som fru Martina. Och högmödet hade först upp henne, hon hade med förakt sett ned på andra barn. De voro något annat, voro av sämre virke och finge sämre tillyxning. De voro ingenting att räkna med. Vad hon yvdes.

Just lika mycket som hon syndat i det fallet, liket mycket hade hon blivit straffad. Hennes Gustav Adolf hade växt upp till en odåga, omöjlig för de höga värv fru Martina satt för honom. Hon fick genomleva den ena besvikelsen efter den andra för hans skull och varje gång kände hon straffets bitterhet. — Detta har jag fått för det och detta för det, brukade hon räkna och kalkylera. Och högmödet förstod hon var det svåraste.

— Vad är det din otur gäller? Fru Martina gjorde rösten sträng och bestraffande.

— Äsch, du vet väl, att vi måste spela litet kort ibland. Vad ska man eljest slå ihjäl tiden med. Här på landet är ju så dödande tråkigt. Han såg verkligen oerhört uttråkad ut.

— Ja, för den, som inga intressen har, så blir alltid tiden lång. Självt har jag aldrig fått tiden att räkna till. Och på tal om kortspel, så beror det knappast på annat än dumbhet, att man förlorar. Rösten lät sticande skarp.

— Säger mamma att jag är dum. Gärna för mig. Barn lär ju släktas på sina föräldrar! Han skrattade belåten över sin elaka kvickhet.

— Ja, somliga människor få för sina synders skull, fortsatte fru Martina, men nu inte såsom riktat till sonen utan endast som en egen reflektion. — Och jag fick mitt barn.

Hon ryckte till, och det rörde sig i länstolen. — Mitt barn som jag älskade så oerhört, som jag drömde så stort och vackert om. Så högmödigt om. Det blev mitt livs stora smärta. Så ont det gjorde i bröstet vid alla dessa tankar. Och dock måste hon tänka dem, fördjupa sig i denna gåta för att komma till några slags klarhet, ty det gällde hennes livs största fråna, som förbigingos på detta sätt. Fru Martina repeterade sitt liv baklänges.

Och i denna spegel såg hon ständigt den samma synen. Sitt hözmod och i sonen straffet för detta hözmod. Men hon hade kämpat och sökt vandra bättringens väg. Så gott hon kunnat i sin svaghet.

Smärtan blev henne övermäktig, den trängde i tårar fram över hennes kinder.

— Varför är mamma jämt så här tragisk. Du förstör hela hemmets glädje. Han visslade under avbrott en jazzmelodi. Men det ryckte dock av smärta kring den veka munnen.

— Allt ont får sitt straff, all dumbhet får sitt. När skall människan vända om och bli god och förnuftig?

— God och förnuftig! Mamma sa ett ord. Ge mig en tia, så är du strax både god och förnuftig. Han sökte anslå en obesvärd ton.

— Strånghet är allt vad du skulle ha, arma barn!

Hon vände sig om mot sonen. Var detta hennes barn, med slappa trötta drag likgiltig för allt utom nöjet och njutningen. Ett svagt, ett elandigt mänskobarn. Och dock!

Hon behövde bara se på honom ett par sekunder. Ack det var ändå hennes barn, som hon älskat och lidit så oerhört för. Var det då inte möjligt att föra denna mänskosal ett stycke framåt. Skulle han gå ur hennes händer lika tom och ytlig, som han kommit till henne? Nej nej. Hon måste försöka ännu mera allvarligt, ännu mera ödmjukt att fostra och förbättra. Men varje uppfostran lyckas endast, om man själv pålägger sig fostran. Det visste fru Martina gott. Endast den som själv står moraliskt högt har förmåga att påverka sin omgivning.

— Kära barn! Hon kunde inte säga mer. Smärtan skälvede genom hela hennes väsen, och i denna smärta dallrade den starka moderskärleken.

Som en mäktig väg slog det emot sonen. Nu kunde han inte motstå. Så länge, så många gånger hade han tänkt tillstå för henne, hur han längtade efter en upprykning, efter att börja ett nytt liv.

— Mamma, lilla mamma, jag har beslutat att bättra mig. Jag ska försöka börja arbeta. Jag ska försöka att lägga bort att spela och dricka. Han såg villrådig upp i hennes ansikte. Mor var dock mor. Hon var hans bästa vän på jorden. Ingen ville honom så väl som hon. Det var hon som skulle hjälpa honom.

De sutto förtroligt bredvid varandra, de talade om framtiden och hjälptes åt att göra upp planer. Där satt nu sonen och fylldes av moderns starka vilja och häg till arbete. Hon kände att hon hjälpte honom ett stycke på vägen. Ack, om Forts. på sid. 26.

Europas Hollywood i 1500 strålkastares ljus.

Ett besök hos UFA i Neubabelsberg, där ljudfilmen åstadkommit en revolution

... andlös, utan rock och hatt, just utsluppen ur balsalens kvalmiga hetta, störtar den unge greven nedför yttertrappan.

— Efter henne! ropar han till sin chaufför och gör sig redo att hoppa in i bilen. Motorn rusar redan...

Men förgäves. I den ivrige förföljarens väg ställer sig en som är mäktigare än han — UFA:s "tonmästare". Han vill ha andlösheten en halvton lägre och så litet mera motorbulser. Regissören efterlyser en piccolo, som ryckar upp bilden. Biträdande regissören skaffar en piccolo. Regissören skickar iväg piccolon igen, därför att hans byxor äro för vida. Den unge greven har tappat en del puder. Förrådsföreltaren skaffar ett par mindre piccolobyxor. Kameramannen klagat över reflexer i bilfönstret. Bilfönstret poleras, näsan pudras om.

Och än en gång stängas ateljéns dörrar, än en gång kasta de röda varningslamporna där utanför ut sitt hotfulla "Obs! Tystnad! Ljudupptagning!", än en gång bege sig alla till sina platser, än en gång störtar den unge greven, andlös, utan rock och hatt, just utsluppen ur balsalens kvalmiga hetta, nedför yttertrappan... Vidare i texten! Raska på! Låt det gå undan! Det går åt många hundra sådana scener till en film, en enda film.

I norra ljudfilmstudion trängas kablar, kulisser, hyllor, möbler, gamla tavlor, schäslonger, guldfiskskålar. Hallarna äro så stora, att man redan före filmningens början kan göra i ordning alla de dekorationer, som behövas till en hel film. Och då vevas ändå samtidigt åtta filmer. Här ha vi en slotts terrass, en gräsmatta, tjugo meter i kvadrat, en springbrunn, ett järnstaket — och tio meter därifrån flanerar den unge, blonde charmören under palmer och plataner på en solstekt medelhavsstrand. Och denna bit gräsmatta, denna springbrunn, detta järnstaket, det är öarna i ateljéernas ocean, de fasta punkterna i händelsernas eviga virvel. Kring dessa öar brusar arbetet, där stå mikrofoner och strålkastare, där lura kamerorna i sina ljudisolerade celler i sällskap med dussintals hemlighetsfulla apparater, där ligga trossar, ledningar och rör, där slingra sig lömska rep kring fotknölnarna på lekt och lärd. Men charmören ler. Han har en ängels tålmod, han är det förkroppsligade lugnet. Han har icke ögon för några järnkonstruktioner och träställningar, han ser icke dekorationen för i morgon och han hör icke hantverkarna, som hålla på att spika fast stjärnhimmeln uppe i taket. Han ser endast en — beundrarinnan som lyte är där. Mot henne är det, som han ler, omgiven av strålande solar,

stekheta lampor, en obeveklig mikrofon och en kamera, för vars öga intet är fördolt...

Vägen till detta underliga land är inte lång. Den elektriska järnvägen har inza svårigheter att hitta dit. Posten vet adressen: Neubabelsberg. Stationen ligger visserligen ännu mitt inne i skogen, men den har inte längre något gemensamt med den vanliga, allmogliga omvärlden. Alla de, som stiga av här, äro konstnärer eller sådana som vilja bli det, statister eller "stora". Eller också flicksnärtor, som drömma om att "gå till filmen". Detta är vägen till filmen. På höger hand, fem minuters väg, var så god!

På samma plats i Neubabelsberg, där de nya ljudfilmsateljéernas jättekuber nu resa sig, stodo ännu för inte så länge sedan en samling kulisser för utomhusupptagningar. Där låg den engelska bondstugan med sin bakgård och sin förträdgård, den romantiskt o snygga sjömanskrogen, den slingrande bergsstigen, trädgårdsserveringen ur "Välsdrömmen". Där hade vi framtidsstaden "Metropolis" med dess fantastiska tornbyggnader, skyddsrum sedan världskrigsfilmerna, medeltidsator och broar. Ingen teater, ingen operascen, den må ha varit hur stor som helst, skulle näppons kunnat gå i land med att trolla fram ens en bråkdel av de märkvärdiga regissörsnycker, som här blivit verklighet.

Men det begav sig en vacker dag — det var den 25 april 1929 — att ett lag arbetare med hackor och spadar uppenbarade sig på platsen. Några kvarblivna gator från "Metropolis", en järnvägsstation och diverse franska lustlott vacklade och brakade samman, där mejslarna och spetten sattes in. Men ur ruinerna växte en ny värld fram. Den som vid den tiden hade sina vägar åt Neubabelsberg till, fick bevittna något ganska imponerande — under oavlatligt arbete, dag och natt. Om natten i skenet av hundratals kraftiga strålkastare, trollades fyra nya ljudfilm-palshallar fram. På några få veckor var man klar med de massiva blocken, vilkas massa och tyngd ytterligare underströks genom avsaknaden av fönster. Fönster få inte finnas i dessa hus de skulle endast släppa in ovälkomna och störande ljud. Den automatiska ventilationen är ljudlös. De kraftigaste oväder gå bet på uppriiften att göra sig påminta i hallarnas innandömen.

Även de gamla ateljéerna ändrades hastigt och grundligt om, när ljudfilmsvägen svepte över Tyskland. Den stora huvudateljén, uppförd 1926, och en rad äldre glashus och studios anlitas nu med gott resultat i ljudfilmens tjänst. De förvandlades till ateljéer för trick- och kulturfilmer, till verkstäder för tillverkningen

av apparater, till laboratorier, där en stab av ingenjörer och mekaniker äro i ständigt arbete med att förbättra upptagningsmetoderna. I fyrtio två byggnader förrättas denna inre tjänst, och i fjorton ateljéer födas filmerna.

Femtonhundra strålkastare sprida ljus över Tysklands Hollywood. Fem miljoner meter film förbrukas årligen bara av den lilla kopieringsanstalt, som inrättats invid ateljéerna för att man omedelbart efter upptagningen skulle kunna kontrollera produktionens kvalitet. I fem salonger vevas filmerna för en publik av regissörer, tonmästare och skådespelare. Och eftersom det fotograferade ljudet inte bara tas upp på filmremsan utan samtidigt av skarpa diamanter ristas in på en vaxplatta, kan man också ganska konstatera, om det är något fel på ljud och oljud.

Och kring ateljéerna gruppera sig hundratals smink-, skriv- och arbetsrum, en svit av badrum, statistrum och stjärngarderob, arbetsalår för arkitekter och regissörer — inalles rum för ett halvt tusental människor. Om man gläntar på en dörr, vilken som helst — låt oss hoppas, att den inte leder in i någon divas badrum — skall man överallt finna, att det arbetas. Överallt stå sminkburkar, ritbräden, teckningar, manuskript, regiböcker. I lyssnarrummen, från vilka man genom en glasvägg har utsikt över ateljén, sitta tonmästarna. Genom förstärkare kunna de här reglera klangfärg och tonstyrka. Med hjälp av ytterst känsliga mikrofoner kontrollera de tonernas renhet. Och genom glasväggen signalera de till regissören, när något behöver göras om och göras bättre.

Låt oss till sist inte glömma de stjärnor, som vi ofta ha att se för våra angenämaste, lärrikaste, roligaste bio-minuter — djur och växter ur Ufas bekanta kulturfilmer. Neubabelsbergs zoologiska och botaniska trädgårdar äro den jordmän, i vilken dessa filmer spirar upp under månader av påfrestande arbete och månader av oändligt tålmod. Även här har ljudfilmen medfört en omvälvning. Den moderna filmtekniken med sin ultrarapidkamera, sitt teleobjektiv och sin mikrokinematograf har givit oss inblickar i processer, som fordom inte ens vetenskapen kunde tränga in i. Ormdödlaren Mungo och piggsvinet Hermine äro ett skådespelarpar, som den tyska publiken känner lika bra till som Willy Fritsch och Lillian Harvey. Deras regissörer förstå djurens språk och kunna få både iglar, ugglor och sköldpaddor att uppföra sig städa framför kameran.

Kostymer, kulisser, maskiner, redskap ha vi redan talat om. Vi ha ännu inte sysslats med de människor, som leva och arbeta i detta tekniska virrvarr

— att skildra dem är ingen lätt uppgift. Och ändå äro de till syvende og sist inte mycket annat än en enda stor familj — frasen må vara sliten, men den täcker verkliga förhållandet. Ett slags familjeband förenar den världsberömda regissören och karlen som slår i spikarna tomixern och belysningsmontören. Och vad skulle den stora skådespelerskan ta sig till, om inte hennes trogne frisör höll sig framme med spegeln ännu i sista ögonblicket? Denna känsla av att arbeta för ett gemensamt mål har här skapat ett liknande patriarkaliskt förhållande som man eljest vant sig vid att numera finna endast i teatervärlden.

I marketenterierna, de enda lokaler i Neubabelsberg, där räkning är tillåten, sitta vid samma bord montörer i blåblusar och statister i guldsmid-da uniformer från napoleontiden, snickare, målare, glas-mästare och skräddare ur alla filmstadens verkstäder, äkta brandsoldater och falska, som endast statera i en ny film. Åttahundra man äro med, till större delen sedan åratat tillbaka. Och resultatet av deras goda samarbete vevas vecka efter vecka i hela Europa.

Georg Biesenthal.

Aninette.

Aninette är ett sällsynt namn. Bara namnet var tillräcklig anledning för kamraterna att driva med dess bärarinna. Dessutom var hon tystlåten och försvarslös ett tacksamt byte för driftlystna. En liten smula avundsjuka spelade också in. Aninette var nämligen en vacker flicka.

Ett halvt tjog av pensionens unga flickor voro samlade i vardagsrummet. Man hade som vanligt retats med Aninette. Nu hade det inträtt en liten tyst paus, medan man hittade på något nytt.

En ung flicka for plötsligt upp med låtsad förfäran. Hon hade stuttit fördjupad i en tidning.

— Har ni läst vad här står? Aninette är anklagad för stöld av hemliga dokumenter! Och tänk, här står, att han sålt dem till en främmande nation!

Man flockade sig omkring den läsandet. Alla läste på en gång. Alldeles riktigt: Aninette, stod där, hade blivit anhöllen för spioneri o. s. v. Den ena efter den andra kom bort till Aninette och frågade henne om hur hon burit sig åt och så vidare. En av flickorna var till och med kvick nog att fråga henne, vilket dödsdömd hon föredroge, hängning eller halshuggning.

Aninette svarade som vanligt ingenting. Men hon var mycket blek, då hon lämnade rummet.

Vid pensionen följde man anklagelsen mot Aninette med stor spänning. Dagligen frågade man Aninette, hur saken stod. Även lärarinnorna deltog i skämtet. Det väckte stor munterhet, då en av lärarinnorna en dag sade till henne:

— Min kära Aninette, du ser så förfärligt dåligt ut. Är det fängelseluften som tar på dig?

Frågan väckte stormande munterhet.

En dag stod det i tidningen, att nu kunde man när som helst vänta domen och Aninette blev oupphörligen tillfrågad, om hon gjort sitt testamente, om hon ämnade överklaga en eventuell dödsdom eller om hon på sitt fina och stilla vis ämnade dö

på schavotten utan ett ord till förklaring. Men den dagen var Aninette tystare än vanligt och stängde till sist in sig på sitt rum.

Efter ett par dagar stod det i tidningarna med stora, feta rubriker, att skådespelerskan Julienne O'Brien, Aninette kallad, blivit dömd till tio års tukthus för högförräderi.

Det väckte formlig panik vid pensionen. Skratt och högröstat prat fyllde alla rum och korridorer.

— Tänk, nu skulle den lilla söta Aninette få tio års tukthus. Var det inte förfärligt!

Man satte blommor vid Aninettes kuyert vid bordet och den äldsta av den unga flickorna instuderade ett avskedstal, som skulle hållas för henne före avresan till tukthuset!

Under de sista dagarna hade Aninette kommit sent ner från sitt rum om morgnarna. Hon visade sig inte förrän vid frukosten och försvann genast, när hon ätit.

I dag dröjde det ovanligt längre, innan hon kom. Alla stodo otåligt och väntade på henne i korridoren. Till och med föreståndarinnan stod med ett litet leende på läpparna och hade tydligen roligt vid tanken på att se den lilla tysta och oåtkomliga flickan, som hon i grund och botten inte kunde tala, bli föremål för drift och spektakel. Det skadar inte den inbilliska fjollan, menade hon.

Slutligen kom Aninette. Hon gick rakt fram till föreståndarinnan. Denna tänkte: kanske flickan är fräck nog att på ett eller annat sätt gå händelserna i förväg. Tänk om hon ber om tillåtelse att lämna pensionen. I så fall blir det ingenting av lustigheter, man berett sig på.

— Kan jag få lov att resa bort på en dag, sade Aninette. I samma ögonblick brusto alla ut i hejdlöst skratt. Men Aninette endast böjde på huvudet, medan de andra skrattade. När det blev så pass tyst, att hon kunde göra sig hörd, återupprepade hon sin begäran.

— Vad menar Ni? Föreståndarinnan lät irriterad och ond. — Jag vill gärna resa in till Paris för att säga farväl till min moder. Det är hon som är Aninette....

En dans i mörkret . . . .

Forts. fr. sida 23.

Ljuset på nytt.

Under nästa dans tog Erik Nelly med sig ut i trädgården till vildvinsbersån.

— Nu kysser jag dig, och om du skriker på hjälp, så rövar jag bort dig, Nelly, sade han.

Nelly slog armarna om hans hals och kysste honom.

— Älskling, det var inte Emma du talade med, när ljuset slocknade — det var med lilla mig, och — och — jag vill att du ska röva bort mig.

Erik kysste henne gång på gång, och han var klok nog att aldrig berättat för henne att han mycket väl visste att det inte var systemen han hade talat med den där kvällen, emedan det var han själv som hade släckt ljuset.

På restaurangen.
Gästen: — Fröken det här köttet är så segt som läder.
Den nya upppasserskan: — Ja, det heter ju också hammelsadel.

"Möe mad, o go mad" - -

Några råd och rön i svensk julkost.

För S.C.T. av hemkonsulenten Ericho.

Julafton och juldagen, hemmet vackraste o. stämningfullaste högtidsdagar, äro nu i annalkande. Julen är ju framför allt en hemmets fest, då man starkare än någonsin känner sambandet mellan sig och sina anhöriga. På samma gång borde vi också känna medlidande med dem som äro hemlösa och göra vad vi kunna för att dessa skola få erfara något av julens glädje. Tiden före jul är en brådskans och arbetets tid för husmodern, eller borde åtminstone vara, om hon skall kunna laga till tillräckligt med mat o. d. för att kunna få "taga igen" sig under helgen.

Varje husmoder vet ju huru skönt det kännes att hava be-rett allt i förväg, då det ju många gånger händer, att recept förkomma, eller att man önskar pröva något nytt, lämnas här nedan några recept för julstöket.

Först måste väl julslakten "klaras av," och vi börja därför med

Pressylta.

1 svinhuvad (4 kg.), 3 kg. kalvbog, vatten 12 kryddpepparkorn, 12 vitpepparkorn, 7 msk. salt, 3 tsk. stött vitpeppar.

Beredning: Svinhuvadet klyvs, tvättas och skrapas o. får sedan ligga i vatten ett dygn. Vattnet bytes om ett par gånger. Huvudet och kalvköttet sättes sedan på i så mycket kokande vatten, att det står över köttet. Efter skumningen tillsättes 3 msk. av saltet och pepparkornen. Köttet får sedan koka, tills det är mörkt och lossnar från benen. En handduk vrides ur i het vatten och breddes ut i en bål. Svålen skäres av i så stora stycken som möjligt och breddes ut på handduken med skinnsidan nedåt. Köttet och fläsket skäres i skivor medan det är het. Närmast svålen lägges ett varv kalvkött, vilket beströs med peppar och salt, och därefter ett varv fläsk, och så fortsättes varvvals med kryddor mellan varje varv. Överst lägges en fläsksvål, varefter handduken knytes hårt ihop. Syltan doppas ned i det kokande spadet och lägges därefter i press ca 24 timmar. Den förvaras i saltlake.

Berlinersylta.

½ kg. benfritt kalvkött, 200 gr. späck (helst rökt), 1—2 msk. potatismjöl, 1 dcl. vatten, salt, socker, ingefära, vitpeppar, ½ tsk. salpeter, ½ tsk. riven dök.

Beredning: Späcket skäres i fina tärningar, köttet drives 3—4 gånger genom en köttkvarn. Köttet och kryddorna arbetas väl tillsammans, under tiden spädes försiktigt med vattnet. Färsen bör arbetas 20—30 min. Mot slutet arbetas späcket in. Då färsen är väl arbetad och avsmakad, rullas den in i en i kallt vatten urvriden silduk, bindes om och kokas i duken ¾—1 tim.

Medan den är varm lägges den i lätt press och duken avtages först då den kallnat. Förvaras i det kalla spadet.

Fläskkorv med potatis.

1 kg. oxkött (utanlår), 1 kg. fläskkött, 1 kg. späckfläsk, 1½ kg. halvkökt, riven potatis, ½—2 lit. kokt, kall mjölk, 3 msk. salt, ½ msk. stött kryddpeppar, ½ msk. riven ingefära, 5 meter fjälster (krok-skinn). Till ingnidning: 2 msk. salt, 2 msk. socker, 1 tsk. kalisalpeter.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i kallt vatten, skäres i bitar (senor och hinnor tagas bort) och drives 2 gånger genom köttkvarn. Späckfläsket skäres i fina tärningar eller också males det med köttet. Potatisen halvkokas, skalas och rives eller pressas genom purépress. Mjölken kokas upp och avkyles. Köttet arbetas väl tillsammans med kryddorna, potatisen och mjölken, vilken tillsättes så småningom, under det att färsen arbetas 1 timme. Är späcket skuret i tärningar, blandas detta ned mot slutet av timman. Likaledes tillsätts kryddorna. Färsen stoppas i väl rengjorda, smala svinfjälster. Korvarna spolas med kallt vatten, gnidas in med en blandning av salt, socker och salpeter och få ligga till följande dag, då de läggas ned i saltlake.

Bräckkorv.

1½ kg. oxkött, 1¼ kg. fläskkött, 1¼ kg. späcktärningar, 1 kg. halvkökt kall potatis, 1½ kkp. potatismjöl, 2 tsk. ingefära, 2 tsk. vitpeppar, 4 msk. salt, 2 msk. socker, ½ tsk. salpeter, 1 lit. kokt kall mjölk.

Beredning: Köttet males 4—6 gånger och arbetas med den malda potatisen, kryddorna och potatismjölet under 1 timmes tid. Mjölken spädes försiktigt på under arbetningen och späcktärningarna tas med de sista 10 minuterna. Smeten stoppas hårt i räk-skinns och korvarna kylas ned i kallt vatten. Ingnidas med saltblandning, två gånger, morgon och kväll, varefter korven rökes 3—4 tim. Förvaras överpenslad med paraffin och hängande på sval plats.

Blodpudding.

5 dcl. blod (svinblod), 3 dcl. dricka, 2 msk. sirap, 3—4 kkp. grovt rågmjöl, 3 msk. fint hackad njurtalg, ½ tsk. vitpeppar, 1 tsk. ingefära, 1—1½ msk. salt, ½ tsk. finstött mejram, 1 stor rödlök, 1 msk. flottyr.

Till formen: ½ msk. flottyr, 2 msk. stötta skorpor (1 rågmjöl).

Beredning: Blodet silas genom härsikt och vispas väl, varefter sirapen och dricket hållas i. Mjölet vispas i, den finhackade njurtalgen och kryddorna tillsätts. Löken

Till våra husmodrar!

Det var med en viss tvekan jag accepterade anbudet att i S. C. T. ge några råd och anvisningar angående julmat och julbak, då jag hade anledning förmoda, att det tidigare varit ganska väl behandlat under de år, som gått, samt att mängden husmor i det stora hela är väl införsatt i den ädla kokkonstens många hemligheter, och i all synnerhet när det gäller julmaten. Min receptsamling upptager vidare endast svenska recept och det har ju sina svårigheter att här i landet följa dessa recept, icke minst med hänsyn till olikheterna i mått, mål och vikt.

Om jag nu efterkommit redaktionens uppmaning, gör jag det med en anhållan om överseende med mina eventuella misstag och framför allt med det besvär jag försorsakar husmodrarna, när det gäller att förvandla dessa kilogram o. gram till pund och ounces. Själv har jag ju en svensk hushållsväg och kan därför utan svårighet följa dessa recept, och jag förmodar, att en sådan liten viktig tingest ej heller saknas i de flesta svenska hem här i landet.

Här nedan följer en liten tabell över mått och viktövervandlingar, o. jag hoppas innerligt, att det icke skall bereda Er för stora svårigheter att finna Er till rätta. Kajsa Vargs gamla recept kan ju alltid följas, och tycke och smak har ju också sin betydelse.

Om jag sålunda på något sätt kunnat vara eder till nytta vid beredandet av litet omväxlande julmat och kunnat skänka er några råd och rön till nytta för hemmet, är jag uppriktigt glad och önskar er av fullaste hjärta en innerligt god jul och ett gott nytt år!

Er tillgivna

Ericho.

Vikt- och måttabell.

1 kilogram (kg) — 2,2 pund
1 hektogram (hg) — 3,5 uns
1 gram — 0,3 uns (of., ounces)

1 pund — — — — 0,45 kg
1 ounce — — — — 28,35 gram

1 liter — 1,76 pint — 0,22 gal.
1 deciliter — — — — 0,17 pint
1 quart — — — — 9,4 deciliter
1 pint — — — — 4,73 deciliter

skalas och hackas fint, fräses i flottyren och nedröres sist i smeten. Man steker litet av smeten för att känna, om den är lagom kryddad. En vacker bleckform smörjes med flottyr och beströs med stötta skorpor, fylles till två tredjedelar med smeten och bindes över med smort papper samt sättes ned i kokande vatten o. får koka 2—3 tim. Med en vispkvist provas, om puddingen är färdig.

Av samma smet kunna gräddas plättar, men smeten bör då spädas ut med litet mjölk.

Falsk korvkaka.

1½ kkp. korngryn, vatten, 4 msk. flott, 3 msk. sirap, 3 ägg, ½ tsk. kryddpeppar, ¼ tsk. ingefära, 1 kkp. kärnfria russin, 1½ kkp. risgryn, 3 lit. mjölk, 1 msk. salt, 1 stor portugisisk lök, ½ tsk. vitpeppar, ¼ tsk. nejlikor, ¼ tsk. mejram. Till formen: 1 tsk. flott, 2 msk. skorprbröd.

Beredning: Man skiljer korngrynen och sätter på dem i kallt vatten. När de kokat en stund, tillsätts de skällade och sköljda risgrynen, och man späder på med mjölken. Gröten får koka tills grynen äro till ¾ färdiga, då man tillsätter flottet och de uppvisade äggen. Massan smaksättes därefter omsorgsfullt med den hackade, lätt brynta löken samt med alla de övriga kryddorna. Sist nedröres de sköljda och rensade russinen, och massan hälls i smord och brödbestrod form. Puddingen gräddas i god ugnsvärme och serveras med skirat smör och lingon.

* * *

Sedan få vi väl tänka på fisken, och här nedan följa några beprövade recept. Om vi själva vilja luta fisken, så tillgär det på följande sätt:

4 kg. spillänga eller gräsej Till luten: 15 lit. vatten, 5 lit. stark björkaska, 2 dcl. släckt kalk. **Beredning:** Fisken, som bör vara vit i köttet, skäres i bitar och bultas med en klabb. Styckena läggas i en balja med kallt vatten (bäst är sjövattnet) och få ligga en vecka, varunder vattnet bytes om fyra gånger. Av vattnet, askan och kalken kokas en lut. Den silas upp i en ren balja och får stå till följande dag, då den bör vara fullkomligt klar. Den blötlagda fisken lägges ned häri med skinnsidan upp och får ligga 6—8 dygn. Fisken bör ofta plockas om, så att de bitar, som ligga överst, komma underst. Styckena upptagas, borstas med en rotborste och läggas i kallt vatten. Detta bör bytas om två gånger om dagen; under de två första dagarna borstar man för varje gång fisken. Efter omkring 8 dagar är fisken färdig att anrätta.

* * *

För oss nordbor är kabeljo eller klippfisk vintermat, och för mängden husfader är det en livrätt. Kabeljo kan användas

på många sätt, och här nedan lämnas några enklare tillagningssätt.

Kabeljo kokt i mjölk.

Den urvattnade fisken lägges i kallt vatten utan salt o. kokas upp i 4—5 minuter, varefter detta vatten kastas bort. Fisken lägges nu i mjölk (gärna skummad) och kokas. Då den är färdig, lyftes den av elden och sättes till sidan. Den upptages icke ur den varma mjölken, förr än den skall serveras. Behandlad på detta sätt blir fisken mycket delikat och välsmakande. Till densamma serverar man kokt potatis och senapssås eller kokta morötter och smält smör och fisken bör då strös över med finhackad persilja.

Spansk kabeljo.

Till varje kg. kabeljo tager man 1½ kg. tomater eller en tkp. tomatur, ½ kg. potatis, 2 medelstora lökar, 100 gr. margarin, 2 hylster spansk peppar, 4 dcl. kronolja och 2 dcl. vatten. Löken sönderhackas och brynas lätt i margarinet, kronoljan tillsättes och uppvärms, tills den blir het. Den urvattnade, väl torkade fisken, som är skuren i fyrkantiga tärningar, kokas i några minuter i oljan. Därefter ilägges den skivade potatisen, pepparn som befriats från kärnor och skurits i strimlor och därefter de skivade tomaterna eller tomaturén o. sist vattnet. Lock pålägges och fisken får nu stå och sjuda i 1 timmes tid. Lägg sedan försiktigt upp på fat eller i karott och serveras.

Kabeljopudding.

½ liter söt mjölk, 100 gr. vetemjöl och 90 gr. margarin kokas till en jämnung under stadig omrörning. Den lyftes av elden, och då den svalnat något, nedröres 4—5 äggulor, litet salt, socker och en aning riven muskotnöt samt den fint hackade kokta kabeljon. Om man har smak för russin, kan man tillsätta en handfull dylika. Slutligen tillsätter man de till skum slagna äggvitorna. Smeten hälls i form, som kokas i vattenbad i 1 timme. Kan också bakas i ugn och tager ungefär samma tid. Smält smör eller tomatsås serveras till.

* * *

Till julmaten hör rödkål, o. eftersom många säkert ej veta huru den tillagas, följer här nedan beskrivningen.

Rödkål (För 6 pers.)

1 rödkålshuvad, 3 syltiga äpplen, 2 msk. socker, 1—2 msk. god ättika, 2 msk. fint skuren purjolök, 2—3 msk. smör eller isterflott, salt.

Beredning: De yttre bladen tagas bort och kålen skäres i långa smala strimlor.

Fettet smältes i en tjockbottnad gryta, kålen, löken, de skalade och sönderskurna äpp-

Forts. på sid. 31.

TANKE-KORN

Liksom rosten fräter järnet, så fräter sorgen hjärtat.

Skönhet kan liknas vid en fager blomma, och kort är bädas blomningstid.

Det är icke titlarna, som kasta glans på människorna, utan människorna på titlarna.

Aran liknar lysmasken: den blänker på avstånd; sedd på nära håll har den varken värme eller ljus.

"Såsom en människas samvete är, så känner hon i sitt hjärta hopp och fruktan." Ovidius.

"Vad är det för beröm man kan hämta på torget?"

"Som om någonting vore så vanligt som dårskap." Cicero.

"Massan av narrar är ett skydd för visdomen."

"Tro varendaste dag vara din sista, kär blir stunden dig då som kommer utöver väntan." Horatius.

Mänsklig kunskap måste förstås för att kunna älskas; gudomlig visdom däremot måste älskas för att kunna förstås.

Geijer.

Vita slavhandelscentralen i Newcastle.

Polisen i Newcastle och London har under den senaste tiden, som redan omnämnts, varit ivrigt sysselsatt mer att söka vinna klarhet i ett 30-tal unga Newcastle-flickors mystiska försvinnande, sedan de farit till London, där de erhållit olika anställningar genom en platsbyrå med kvinnliga agenter i Newcastle. Misstankarna att de fallit offer för vit slavhandel ha nu besannats. Centralen för den omfattande trafiken är förlagd till Newcastle i nordöstra England där arbetslösheten bland den kvinnliga ungdomen är synnerligen omfattande. De kvinnliga agenterna erbjuder sina offer anställningar i London som modister-mannekänter och balett-flickor och följa dem sedan till huvudstaden. Resan företages alltid nattetid i omnibussar. En del flickor få resa ensamma men uppmanas alltid att fara nattetid. I London tagas de omedelbart om hand av organisationens manliga medlemmar, som sörja för transport till kontinenten och Sydamerika. I anledning av de många försvinnandena ha myndigheterna låtit slå upp varningar i nattbussarna Newcastle-London. Unga flickor varnas på det allvarligaste för att taga emot anbud om platser i London utan att på förhand noggrant ha undersökt allt och vunnit säkerhet för att allt är som sig bör.

Ständigt för ögonen.

Professorn: — Det är rörande att se eskimåkvinnans kärlek till sina barn. För att ständigt hava dem för ögonen bära de dem i en korg på ryggen.

En kvinna kan alltid få en man dit hon vill.

Novell av Rosa Fitinghoff.

Va' i hellskotta lipar du för! Nu, då du får som du vill!" "Men — du sa' ju i går —" "I går ja." Herr Jönsson snodde runt och spände sina ej alltför vackra ögon, som dessutom nu ägde ett ilsket uttryck, på sin fru. "I går är inte i dag. Det är en natt emellan, märk, en hel natt, då tankarna kan hinna växla. Och nu har jag fått en lysande idé. Du skall få bjuda hit faster Fia. Du skall få bjuda hit hela släkten, om du vill, men då ska gumman först vara här."

"Men du sa' ju —" "Kan du då inte höra vad jag säger! I går sa' jag, att vi inga pengar hade, att vi inga klappar kunde ge, att vi inga människor kunde inbjuda hit, framför allt inte faster Fia, som då skulle bo här. I dag säger jag däremot — bjud henne, bjud henne, ja, bjud henne att stanna här över hela helgen."

"Men du sa' ju, att vi inte kunde ta' emot henne, för vi har ju inget gästrum" — hustrun såg förebrående på sin man.

"Sa', sa', sa', sa', när ska' ni kvinnor lära er att förstå oss män. Visst sa' jag allt det där, men jag menade det inte. Det vill säga i går, men inte i dag. Jag sa' ju dessutom just nyss, att jag fått en idé! Vi ordnar om gavelrummet, där får hon bo."

"Men där finns intet att ordna med, inte mera möbler än salsstolen, som gick sönder i flyttningen hit, och så ett par tomlåror och några högar gamla tidningar, möbler att sätta dit ha vi inga."

"Nej, du hade ju tänkt att gumman skulle bo i sängkammaren, om hon kom hit, och du ligger på salssoffan, och jag i fåltängan. Det skulle vara så hjärtnuget, kantänka, liksom hon hade något hjärta. Men nu har jag tänkt annorlunda. Vi hyr litet möbler till gavelrummet, vi lejer en kvinnsperson, som passar upp och lagar maten, och så..."

"Men, snälla Janne, har du fått ära eller låna eller tagit en ny inteckning i villan?" Fru Jönsson försökte le.

"Varken det ena eller andra och vad det tredje anbelangar, så finns det intet annat att in-teckna än skorstenrören, fast det är skrämt med dem också, ty ingen kan skälla ut oss för att ha för överhett här i huset. Väggarne ha redan spruckit och rappingen fallit bort på sina håll." Herr Jönssons steg bakade farten, där han gick fram och åter i sängkammaren. Tofflorne glappade och nattrocksnodden slängde efter honom på golvet, som om han ämnat leka med en kattunge. Nattrocken var mera lämplig till ett museiföremål än till dagligt bruk åt en nutidsman. Endast ljudet av de glappande offlorne hördes.

Fru Jönsson gned mekaniskt på en nysilversak. Så omärkligt som möjligt torkade hon bort en och annan tår, som droppade utför nästippen. "Pettersson har sagt upp

första in-teckningen. Den skall inbetalas den 15 och Bergsson måste ha några tusenlappar, annars tar han ut stämning." Nattrocksskörden flaxade häftigare och häftigare, medan herr Jönsson talade, ty så hastiga var hans svängningar, då han vände vid dörren, liksom framme vid fönstret. "Jag har ingen att låna av mera. De säga blankt nej." "Om du skrev till faster, kanske hon..." Hustrun avbröt sig tvärt.

"Skrev! Liksom jag inte skrivit... skrivit med mitt eget hjärteblod, och sagt hur du får försaka och arbeta, ja, både frysa och svälta, men hon, liksom det andra släktbyket har slagit dövörat till — och där har jag stått, liksom jag nu står! Men nu ska' det bli annat av. Nu ska' vi ställa till fest och leva glada livet."

"Men, Janne lilla..." Fru Jönsson visste inte vad hon skulle säga eller göra. Hon var fullt övertygad om att maken helt plötsligt blivit vansinnig!

Dagen före julafton kom faster Fia till herr och fru Jönsson. Hennes rum var som ordinarie gästrum bruka vara, där värdinnan saknar den förfinnade smakens raffinemang. Inredningen i hela villan saknade kultur, men det förstod ej fastern, som myste av förtjusning

över att Jönssons nu kommit på grön kvist igen. Hon tog allt i noggrant skärskådande. Det var en vacker villa, stor tomt, d. v. s. det var ju svårt att se, var deras tomtområde slutade och allmänningen tog vid, ty det fanns intet staket och snön täckte marken. Ville man, fanns det ju möjlighet till umgänge med grannarna i villorna en bit ifrån.

På julafton bokstavlingen laglade det både dyra och vackra presenter över Jönssons. Fruen fick en päls, faster hörde, att herr Jönsson tänkte ge sin hustru en dylik, och då föreslog faster själv att i stället få göra det.

På annandag jul kommo släktingarna, som fanns inne i sta'n, på middag. Några kvällar reste de in till sta'n på teatern, och en kväll gingo de på biografen, som var i samhällets församlingshus. Annars sutto de mest och lyssnade på radio. Faster, som bodde i Kråkvinkel, hade ej låtit sätta upp någon åt sig, och nu fann hon det hela storartat, underbart.

Herr Jönsson var idel älsk-värdhet de stunder hans arbete tillät honom att vara ifrån affärerna. Han hade fått fördelaktigt erbjudande att övertaga en affär nere i Byköping. En glänsande affär! Men han visste ej hur han skulle göra. Att sälja villan hade han ej hjärta till, den var honom kär som ett gammalt arvegods. Och att hyra ut den, ja, det ville han inte heller. Bättre då att stanna där han var, helst som saken måste avgöras före den tredje januari.

På nyårsafton, efter den festliga middagen på tre man hand, föreslog faster Fia, att hon skulle övertaga villan. Hon hade länge tänkt på att flytta ned till trakter, där det fanns levande liv och människor att tala vid. Hon var trött på enformigheten uppe i Kråkvinkel. Den har villan var precis som gjord efter hennes eget huvud. Herr Jönsson protesterade.

Fru Jönsson såg sjuk ut och orkade ej äta. Ögonlocken voro tunga och svåra att hålla uppe. Faster Fia och herr Jönsson voro de som underhöll målron och gjorde upp affärerna med varandra, fast det fördrades en viss övertalningsförmåga, innan faster Fia lyckades få övertaga både möblerna, liksom hela villan. Faster hade god råd och såg inte så noga på slantarna, bara hon fick som hon ville. Dagen efter trettondagen reste hon hem till Kråkvinkel för att ordna om och se till vad som fordrades, innan hon flyttade hit ned. Mågen, patron Pålberg, skulle nu få flytta in i gamla hemmet, som han länge pikat om, men inte förrän den 14 mars. Till dess skulle Jönssons bo kvar i villan. Faster Fia log ett förstulet, inte så litet listigt leende, där hon susade iväg på taget. Hon hade drivit sin vilja igenom. Jönssons, som annars varit så

LEVNADS-REGLER

1. Var god — döm ingen, sök förstå.
2. Var sann — erkänn dina misstag och skyll aldrig ifrån dig.
3. Var glad — tag vara på livets små glädjeämnen.
4. Var nöjd — försaka utan klagan.
5. Var sund — håll blicken högt och undvik sensationer.
6. Var trofast — svik ingen, ej ens dig själv.
7. Gör rätt mot alla.
8. Gör alltid så gott du kan — mer kan ingen begära.
9. Var stolt i motgång, ödmjuk i medgång.
10. Glöm icke att du skall dö. Mäns.

1. Måttlighet i mat och dryck.
2. Överflöd på luft och vatten.
3. Håll kroppen spänstig genom allsidig motion.
4. Håll själen spänstig genom mångsidiga intressen.
5. En god bok är en god vän.
6. Lär dig älska ensamheten — då behöver du aldrig känna dig ensam.
7. Tala ej om vad du ämnar göra. — Gör det!
8. Självbehärskning är människans adelsmärke.
9. Sök alltid se det goda hos de människor du möter.
10. Svik aldrig det bästa inom dig.

Verksamt medel.

En doktor beslöt sig för att söka bota en patient genom Coués självsuggestionssystem. — Säg varje morgon, ordinerade han, så här till er själv: Medelhavets sol lyser på mig och skall bota mig. En vecka senare kom patienten glädjestrålade åter och berättade, att han redan var mycket bättre. — Gott, sade doktorn. Fortsätt med behandlingen ännu en vecka.

Tre dagar senare kom den sjukes tjänsteflicka för att berätta, att hennes husbonde avlidit. — Vad i all världen...? sporde doktorn häpet. Avlidit? Av vad då, — Av solstyggn.

påståeliga och mången gång besvärliga, hade böjt sig som vax i hennes händer. "Men se", sade hon till sig själv, "ett kvinnfolk kan alltid få en karl dit hon vill, om hon bara är klok och försiktig!..."

Hemma i den nysålde villan stod herr Jönsson samtidigt och smålog, då han såg hur bilen med de hyrda möblerna hastigt försvann borta i vägkröken!

Hans lysande idé hade lyckats. Han var befriad från villan, liksom skulderna, och ägde ändå en slant på fickan för att starta en ny affär på annan ort! Han kastade en förstulen, lite skygg blick bort till hustrun, vilken stod vid andra fönstret och blickade efter den försvunna bilen med ett uttryck, som om det käraste hon ägde i livet dragit bort för att jordas!

Herr Jönsson ryckte på axlarna, vände och gick med hastiga steg ut ur rummet, medan han halvhögt mumlade: Såna fruntimmersgriller — omöjliga att förstå! — — —

Min tös.

Av Rynee.

Hon är strålände glad, det är liv i min tös,
Hennes skratt är en enda jublande drill.
Och när blicken hon kastar och vild släpper lös,
Vill jag se den, som trutar och encist står still.
Hennes hår är som glitter i böljande våg,
Och jag smeker det ömt med min lättaste hand.
När hon talar mig till, blir jag glad i min häg,
Ty det talet är flamman från kärlebens brand.
Hur hon ystert sig svänger i virlende dans,
Hur det sväller av livskraft, det flämtande bröst!
Så hon blickar och ler, som om sorg aldrig fanns,
Så hon sjunger sig varm med sin klingande röst!
Nej, en grannare tös skall man sällan få se,
Du må säga se'n aldrig så myckel om din,
Du må banna och bråta och hänande le,
Ty den grannaste, vackraste lösen är min.
Men om sinnet blir tungt, om jag leds någon gång,
Om jag suckar och känner, som hjärtat mitt frös,
Då hon kysser min kind, gör mig glad med sin sång,
Ty min tös är en femårig kärälsklig tös.

När julljusen tändas - - stå de unga för rusthållet.

Julen är mer än någon annan Jav årets högtider de ungas fest o. i tusende hem samlingdomarna fr. när o. fjärran. Det är familjens fest och i familjekretsen upplever man också något av den varma stämning, som hör julen till.

När grenljusen tändas, grenen strålar och julbordets alla lækkerheter locka en, blir det så varmt och skönt inom hemmets väggar.

Men om de gamla tycka om att sitta och njuta den stilla friden vid helgen, så ha ungdomarna sprittan i liv i kroppen, och det är icke alltid så lätt att finna på en sysselsättning, som passar dem.

Här införa vi några trollerikonster, som alltid göra lycka och som icke heller äro för svåra att utföra. Följ anvisningarna och ni skall finna dem både trevliga och roande.

Starkt papper.

Inte skulle ni tro, att ett förbränt papper kan hålla en tiocent över en ljuslaga. Anej, det gör nog inget vanligt papper heller, men ert gör det. I förväg skär ni små fyrkanter av vanligt papper och blöter dem i vatten, tillsatt med stött alun. När de doppats och torkat, doppas de igen och få åter torka. Sedan lägger ni tiocenten mitt på papperet och håller detta med två tänger över en ljuslaga. Papperet förbrännes men falnar inte utan håller slanten kvar.

De försvunna äggen.

Ni har till detta trick fyra ägg. Av dessa äro två ansgorsfullt urblåsta, men så försiktigt att publiken inte ser skillnad på äggen.

När allt är klart, talar ni om för publiken, att ni tänker låta dessa fyra ägg försvinna i någon av de närvarandes hattar. Ni ställer hatten med brättet uppåt på bordet. Nu tappar ni "av en händelse" ett av de raa äggen på annat ställe på bordet, så att innehållet rinner ut och publiken ser, att det verkligen är raa ägg ni arbetar med. Ni ber tusen gånger om ursäkt och lovar att vara försiktigare. Så tar ni under mycken svada och mystiska fingerrörelser ett av de urblåsta äggen och håller över hatten (så långt ned förstås, att man inte ser, hur ni gör). Med fingret gör ni ett hål i ägget, delar det så i två delar och lägger upp de båda skalerna på bordet bredvid hatten. Hattens ägare är då så lagom glad åt tricket. Nu tar ni också det andra urblåsta ägget och gör detsamma och lägger skalerna bredvid er. Slutligen, just som ni skall till att taga det tredje (riktiga) ägget, åtrar ni er. Det är synd om hatten, säger ni, de andra få räcka, och så lovar ni bot och bättring och förklarar, att ni skall trolia bort äggen uti hatten, så att ägaren får igen denna oskadad. För nu över och omkring hatten en stor näsduk eller duk, som ni har liggande bredvid er under alla trollkonsterna och som ni använder då och då under föreställningen. Sedan tar ni hatten och skakar den sakta, lyssnar och ser belåten ut. Så skakar ni den igen och ser ändå belåtnare ut och överlämnar

den slutligen till ägaren, som orolig ser efter, om inte det finns spår av de raa äggen.

Kan ni med förbundna ögon säga vilka sidor som komma upp på två tärningar, som någon annan kastar?

Kastade ni dem själv kunde man ju tro, att ni hade falska tärningar. När era ögon förbundits, kastar någon två tärningar (det kommer upp en 4 och en 6), och ni skall nu säga, vilka sidor som kommit upp. För att kunna göra det, ber ni den, som slagit, tyst göra ett litet räknepexperiment. Han skall taga den ena tärningens nummer (fyran eller sexan, vilken han vill, ni själv har ju ingen aning om, vilka sidor, som kommit upp) och multiplicera den siffran med 2. Låt oss antaga att han tar 4. Två gånger fyra gör åtta. Till den sistnämnda siffran skall han lägga 5 (8 plus 5: 13) o. sedan multiplicera denna summa 13 med 5 (5 gånger 13: 65). Slutligen skall han till detta lägga 6 (65 plus 6: 71). Den siffran han då får, skall han säga er. Alltså förkunnar han för er talet 71, och ingen kan begripa, hur ni av den siffran skall förstå, att tärningarna kommo upp som 4 och 6! Men ni tar snabbt 25 från 71 i huvudet och får då 46. Alltså

kommo tärningarna upp, den ena med 4, den andra med 6! Och publiken står undrande inför er skicklighet. Prova skall ni få se, att denna metod alltid håller streck.

Dela ett äpple med fingertopparna.

Ett stort, grannt, rött äpple delar ni i förväg i åtta delar med en silkestråd. Ni börjar vid stjälken och för tråden igenom äpplet, tills ni nästan när blomfnaset. Sedan tar ni försiktigt ut silket i dess egen skära. Gör nu om försöket, så att äpplet blir delat i fjärde delar och än en gång, så det delas i åttendelar, men ändå förblir helt. Sedan lägger ni det på trolleribordet eller har det till hands i en korg och tar fram det, när ni skall använda det. Då förklarar ni, att ni kan dela ett äpple i flera lika stora delar bara med händerna. Ni visar äpplet på avstånd för publiken, ingen kan märka silkestrådens arbete! Så tar ni äpplet försiktigt, trycker till synes kraftigt med tummarna vid äpplets stjälkända och lyckas slutligen efter stor ansträngning och mycket funderande och mätande dela äpplet — och se det delar sig i åtta delar! Applåder!

Glaset som inte blir fullt.

När ett glas till randen är

fyllt med vatten, så är det väl en ganska utbredd tro, att där inte får rum något mer. Men försök. Först och främst torka glaset väl med en sidenäsduk. Håll sedan försiktigt vatten i glaset, dock inte så att vattnet når upp till kanten. När glaset är fullt (kanten får inte vara våt) väntar man, tills vattnet är alldeles stilla. Då lägger man en hög småslantar bredvid sig på bordet och börjar att sänka dessa, den ena efter den andra, med i vattnet. Man tar slanten försiktigt i kanten och för den till sidan av glaset (se till att glasets kant inte blir våt) och så fort myntet rört vid vattnet, så släpp det. Släpp på samma sätt ned den ena slanten efter den andra, lika försiktigt, och ni skall se, att vattenpelaren kommer att stå en bra bit över kanten av glaset utan att rinna över, för så vitt man inte böter kanten. Och det är inte få slantar, som man kan få ned i det "absolut fulla glaset."

En rolig spåkenst.

Fråga sällskapets mest trohjärtade medlem, om han (eller hon) vill veta sitt öde. Ni kan tala om det baka gerom att trycka en slant på hans panna! Stor sensation bland publiken, när de höra, hur relativt lätt han kan förutsäga kommande ting. Offret pla-

cerar sig vänd mot publiken. Ni doppar en slant i vatten och trycker fast den på offrets panna. Han skall nu skaka den av sig och antalet skakningar, som behövas för att bli kvitt slanten, blir avaret på de frågor, ni ställer till honom. Er första fråga är, hur många gånger han blir gift. Han behöver kanske skaka två gånger på huvudet, innan slanten lossnar, alltså blir han gift två gånger. Nu frågar ni, hur många barn han skall få, och låt oss tänka oss att det tar tre eller fyra skakningar för att bli fri från slanten. Så frågar ni hur många gånger han kommer att gråla med sin hustru. Ni doppar slanten i vatten, trycker fast den på hans panna, men i stället för att som fört låta den sitta kvar, tar ni oförmärkt bort den. Offret märker ingenting, ty han är ännu våt i pannan och tror att slanten sitter kvar. Han skakar och skakar på huvudet och så skakar han igen bestört över att slanten inte faller — till de andras ogemena förnöjelse.

— Har du blivit osams med din fästmo?

— Ja, vi kom ihop oss om vem som älskade den andra högst.

Mor och son.

Novell av Karin Herrlin.

Forts. fr. sida 19.

hon alltid finge stölja honom så!

— Vet du mor! Jag känner som om jag bure på två människor inom mig. En dum och flabbig och en som är god och stark och besläktad med dig.

O, där kom det fram, det som hon alltid trott och hoppats på. Det starka och goda hos sonen. Det finns på djupet, bara tillfälligt skymt av det svaga.

— Ja, så är det, mumlade hon. — Svaga, svaga och eländiga släckare men möjlighet på djupet till att bli de största andar. Så är det för oss alla.

— Jag förstär det svarade sonen. — Jag vill nu låta det andra i min natur komma till sin rätt.

Hon svällde av glädje, när hon hörde dessa ord. Men inte högmödig långre. Nej ödmjukt och tacksamt sen hon under prövningens tid fått lära sig att starkare makter än människovilja styr i det fördolda och leder våra vägar.

Och de fortsatte att drömma och planera som för länge sen, som när hennes Gustaf Adolf bara var ett litet barn och inte ännu gett sin mor besvikelser. Nu skulle det bli i den riktningen igen, och nu skulle ett nytt liv börja.

— Jag tror det verkligen blir så också, viskade fru Martina — för nu är högmödet borta ur mitt bröst.

— Lilla mamma, du var aldrig högmödig, bara stark.

— Och du var bara svag, aldrig elak.

Kärleken lyste omkring dem, så att endast de bästa syntes av deras väsen! En mor och ett barn, som sökte sin väg mot den mänskliga fullkomningen.

MITT KRISMESS-LÄTTER.

Kåseri för S. C. T. av Elje.

Herr redaktör.

För aboot to viiks agä, skrev ni en artikel i erat päper om kriss-mess-lätter te ol' kantrit o oldfoksen, fjälla o annat krafs där hemma i Sweden. De vart så varmt i hjärtgropa, när ja läste de så ja tänkte allt te ä rita ihop ett krissmess-lätter ja me om va' som hänt här i de här kontrit. För si de ä allt en hel del, ska ja säga. O de länge sen ja skrev nått letter te old kantrit.

Men sām ja inte ä någe vidare hemma på spellinga så har ja sent de här lättret te redaktörn för ä få de korrekta. Engelska den spikar ja gått och ritat också, så den är de ingen fel på, men hur de nu är — en ä lajbel te ä meka misstaks oanns in e hoail, eller hur.

So hör it gos.

Tjåra far och mother!

Te förra krissmess skrev ja om taffa tider i de här kontrit, men si nu ä dom allt urtaffa, ska i si. De ä bara cityrelif alltihop nu och täxpejers di hojter o svår för taxen deras går opp. Nu ä den allt klås te hunnra daler för en liten lot ut på Logan, svensk-striiten i vet.

Kåmmunistera di demännstretar på market skvär, och såpboxtalare di "tåk bissniss" ä na ner te bräss tax, om i vet va de ä. Måjorn Vebb har et jäklitt och ciftikonsul också. Så Vinnipeg de är allt på bommen. Detts, de har folk så di inte vet, hur de ska eskäpa jäson har't gott och ä min själ. Hsvådor och fajersäls hörinte på relifen. Och P. M. han te vanlighetera och Fri Press fortsätter te ä edjukäta folk har pörtjejsat en ny atemat sk med sina päpers.

Premiärministern, han Bennett I vet, han travvlar och far som e bullet och ajutaatera hanses är likedana.

Blann svenskara här på Logan o i stan har de allt blett tunnt. De ha lagt ä de gammel lannet di fleste och vi täbla på Svärje ä de kalt. Tickets har di sålt på stimshiplinjera så de står härlia te. Så di har't gott även om de blir taff tajms i kontrit.

Jabben min har ja losat, så nu har jag väl te ä gå på relifen ja också. Fast di säger, att han lagar dåligt kāk, han måjorn. Förresten ä de inte mycket te ä bathra me. Jabben vill säga. För di kuttar och kuttar på vädjissen, så snart blir han så låg så en får lov te ä digga opp en me en spejd.

Här i Vinnipeg lever vi o frodas i alla fall. De ä ingen fel på barbergust. Han skrapar och karvar och tar en klås schejv allt emellanät. "Erik i Värm-länningarna", Blomstran, you know, han för te Old kantrit för ä karva te sig en förmögenhet, säger di. Så nu ä Gust ensam om avskrapet.

Som en inte har lov te ä kalle folk sköjare, så ä de väl bäst att jag skriver om "urskäm-tarn" i stället. Han har't bra förstäss och lever gott och går på dans med fjälla sin te mju-sik utä serenejders ä andra klingklangmistrar i stan.

Skräddarn och Snus-Gustaf inte vet, hur de ska eskäpa jäson har't gott och ä min själ. Hsvådor och fajersäls hörinte på relifen. Och P. M. han te vanlighetera och Fri Press fortsätter te ä edjukäta folk har pörtjejsat en ny atemat sk med sina päpers.

Mrs. Öhrn och Fabians i vet, på Svärje dom jazzar och står

i ve stoven och bröplåta. Dom slänger sop så de visslar om ett, och än så har di hullet.

Wessberg kommersar som vanlitt, fast han säger de inte ä nan jus ä brägga om bisniss.

Charlie Ryberg för te äldkantrit för ä peja visit te morsgumma si och sir en på foto utä'n i päpre hemifrån, så går de ingen nö på honom heller.

Så va de ett par tokställa och kresi pipel, som ga sej ä på bommen te Vancouver. Dom sa dom skulle gå, och si de förstär ja gott för de heter "gå" på engelsk, förstär i. Jag skulle allt likat ä si dom bitat på car-sar och vagnar ut på prärin.

Nels Erik, I vet, han som ser rött överallt, har blett under-täker, säger Helmer Janson, för han skriver bara om fjunerals och har dratt sej te baka från allt sosajitilajf på Logan.

Men annars går de gott, ska I si. Gämblar och botleggar gör en väl lite var i smyg förstäs och på gren extjängs losar folk monie som vanlitt.

Så nog ä Canada ett gott kantri, you know. Enten en går på relifen eller ej, you know.

Well, old fooks, I wish you ä märry Krissmess and häve ä good tajm hemma i old kantrit. Sir i päpret att di har't tafft hemma också. För mej gå de ä rajt och ja lider ingen nö ät ä.

Så får ja telägga "Happy nju jior också"

Yors affektjonätli Ernest.

SNUVA.

Kåseri av Hasse Z.

Jag fick snuva. Jag nös. Först en gång. Och jag tänkte: Så väl att jag inte sitter i kyrkan!

Jag nös en gång till. Och jag tänkte:

Så skönt att jag inte är på bröllop eller sitter i konselj hos H. M. konungen. Det skulle vara mycket obehagligt.

Därpå nös jag trehundra-tion gånger. I rask följd utan längre pauser. Så att säga i serier. Med tjut och gallskrick omöjliga att betvinga.

Då det värsta var över, såg jag mig matt omkring. Omgivningen hade dragit sig tillbaka, höllo händer och näsdukar för sina ansikten och sade:

"Nu har han fått den! Nu gäller det att akta sig för honom. Bara gå ur vägen."

"Mina damer och herrar", sade jag, "en tänkare har en gång sagt: 'Tsaren regerar' över åttio miljoner ryssar, men han kan ändå inte förhindra en nysning'."

Jag är ingen tsar, inte ens en Lenin. Jag regerar inte över en enda ryss, inte över en svensk engång. Det vore orättvist att begära att jag skulle kunna förhindra en eller flera nysningar. Låt oss vara mänskliga.

Varje man som uppnått tretio är sin egen läkare, säger Platon. Jag är något över tretio år och bör salunda kunna bota min snuva. Det gäller endast att finna det rätta medlet.

"Du skall ta ett varmt fotbad", sade B. "Det är det bästa sättet. Jag har använt det i många år. Riktigt hett fotbad."

Jag tog ett hett fotbad, torade mig väl och avväktade resultatet. Därpå nös jag en ny serie. Så att vadden mellan innanfönstren ställde sig rätt upp.

"Varmt fotbad", sade G. "är nog bra. Men då skall det vara med grovt salt. Och då skall man gnida in fötterna med salicylsyretalg och så ta gymnastik på det."

Jag tog av mig om fötterna på nytt och tog ett nytt fotbad med grovt salt och gned in fötterna med salicylsyretalg och tog därpå kraftig tåhävning.

Därpå nös jag samma serie som förut.

Fru Y. kom på visit.

"Det enda som hjälper", sade hon "är homeopatisk medicin. Min man tar alltid homeopatisk medicin. Tänk, han har tagit bort värtor på det sättet. Med piller som han tog in. Mot snuva skall det vara aconit. Man löser fem piller i ett halvt glas vatten och tar en klunk i kvarten. Det är ett utmärkt medel."

Jag köpte aconitpiller på apoteket Morianen. Fick dem hemrullade och lade fem stycken i ett halvt glas vatten. De löste sig långsamt. Jag nös på dem, med det ökade inte takten. Slutligen voro de ett med vatten och jag drack en klunk. Därpå nös jag inte.

Detta är medlet, tänkte jag. Det gäller bara att fortsätta! En klunk i kvarten och så fem nya piller i vatten.

Efter fem kvart hade jag nysit lika mycket som under hela mitt föregående liv och gjort den iakttagelsen att vatten, ämnen taget klunkvis, är en rätt enformig dryck.

D. ringde. "Jag har hört att du har snuva", sade han.

"Står det i tidningen? Är mitt porträtt med?"

"Nej, inte ännu. Men jag har medlet mot snuva."

"Skall jag av med skor och strumpor igen och ned med fötterna i hett vatten, skall jag ta aconitklunkar och gnida fötterna med talg, så kan jag det. Det är inte nytt för mig."

"Jag har ett snuspulver som är ofelbart. Med kokain. Du snusar litet av det och blir genast klar i huvudet. Jag använder alltid det medlet, jag skall skicka dig en ask."

"Tack, det var mycket snällt. Men vore det inte bäst att ta två askar. Min snuva är så stark."

"Det räcker med en."

Innan D:s snuspulver kom, sade M., som tittat upp för att se hur det stod till och försöka få mitt namn på en växel:

"Det finns en apparat mot snuva. Ett slags inhalator. Man klämmer på en boll och så sprids något flyktigt ämne i näsans alla kanaler."

"Kanaler! Jag har inga kanaler i näsan!"

"Det har alla människor, alla normala människor ha kanaler i näsan."

"Inte i mitt umgänge."

"Apparaten heter Dilmox och kostar femton kronor."

"Är du agent för den?"

"Nej, men jag kan skaffa den."

"Vill du gå och göra det genast" (Jag ville bli av med M. Han är inte rolig).

Jag gav honom femton kronor och sade att det alls inte var nödvändigt att han kom själv med Dilmox. Han kunde skicka ett stadsbud.

Därpå kom snuspulvret från D. Jag snusade. Det stack till upp i huvudet och så nös jag, nös bort allt pulvret i näsan och allt pulvret i asken som jag höll i handen. Jag brände upp asken, ställde mig framför min hustru och sade:

"Och ditt medel mot snuva? För du har naturligtvis ett medel. Hur låter det?"

"Du skulle inte varit ute så länge i går kväll."

Detta är kvinnan! Hennes medel! Du skulle inte varit ute länge i går! Kan det bota min snuva i dag!?"

M:s stadsbud kom med Lidmox. Den såg mycket invecklad ut. I ena ändan satt en pip och i den andra en gummislang med en boll. Om man stack pipen i näsan och tryckte på bollen så gick snuvan bort. Förutsatt att man hade medicin i apparaten. Jag utförde experimentet precis efter beskrivningen. Först vidgade sig näsan och sedan vidgade sig huvudet. Det kändes som hade jag en ballong fast vid kragknappen. Jag hade aldrig vetat att mitt huvud var så tomt. Jag tog ut apparaten ur näsan lade in den i sitt fodral och tänkte:

"Det här skall jag inte berättas för någon människa. Tänk att mitt huvud är så tomt."

Därpå nös jag. En gång. Trettiosex gånger. Och så var mitt huvud lika tungt igen som vanligt.

Då slog jag upp läkareförteckningen och ringde till min vän, den riktige doktorn med

Mannen som kan 205 språk.

Tysk doktor som är ensam om sitt rekord.

Våra uppslagsbäckers hittills främste polyglott Guiseppo Mezzofanti har förlorat sitt rekord. Med sina 58 språk är denne 1700-tals bolognesare en pygmé mot doktor Ludwig Harald Schuetz, född i Frankfurt am Main 1873, vilken redan som gymnasist talade 10 språk och nu drivit upp rekordet till 205. Hans farfar behärskade flera språk och var kunnare på sanskrit, och man kan alltså säga, att doktor Schuetz är ärtligt belastad.

Många exotiska gäster ha funnit vägen till dr Schuetz hem, som mera liknar ett bibliotek med sina 15,000 böcker, för att få nöjet samtala med européen på sitt modersmål. Den lärde mannen är dessutom skriftställare och skriver förutom dramatik och noveller på sitt verkliga modersmål också efterbildningar till japansk diktning.

I det stilla studierummet fördjupar sig dr Schuetz i sin vetenskap utan att jaga efter berömmelse. Endast till några elever meddelar han sin stora kunskap. Dr Schuetz tillfrågades nyligen, vad han ansåg om esperanto som världsspråk. "Utän tvivel har detta klart och logiskt uppbyggda språk förutsättningar — naturligtvis bredvid modersmålet — att bli ett världsspråk", svarade dr Schuetz, "det är bara synd, att ett annat språkssystem uppstått vid sidan av esperanto, och därigenom förringar värdet av detta". Den lärde mannen lever emellertid mer i forntiden och hans ställning till nyare tysk litteratur är något vacklande.

"Hur skulle jag", säger han, "som tillbringar mitt liv med att lära känna urfolkens olika uttrycksätt, kunna ha tid — och ens lust — att ägna mig åt det nuvarande?" Dr Schuetz lär emellertid — hur underligt det än kan låta — "svärma", om vi få begagna detta backfischuttryck, för Courts-Mahler och har för henne, världen till trots, föranställt en oppläsningsafton. Dr Schuetz har tydligen mera litterär smak beträffar albaniska, persiska, japanska, arabiska eller malaisiska författare — än tyska.

vetenskaplig utbildning och licentiexamen:

"Gamle kvacksalvare", sade jag. "Vad har du för medel mot snuva?"

"Många", sade han, "men bara ett som hjälper. Och som hjälper vid de flesta sjukdomar."

"Är det med konjak till?"

"Nej. Utan konjak. Du skall ge naturen en chans! Det är det enda. Låt snuvan sköta sitt medan du sköter ditt. Hon kommer då att gå sin väg på grund av bristande intresse."

Jag gav naturen en chans. Jag lät snuvan vara för sig och skötte mina egna angelägenheter.

Då blev snuvan arg och sade:

"Jaså, du är en sådan! Som man inte kan förarga. Adjo med dej!"

Och så gick snuvan. Hon gick en trappa ned och satte sig i näsan på grosshandlare Klarholm. Och där sitter hon, pudskelov ännu. Jag hör hans förfärliga svordomar och nysningar genom hela huset. Prosit!

"SKALDEN" JONAS

Kåseri om en misskänd poet.

Jonas Swanson är en underlig fyr. Det tycker både han själv och annat folk, så det må nog vara ganska riktigt.

Han försöker sig på snart sagt allting här i världen och hans senaste hobby är att skriva vers. Men ack Du milde vilken vers. Det är med den som med salig Dumboms, "om någon gång hans vers var prosa, så var hans prosa aldrig vers."

Det är fullkomliga dårdikter, han uppvaktar oss med. Alla ha, säger han, en litterär anstrykning. Men det är icke utan att vi tro att den litterära ädran har sitt källsprång i litem. Om han manne kan ha förväxlat literatör med litteratur, det skola vi låta vara osagt. Som sagt, det är för bedrövligt.

Jonas har självförtroende skall jag säga. Mer än han kan bära och även för folk som tror på idén, att icke sätta sitt ljus under ena skäppa blir det litet väl mycket, att lyssna till Jonas bravader inom det litterära området.

Men det är ont om villiga skribenter, trots att folk ha så gott om tid numera, så vi ha beslutat oss att uppmuntra Jonas en smula, och så ringde vi upp honom häromdagen, och bad honom titta in på redaktionen.

Jonas såg sin chans. Den ser han alltid. Och med ett helt packe av sina färskaste dårdikter marscherade han ned till vårt allra heligaste. Öppnade packen med den mest gravallvarliga min i världen och lade med en gravitetisk gest hela luntan på bordet. Färska, av skrivmaskinens färgband ännu doftande dikter....

Vår-, sommar-, höst-, och vinterdikter. Mode-dikter. Hjältedikter. Strålände epos, i vilka han skildrat livet på Logan o. a. bemärkta platser i vår goda stad. Lyriska saker, som kom ryggmärgen att smälta och hjärtat att dunka som en sämre ångmaskin.

Det skimrade för mina ögon och med en vild gest grep jag tag i Calle Rydbergs glasögon. Dom där med grönt i, så att halmen verkar hö....

Det tjänar ingenting till att här återge Jonas dikter. Utrymme, trycksvärta o. m. annat är för dyrt... och vi kände oss till en början frestade att inför den väldiga packen utbrista med Bernhard Shaw, som just mottagit en ung författares alster för utlåtande. Han skrev helt lakoniskt: "I shall loose no time reading it".

Jonas stegade ut på gatan i vinterkylan. Fällde upp rockkragen för att skydda sig mot vinden, som svepte fram över Logan. Vi gjorde sammalunda. d. v. s. fällde upp rockkragen. Men inte för vindens skull utan för dikternas skull. Det började bli kusligt inne på den lilla trevna redaktionslokalen.

Vi läste och läste. Bläddrade och läste litet till. Och så grep vi oss an.

Bäst som vi höllo på, stegar var vän ingenjören in. Det är en tokrolig fyr och en herre med gott sinne för humor. Det var ingen risk att han skulle ha något manus i fickan. Hade det funnits, så hade vi nog sett det svälla. Och förresten: Gud bevara oss för kurvor och annat smått och gott Einsteins-plock.

— Vad gör du? — Poesi — hm — å, du håller på att tvätta versfötter....

— Tvätta versfötter. Ja, du sa det. Dom här fötterna är ju som händer.... det svartnar... Ingenjören teg. Toz några manuskriptblad. Läste. Log. Läste igen och — gick.

Hur mycket tålmodig har en ingenjör egentligen? Och så säger dom titt och tätt att man ingenting gör. Bara klipper och klistrar. Och de ska konst till det ock!

Vi ha trålat i tre dagar med Jonas dikter och — givit upp. Hopplöst.

Så vi ringa upp Jonas igen. Bedja honom titta in igen och det gör han. Med minen av en stor ryktbar författare, som äntligen får erkännande av världen. Vars dikter komma att klistras upp på vårt enda hemlighus utefter Logan och på landsbygden.

— Na — säger Jonas?

— Naa, säger vi.

Punkt.

Jonas grinar illa. Rycker till sig dikterna och öppnar sin näbb till en oratorisk svada, em vad tidningsmän äro för en slags 'kriatur', om en oförstående värld, om olycka o. martyrskap, om skaldeådra och Pegasen, han rider morgon, middag, kväll och tre gånger om natten....

Jonas — vi gjorde du oss detta?

— O de ska ja säga han tidningsmurvel och ditt förbaskade trycksvärtäckel.... att skriva vers de kan inte du heller. För de ska ja säga dej, att ja skrev vers som fick pris i "Smälningens hemlängtan"

— Första pris, hör du det, din snevrida glasögonorm... och ditt inbilliska abäke....

— Pris.... pris... Ljunglöfs eller Schwartzens.... eller bage — de ge vi den blanke Belsebub, ska jag säga Jonas, ryter vi som lärt oss av med principen om att ifall någon slår oss på den ena kinden vända den andra till. För se vi vart arg.

Och det vart Jonas med.... Och så trätte vi. Trätte till Jonas grep sin poesi och slungade den över vår enkla person. Som stora flingor dalade bladen till golvet. De spredde sitt vita täcke över bordet, skrivmaskinen, saxen, klisterburken och all den andra rekvisitan..

Där låg den.... vår-, vinter-, sommar- och höstdikter... men mest där—

Den vilade — all denna sköna poesi. Fick den vila tills i morgon, så kom nattsädaren och sopade ut den. Och så hamnade Jonas dikter, trots allt, med eller utan publicering, på det lilla privatkontoret i källaren, det där ock W. C. benämnt är. För personalens skull hoppas vi, att Jonas färgband icke var nytt.

Jonas tycktes fatta detta. Ty det arbetade fruktansvärt inom honom, där han satte sig ned i stolen för att pusta ut efter sitt charmant tal, av vilket en stor del tyvärr ej lämpar sig för trycket....

I andanom tycktes han skåda sin Pegas' jättesprång över bänkar och bord, genom rymden och upp mot stjärnorna, och med ystra krumsprång gallopera Logan framåt. Endast Forts. på sid. 32.

I JULETID.

Julpredikan av pastor K. Gustafsson.

Så är då välsignad, helig juletid åter här med sitt gamla, underbara glädjebudskap till en sorgbunden, orosfylld och söndersliten värld. Gamalt men ständigt nytt är budskapet, oförändrat trots seklers obarmhärtiga framfart med omstörtningar och omvärderingar på alla områden. Heliga siararöster i gammaltestamentlig tid började att bära fram det himmelska budbärare i nytestamentlig morgonstund satte fullbordans och verkliga prägel på det och evangelisterna och apostlar fortsatte att bära det fördjupat sanna budskapet. Predikan och julbrevet i Kristi kyrka har under övertusentals år haft samma kärna och grundton, de må sedan bära fram passionstankar, påskhälsning eller pingstförkunnelse. I julbudskapet har vi dock alltid sin utgångspunkt och nödvändiga förutsättning. Vad är nu det oförstörbara, oföränderliga, för alla tider och alla människor avpassade innehåll i detta budskap, det som djupast sett alla tider längtat och längtat efter, alla människor behövt och behöva? Vi låta textorden härovan från gamla testamentets "evangelist", profeten Esaias, säga oss detta. Änglar, evangelister och apostlar, ja hela Kristi kyrkas historia till denna dag betygar dess förblivande sanning, huru stora och starka äro orden äro och huru mycket de äro bära endast löftets och försägelsens prägel. De tala om **ljus**, som skall skingra allt mörker, om **frälsning**, som skall taga bort all synd och nöd, om **frid**, som är ändlös och oförstörbar genom tidsådrar och evigheter. **Ljus, frälsning och frid**, som äro absoluta och oföränderliga, är det underligt, om budskapet om detta har glädje, underbara, stor glädje med sig åt alla dem, som taga emot det utan förbehåll och inskränkning? Men det gäller att låta glädjens budskap få sitt personliga innehåll, att löftet om ljus, frälsning och frid får sin uppfyllelse i **Honom**, som är alla löftens fullbordan och verklighet i Jesus Kristus. Ja, Jesus är julens stora glädjebudskap, julens härliga, underbara, åt alla människor givna glädjeämne. I **Honom** och **genom** **Honom** finnes och bjudes ljus, frälsning och frid.

Jesus är världens ljus, det har han sagt om sig själv. Därpå syftar och profeten, när han talar om, att "det folket, som vandrar i mörkret, skall se ett stort ljus; ja, över dem, som bo i dödsskuggans land skall det skina klart." Om mörker och dödsskuggor behöva vi ej tala. De göra sig själva påmint med sin närstående enträgenhet båda när det gäller oss själva och andra. Men om **ljuset** behöver det vittnas. Ljuset, de konstlade, självgjorda ljusen hava slöcknat eller hålla på att slöckna i våldsstormarna, men **ljuset**, Jesusolen, strålar så mycket klarare, och från mörker och dödsskuggors land går längtan och bön till **Honom** från millioner och åter millioner hjärtan. "Lys oss fram ur mörkret, skingra dödsskuggorna!" Och Jesusolen strålar så klart, möter så under-

bart mörkrädda själar. Jesus ger ljus över det, som för syndbundet, dödsdömt släkte var mörkast av allt: Guds hjärta, Guds tankar, Guds gärningar. I det ljuset se vi Guds kärlek, ej begynnande som ett medlidande med de i mörker och dödsskugga vandrande, utan som en evig faderskärlek med kärlekens rådslag och beslut före världens grundläggning, med öppnad fadersfamn och öppnat fadershem, från vilket strålgåsen i den första julenatten strömmar ut så underbart lockande och inbjudande. Från hemmen här nere brukar det i juletid lysa ut i mörkervinternatt, från hemmet därövan strålar själva solen, ty Han har kommit, om vilken den gamle Zacharias lovsånger: "Så skall ske för vår Guds förbarmande kärleks skull, som skall låta ett ljus gå upp och skåda ned till oss från höjden för att skina över dem, som sitta i mörker och dödsskugga." Ljus från fadershemmet, ljus i fadershjärtat, det har Jesus med sig. Gud, vår fader, vi, hans barn! Mörker och dödsskugga försvinna, när Jesusolen får giva våra hjärtan tross ljus över denna eviga, underbara sanning. Men är Gud vår fader och få vi vara hans barn, då äro vi ju alla bröder. Jesusljuset vill och kan, som intet annat, ena och sammanknyta, vad syndens mörker och dödsskuggans natt brutit isär. Få vi i det ljuset gripa om de rättigheter, faderskärleken ger oss, vill det och låra oss de förpliktelser, den sanna brödräkärleken kräver av oss. I juletid borde det vara lättare än eljest att brödrägga klyftor mellan människor, som, huru skilda de äro blivit, likväl hava ett gemensamt: Guds faderskärlek med allt vad den givit och ger i Jesus Kristus. Ljuset från honom kan och vill "värma, närma till varandra, dem, som vandra kärlekslösa och ur usla brunnar öro." Ser du det stora ljuset? Folken skola kanske länge än vandra i mörker men **du** behöver ej göra det. Din själ, ditt liv kan bli va ljuset om än alla andra vandra i mörker. Vi hoppas och tro på ljus för folken, men glömma ofta, att det är genom de enskilda, som Jesusolen skall nå folken. Låt Jesus bli va ditt ljus och bli en ljusbärare. Gud behöver dig därtill.

Jesus är Frälsaren, därom profeterar Esaias: "Du skall bryta sönder deras bördors ok och deras skuldrors gissel och deras plågares stav." Sedan årtusenden har människosläktet arbetat på att själv söka befria sig från bördor, som trycka, gissel som sarga och plågare, som förtrycka. Men förgäves, ty på den vägen ha bördorna blivit tyngre, ångesten större. Döden har ofta fått stå som den ende befriaren, och dock har döden varit och är ännu i dag den störste plågaren. Jesus är frälsaren och befriaren. "Kommen till mig, I alle, som arbeten och ären betungade, jag vill vederkvicka eder och I skolen finna ro till edra själar." Det är befrielse från allt, som trycker, sargar och plågar. I Jesus är du din himmelske fa-

ders barn, befriad från alla omsorger, det må nu vara tyngande dagsbördor eller beklämmande framtidsbekymmer. Jesus har återgivit människors barn den "borttappade" himmelns fader, som vill och kan bära allt, sörja för allt, hjälpa helt och fullkomligt i all timlig nöd, sorg och lidande. Men den största frälsningen är dock den, varom Jesus namnet själv talar. Bördorna, som tynga hjärtan och samveten, syndabördorna, avlyfter Han, syndabanden sönderbryter Han. Han heter **Stark Gud**. Han förmår, vad varken du ensam eller alla människor tillsammans förmå nämligen att borttaga syndaskulden, vredesdommen, dödens bitterhet. Här borde vår glädje nå sin högsta höjd, ty i själva grunden till all nöd i världen, synden, står ej längre såsom anklagare kvar inför Gud. Ej underligt, att änglarnas i skyn bådor stor glädje, som all världen vederfaras skall, då Frälsaren, Kristus, Herren i Davids stad, är född. I honom har frälsningen fullbordats. "Se Guds Lamm, som borttager världens synd!" Gulgataförkunnelsen blir julbudskapets stora, underbara "amen."

Jesus är Fridskonungen. Drömmarna om ljus, frälsning och frid har människohjärtat alltid burit på, de ha slagit fram ur längtande hjärtan, som dock åter och åter fått vakna upp till en motsatt verklighet. Dock, Gud vare tack, drömmarna skulle dock en gång biva sanndrömmar. Guds kärlek stod som borgen därför. Profeten framställer ej mänskligheten själv såsom den, som skall förverkliga drömmarna, nej, det skall ske, "ty ett barn varder oss fött och en son varder oss given och på hans skuldror skall herradömet vila." Allt detta, des från denna värld. Som konung utövar han nu sitt herravälde och i konungligt majestät skall han återkomma en gång, när han fört sitt rike till seger i världen. **Hans rike,**

det är ändå mänsklighetens största lycka, största och högsta mål. I det riket har ej den råa styrkan makten. Det är ett fridens rike, ett rike med frid utan ände med fridsfurstens som konung. När det riket kommer till seger i världen, då är det slut på all strid. Då smidas svärden till plogbillar. Men det är en frid, som kommer från djupet. Den har sin grund i människohjärtan, som tagit emot julbudskapet. Det har återgivit dem friden och ur de fridsmättade hjärtedjupen väljer då friden fram över världen som en aldrig sinnande ström. "Ingenstädes på mitt heliga berg skall man då göra det ont är, ty folket som bor därinne har syndernas förlästelset." Det är fridens djupa grund. Få vi ej ändå tro, att det är just detta som mänsklighetens ädlaste längtat, hungrat och törstat efter i alla tider och ännu göra, kanske djupare och innerligare än någonsin? Ja, nog längtar och frågar människohjärtat efter frid, men Jesus ensam kan giva frid, ty han "stöder och befäster sitt rike med rätt och rättfärdighet från nu och till evig tid." Den frid, han ger, vilar på evigt säkra grundvalar.

Drömmarna om ljus, frälsning och frid har människohjärtat alltid burit på, de ha slagit fram ur längtande hjärtan, som dock åter och åter fått vakna upp till en motsatt verklighet. Dock, Gud vare tack, drömmarna skulle dock en gång biva sanndrömmar. Guds kärlek stod som borgen därför. Profeten framställer ej mänskligheten själv såsom den, som skall förverkliga drömmarna, nej, det skall ske, "ty ett barn varder oss fött och en son varder oss given och på hans skuldror skall herradömet vila." Allt detta, des från denna värld. Som konung utövar han nu sitt herravälde och i konungligt majestät skall han återkomma en gång, när han fört sitt rike till seger i världen. **Hans rike,**

Det är ej längre en dröm, de är levande verklighet i **Honom** som heter Underbar i rätt Stark Gud, Evig Fader och Fridsfurste. Så låtom oss då glädjas inför honom "säsor man glädjes i skördetid, säson man fröjdar sig, då man utskiftar byte." Må i denna juletid vårt tack och vår glädje samlas i hjärtats innerliga: "Ära vare Gud." Så sjöng änglarna den första julenatten och ändå var det ej dem julbudskapet gällde. Änglarna borde dock få giva lovsångstiger åt den frälsta mänsklighet, som i Jesus Kristus skänkes ljus, frälsning och frid. Guds största ära förblir, att han tagit sig an oss. Det är icke, att han grundade jorden och byggde himmelen som ett valv däröver, då höra vi inte "Gloria in excelsis" och ändå förtälja himlarna Guds ära, och fästet förkunnar hans händer verk. Men Guds ära nådde dock sin största höjd först när eviga frälsningstankar för fattiga syndares räkning för verkligats i Jesus, julens stora underbara gåva. Skulle då icke vi förkunna Hans ära mer än himlafästet, mera är till och med keruber och serafim, ja hela änglavärlden? Ja borde icke vår julsång bliva ett "Ära vare Gud" för **ljuset frälsningen och friden**, som genom barnet i krubban bjudes oss som fri, oförskyllnad? Jo, förvisso! Och där för:

"O, gläds min själ och sjung hans pris, som öppnat dig det paradiset, vars port din synd tillslutit! O, gläds att Gud förbarman sig och huld förnya vill med dig förbundet, som var brutet! Ära vare Gud i höjden! Friden, fröjden, helig vilje sig från jorden aldrig skilje!" Amen.

Karl Gustafsson.

Evalvera Edra

sparade dollars till svenska kronor och utnyttja detta exceptionella tillfälle av den låga kursen å den svenska kronan.

Dahl Steamship

Agency förmedlar

insättningar till de svenska storbankerna KOSTNADSFRITT för deponenten. — Ni gottgöres i.a. 5% ränta och med kronans snara återgång till pari har Ni en ytterligare förtjänst av ca 20% å insatta medel.

Remittera i dollars till oss, — vi gottgöra Eder alltid efter dagens bästa notering.

Dahl Steamship

Agency befordrar

också remitteringar till Edra släktingar och vänner i Sverige.

DAHL STEAMSHIP AGENCY

325 Logan Ave.,

Winnipeg, Man.

P. M. DAHL

Sedan 1909 chef för svenskarnas mest anlitade reseagentur.

Ha vi råd?

En författare i en Sverigedning skriver:

De som makten hava och de om äro utpräglat begärade, då et gäller det ekonomiska problemet, män och kvinnor av nart sagt alla samhällsklasser, syssla i dessa de yttersta agarna ingående med sparsamhetens problem. Också vi vilja tillsammans ta en grundligtt på det för att se vad som ventuellet kan vara att göra. från början kunna vi komma utrens om att roten till sparsamhet måste gro i hemmet och att vad barnen där lära edan osvikligen följer dem genom hela livet. Lära de alltså sparsamhetens svåra konst av far och mor, då behöver inte ha någon ångslan för dem, le reda sig i livets alla skift. Var lugn för att den logiska öljden av att lära ett barn sparsamhet på ett tidigt stadium utvecklar dess ekonomiska sinne. Jag känner till exempel en pojke med en ytterligt sparsam mor som absolut aldrig ser sysson eller mor giva ut några pengar utan att fråga om de är råd till det. Låt vara att let kan gå till ytterlighet också på den punkten men just detta att pojken frågar, kommer dem att tänka sig för ännu en gång: ha de verkligen råd med utgiften?

Att spara det är inte att sätta in en femma på sparbanksboken den sista varje månad, let är inte att lägga tio öre till tio öre i en spargris och sedan gå till banken med denna, om nu också detta kan ha sitt behag och från många synpunkter vara ett direkt sparande. att spara det är något helt annat. Både femman och tioöringen i all ära och lusten att sätta in dem på banken i likan, men detta att spara måste ha sitt ursprung i verkligt sparande i det ordets fulla bemärkelse. Alltså är ej därmed sagt att i nio fall av tio endast den där femman och ej mera kan sparas, men i det där tiönde fallet är femman endast en lustighet, som ej alls bottnar i sparsamhet. Att spara är kanske i många meningar försöka lägga av en femma eller mera i månaden, trots att ingenting alls sparas i det dagliga livet därför att den femman burits till banken, men här måste vi ovillkorligen protestera. Detta har ingenting med den verkliga sparsamheten att skaffa! Att spara det är att försaka det som i förhållande till inkomsterna måste anses såsom icke oundgängligen nödvändigt. Här gäller det alltså att rannsaka hjärtan och njura! Vad är oundgängligen nödvändigt för oss och vad kunna vi anse oss kunna undvara? Behöva vi de där nya sakerna efter vilka vi längta och trå med alla våra sinnen? Ha vi strängt taget råd med det, för att fråga som den lille pojken, om vilken jag nyss talade? Och — här kommer vår allra ömmaste punkt — är vårt levnadssätt sådant, att det kan anses som oundgängligen nödvändigt? Kunde det ej tänkas, att vi skulle kunna spara in på matkottot rätt väsentligt? Nu hör jag en tusenröstad skara från början få lära sig att vi ropa: "Men något roligt måste vi ha!" Javisst, jag choklad var dag, då blir en håller med om det, men inte karamell lika välkommen, och kunna vi bortresonera att vårt levnadssätt jämfört med andra nationers är rätt överdåligt? Jag erinrar mig en fråga om en framstående tysk ve-

En man, vi kalla honom Martinsson, hade efter många, många år i Australien kommit för att fira jul i sin hembygd. Han hade lämnat den som mycket ung, vänner och fränder voro döda, han gick omkring som en ensam man. Måhända erfor han ensamhetskänslan starkare än han eljest skulle ha gjort det, just därför att det var jultid. Men han gick omkring på sin barndoms mark som en man som lyckats egentligen hade skäl att vara tacksam mot ödet, det hjälpte en smula på saken. Han visste väl med sig, att ingenting skulle ha förmått honom att säga ett förklenande ord om sin hembygd, men djupast inne hyste han, hur skall man säga, en viss medömskan med den. Medan han flackat omkring som ulluppköpare i Kaplandet, borrar efter diamanter i Transvaal och på äldre dagar jobbat i tomter i Buenos Aires hade hemsocknen icke rört sig ur fläcken, föreföll det honom. Det var som om den haft stillastandet till sin uppgift, och den uppgiften hade den fyllt påträffligt. Med generositeten hos den som inte på något sätt vill skryta, men i alla händelser inte kan undgå att känna en viss överlägsenhet, avslutade Martinsson sin vandring på den lilla kyrkbyns vägar och stigar med att gå till prästen och fråga, om han kunde göra något för kyrkan. Han ville gär-

na skänka kyrkan något som kunde vara till dess prydnad, om prydnad och gagn förenades, så hade han självfallet icke något däremot. Prästen hade funderat något, så hade han sagt, att han länge sett som ett önskemål, att kyrkan skulle komma i besittning av en brudkrona, med rätt för socknens dygdiga ungdom att bära den samma, då de trädde i brudstol. Martinsson hade förklarat sig beredd att skänka kyrkan en brudkrona, prästen hade uttryckt sin stora tacksamhet och tillagt, att ett utdrag av protokollet från den kyrkostämman, som mottog gavan, skulle tillställas Martinsson. Martinsson skakade hand med prästen och gick sedan på gästgivaregården och åt middag.

Där Martinsson satt ensam i den kalla, ogästvänliga matsalen på gästgivaregården, uppgav han tanken på att fira julen i hemsocknen. Här i ensamheten kunde han ju bli ångsig till mods, i Stockholm hade han åtminstone människor omkring sig. Han skulle skänka kyrkan brudkronan, därmed var han färdig med hemsocknen, tyckte han. Martinsson tog kvällståget tillbaka till Stockholm. Två dagar senare, dagen före julaften, vandrade Martinsson på Drottninggatan för att köpa brudkronan. Det var ett miserabelt väder, regn och snölopp växlade, människor trängdes och knuffades med varandra i iver och julbrådskan, det här var annat det än folkmobben hemma i kyrkbyn, här var man då inte ensam. Martinsson hade på förmiddagen lyft åttahundra kronor på sitt bankkonto, det måste väl räcka för en anständig brudkrona, han klev värdigt fram i nyinköpta, skinnade gummigaloescher o. under ett stort, brunt paraply av för europeiska förhållanden ansenlig storlek; det var Martinssons stolthet, att han haft samma paraply i aderton år.

Martinsson hade intresse endast för juvelerarefönstren, men till dessa hade han också en viss företrädesrätt, tyckte han anse. Han beredde sig plats i mängden på ett en smula demonstrativt sätt — det var säkert inte alla, som voro ute för att köpa en brudkrona — och stod sedan bred och lugn under sitt paraply i strålglasen av fönstrets härligheter. Men en brudkrona stod ingenstans att upptäcka. Martinsson började gå in i butikerna och fråga. Även där förstod Martinsson att göra sig bemärkt, det stod omkring honom en atmosfär av kund av betydighet. I den första butiken beklagade man, men brudkronor hade man ej på lager, de tillverkades endast på beställning, en sådan skulle man utföra på möjligast kort tid. Martinsson reflekterade ej. Han var ute för att köpa kronan i afton, i afton skulle han också ha den. Han var inne i ännu ett par affärer och fick samma svar. I den tredje lyckades det. Martinsson ombads att följa med till disken längst upp, där stod han ensam med den kvinnliga expediten, en ung, söt flicka. De hade t. o. m. två brudkronor att välja på. Martinsson vägrade den ena efter den andra i handen och beskådade dem kritiskt. Han

stod där med verklig kännaremin. Den unga flickan betraktade honom intresserad med sina violblå ögon. "Min herre har säkert en vacker dotter, som skall stå brud", sade hon så och såg upp på Martinsson med ett leende, som var lika oskuldsfullt som segervant. Martinsson höll brudkronan stilla i den flata handen, och mötte de violblåa blickarna. Så satte han ned kronan på den blankpolerade mahognydysken. "Varför skulle det vara min dotter, varför skulle det inte kunna vara —" han hejdade sig. "Förresten skall hon inte lägga sig i vad som inte angår henne." Det sista hade Martinsson tillagt, då han redan nåt dörren. I nästa ögonblick stod han ute på gatan och spände upp sitt paraply.

Där Martinsson nu gick gatan nedåt och vek in på Fredsgatan, glömde han alldeles att titta efter några juvelerarefönster, ja, han gick förbi Hallbergs i hörnet utan att ens se vid sidan av arbete utom hemdockan att göra med vem han köpte kronan åt? Han var så ond, så han ett ögonblick tänkte på att vända tillbaka och anmäla henne för hennes chef för otillbörligt beteende emot en kund. Vad tusan hade hon att göra med, vem han köpte kronan åt? Och, som han också sagt henne, varför skulle det precis vara åt hans dotter? Kunde det inte — det var som om han generat sig för att tänka tanken ut. Men han var dock nu kommen så långt, att han var klar över, varför han var ond, att det var för att han i den där lilla nippertippans ögon var för gammal för att det ens kunde ha fallit henne in att tänka sig möjligheten av, att han köpte kronan för egen del. Den där lilla nippertippan, ja, sannerligen om han inte hade lust att gå tillbaka och anmäla henne för otillbörligt beteende av en kund; som om han var för gammal, han var visserligen sextiofyra år, men i alla fall — sextiofyra år var för övrigt ingen ålder att tala om.

Saken var, att Martinsson aldrig känt sig så ung, som han gjorde nu, som han gjort, se gånge han som rentier satt sin fot på hemlandets jord. Då har man, i ungdomen, hade man aldrig haft tid att vara ung. På hedrande ställning kvinnan i giftermål och kärlek och sådant hade han aldrig haft tid att tänka, han hade velat bli rik, och det hade han velat med hedrad ställning i det moderkropp och själ, och något annat på samhällslivet. Det är en så hade helt enkelt inte kommit den utvecklingslinje inom kvinnan på fråga. Nu var målet nått, de novärlden vi gjort till vår uppkrafter, som stått i dess tjänst gift att söka klarlägga. Mycket stodo till förfogande. Martinsson hade aldrig ett ögonblick gjort för att sprida en elefunderat på möjligheten av att mentär utbildning i husligt arbete och barnavård. Men brudkrona kunde sanningsenligt säga sig själv, att han inte ett ögonblick haft några funderingar i denna riktningen, det var helt enkelt arbete på ett lägre plan. Den studiekurs som de fyra år sedan hade avslutad som ett slags program för en fördjupad utbildning var för honom en utvecklingslinje som så små och spände ned paraplyet. Han ningom kan föra det urgamla såg visst inte gammal ut, han husmodersyrket och mödrakalkonstaterade det framför en let till aktuell förnyelse och uppskattning.

BRUDKRONAN.

Av Hildur Dixelius.

Husmors kall ofrånkomligt för kvinnan.

Vid Nordens husmodersförbunds studiekurs i Stockholm härförliden höll ordföranden, fru Eleonor Lilliehöök föredrag om "Hemmets kvinna, hennes tradition och ställning i tiden."

Fru Lilliehöök framhöll, att då kvinnorna fingo tillfälle o. rättighet att utbildas sig för olika arbetsuppgifter, kom deras urgamla yrke, det husliga arbetet, att ställas så långt ned på rangskalan, att det ej ansågs kräva någon utbildning. Härigenom sjönk det hastigt i värde. Kvinnans anseende som husmor likaså, och den ännu mer ödesdigra följden blev, att kvinnorna ej ens som mödrar ansågos i behov av någon utbildning.

Medan husmödrarnas uppgift och arbete förr var likartat i alla hem, måste vi nu räkna med att många kvinnor sköta både sitt hem och ett arbete utom hemmet. Till det senare har den unga kvinnan ofta uttänkt sig. Det förra, vars de taljer hon ofta ej behärskar, måste hon delvis överlämna i andra händer eller själv utföra bergs i hörnet utan att ens se vid sidan av arbete utom hemmet.

Den askådning hos den modernaste kvinnotypen, att utbildning i hemvärd knappast behövs, blir givetvis ödesdiger för de i traditionens tjänst arbetande hemkvinnorna, därför att det just är den moderna, fritt tänkande och intellektuellt tränade tidskvinnan, som vänder sin syn på hemmet från hemarbete och hemliv till andra arter av yrke och liv. Hon skänker ofta ett tyst förakt åt de endast i hemmet arbetande kvinnorna. Hos många av dessa endast hemarbetande kvinnor kan man också lätt konstatera bristande utbildning samt bristande allmänbildning och allmänintresse.

I de nordiska länderna ha säkert mer än 80 procent av de gifta kvinnorna sitt arbete förlagt endast till hemmet, och även om antalet av de även utom hemmet arbetande kvinnorna kommer att ökas, kan detta endast ske till en viss grad, ty varken staten eller enskilda företag kunna någonsin prestera så många arbetstillfällen, att alla kunna sysselsättas. Det gäller att finna en utvecklingslinje för alla inom hemmet arbetande kvinnor som på samvarer, i ungdomen, hade man aldrig haft tid att vara ung. På hedrande ställning kvinnan i giftermål och kärlek och sådant hade han aldrig haft tid att tänka, han hade velat bli rik, och det hade han velat med hedrad ställning i det moderkropp och själ, och något annat på samhällslivet. Det är en så hade helt enkelt inte kommit den utvecklingslinje inom kvinnan på fråga. Nu var målet nått, de novärlden vi gjort till vår uppkrafter, som stått i dess tjänst gift att söka klarlägga. Mycket stodo till förfogande. Martinsson hade aldrig ett ögonblick gjort för att sprida en elefunderat på möjligheten av att mentär utbildning i husligt arbete och barnavård. Men brudkrona kunde sanningsenligt säga sig själv, att han inte ett ögonblick haft några funderingar i denna riktningen, det var helt enkelt arbete på ett lägre plan. Den studiekurs som de fyra år sedan hade avslutad som ett slags program för en fördjupad utbildning var för honom en utvecklingslinje som så små och spände ned paraplyet. Han ningom kan föra det urgamla såg visst inte gammal ut, han husmodersyrket och mödrakalkonstaterade det framför en let till aktuell förnyelse och uppskattning.

Den askådning hos den modernaste kvinnotypen, att utbildning i hemvärd knappast behövs, blir givetvis ödesdiger för de i traditionens tjänst arbetande hemkvinnorna, därför att det just är den moderna, fritt tänkande och intellektuellt tränade tidskvinnan, som vänder sin syn på hemmet från hemarbete och hemliv till andra arter av yrke och liv. Hon skänker ofta ett tyst förakt åt de endast i hemmet arbetande kvinnorna. Hos många av dessa endast hemarbetande kvinnor kan man också lätt konstatera bristande utbildning samt bristande allmänbildning och allmänintresse. I de nordiska länderna ha säkert mer än 80 procent av de gifta kvinnorna sitt arbete förlagt endast till hemmet, och även om antalet av de även utom hemmet arbetande kvinnorna kommer att ökas, kan detta endast ske till en viss grad, ty varken staten eller enskilda företag kunna någonsin prestera så många arbetstillfällen, att alla kunna sysselsättas. Det gäller att finna en utvecklingslinje för alla inom hemmet arbetande kvinnor som på samvarer, i ungdomen, hade man aldrig haft tid att vara ung. På hedrande ställning kvinnan i giftermål och kärlek och sådant hade han aldrig haft tid att tänka, han hade velat bli rik, och det hade han velat med hedrad ställning i det moderkropp och själ, och något annat på samhällslivet. Det är en så hade helt enkelt inte kommit den utvecklingslinje inom kvinnan på fråga. Nu var målet nått, de novärlden vi gjort till vår uppkrafter, som stått i dess tjänst gift att söka klarlägga. Mycket stodo till förfogande. Martinsson hade aldrig ett ögonblick gjort för att sprida en elefunderat på möjligheten av att mentär utbildning i husligt arbete och barnavård. Men brudkrona kunde sanningsenligt säga sig själv, att han inte ett ögonblick haft några funderingar i denna riktningen, det var helt enkelt arbete på ett lägre plan. Den studiekurs som de fyra år sedan hade avslutad som ett slags program för en fördjupad utbildning var för honom en utvecklingslinje som så små och spände ned paraplyet. Han ningom kan föra det urgamla såg visst inte gammal ut, han husmodersyrket och mödrakalkonstaterade det framför en let till aktuell förnyelse och uppskattning.

Forts. på sid. 31.

Också en julklapp.

Av Joseph Swanson

Det hela började redan på vårsidan, strax efter hans ankomst till jättemetropolen vid Hudsonflodens stränder från Fjärdhundra hemma i gamla, kära Sverige. Vad då, frågar Ni? Jo, Lars Petter — prenumererade på en svensk-amerikansk tidning. Varje emigrant, detta förutsatt hon eller han är rätt navlad och vid något så när sunda vätskor, vill gärna följa med sin tid och som vår Lars Petter, trots de ett tusen och två mestadels inbillade oförrätter, vilka orsakat hans flykt från Sverige och Fjärdhundra, ändock icke kunde glömma sin födelsesocken, beslöt han att hålla sig a jour både med hemmanheterna såväl som världshändelserna överhuvud taget och betalade gärna två dollars därför.

Efter att med minutiös noggrannhet ha tröskat igenom den nämnda avisans sju första sidor, kom han, detta under rubriken "Diverse", att lägga korppluggarna å en annons som bildligt talat föranledde hans blodpumpningsorgan att slå trumvirvar. Ty där stod följande:

"En medelålders änka i mycket goda omständigheter och med högst fördelaktigt utseende, önskar på detta numera vanliga sätt komma i förbindelse med o. s. v."

Ni känner resten. En av de där vanliga bekantskapsannonserna, som man ser i närapå varje blad, både här och där hemma. Svar förväntades av signaturen "Bertha", care of en av stadens mest kända svenska pappers-bok-biljett och snushandlare.

Med den företagsamhet han alltsedan sin framkomst till jättemetropolen i Fjärdhundra hade visat otvetydiga prov på, satte Lars Petter sig och plitade ett svar som t. o. m. skulle fångat en mång-giftasvan filmdiva.

I sinom tid anlände ock ett svar. Det kom ända från Canada, från provinsen Manitoba, från en stad, som ligger gränslöst nära den s. k. torrlagda republikens, d. v. s. U. S. A., mittersta hörn i nordkanten. "Winnipeg" läste Lars. Winnipeg ja! Men så fick han syn på brevskrivarens konterfej och blev ögonblickligen så nertjärad att han glömde allt som hette arbete under tvenne korta, drömmuppfyllda dar. Härunder lät han ock sin pennfålskena iväg med det s. k. sunda förnuftet och blev fort och hastigt styrd in på kärleksgalenskapens breda väg, varest lasset välte . . . Lika galet gick det visst för änkan Bertha inne i Winnipeg på Manitobas sydkant. Ty, de trenne första epistlar, hon erhö, besvarades med fyra och dessa avlade i sin ordning fem från fjärdhundra newyorkaren o. s. v.

De plitade så pennorna blevo kantsötta. Reservoarpenno-, bläck-pappers- och kuvertfabrikanter kunde utdela större dividender. Det skrevs om ditt och datt, om spritförbud och politik, hönsavel och barnskötsel samt ett eller två tusen andra saker och ting, vilka så småningom leda till förlovning med thy följande äktenskap. Hade Bertha bott i Newark, N. J., i stället för i Winnipeg, Man., så

hade Lars Petter säkerligen besökt sin korrespondensfästmo varje aftonkrök. Det är tvärsäkert. Tro mig. Men som nu saker och omständigheter stodo, tvingades paret åtnöja sig med utbyte av kärleksepistlar samt, detta vid mera högtidliga tillfällen, såsom t. ex. namns- och födelsedagar etc., beta telegramönskingar och små intima presenter. Slutligen övergingo de alla gränser medelst — långdistanstelefonering. Minst en gång var fjortonde dag ringde han upp henne och de ömmaste kärleksförklaringar vilka, på ärans och hjältarnas sjungande tungomål naturligtvis, troligen utväxlats å linden New York — Winnipeg, blevo följden. Och så småningom, framåt hösten, mognade beslutet inom honom att fria.

Att detta skedde per långdistanstelefon är onödigt nämna. Ett blygt men ändock tydligt förnimbart "ja" blev framviskat från Winnipeg. Och rean veckan därpå stodo förlovningsannonserna med fetstilar i New York såväl som Winnipegs svensk-språkiga avisor.

Tänk er förlovning av ett par, som aldrig hade sett varandra! Emellertid för att gå vidare i texten, så beslöto de ävenledes att gifta sig — per långdistans. Med vederbörliga tillåtelse från respektive myndigheter och en s. k. televisionavsändare i New York — framför vilken en prästman, tvenne vittnen och naturligtvis brudgummen själv befunno sig, fick bruklen genom mottagningsapparaten i sin hemstad, inte bara lyssna till ritualen, utan såg och blev ävenledes hörd i New York, när hon rodnande, lät sitt "ja" framviskas. . . .

Att denna begivenhet — världens första television-bröllop, kom att företagas av ett svenskt par med en svensk ingenjörsgeniala uppfinning, utgjorde naturligtvis något, som hastigt och lustigt blev utbasunerat genom världspressen. . . .

Well, mera kan man ju icke begära — ännu så länge. Framåt julen tog naturen ut sin rätt och Lars Petter, detta med andan i halsen och en kliande förnimmelse i lilla hjärnan (där den s. k. ryggraden börjar) lämnade hux flux den stora skyskrapemetropolen vid Hudsonflodens stränder samt begav sig tågskenledes hän mot gränsen i norr, mot kvinnan i Manitoba, Canada.

Och se där på järnvägsstationen i Winnipeg stod mycket riktigt en mjuk liten Bertha med öppna armar och en böljande barm och zornfagert avrundade höfter och en kysstäck mun och allt det andra. . . .

Men där stod ock något annat.

Detta andra utgjorde en — liten blåögd pilt på cirka trenne år, som gnällde "pappa"!

Att Lars Petter blev sju a-ninjar överraskad säger sig självt. Nog hade han blivit gift per långdistans och television förstås, men "pappa" det kunde icke tusan. . . .

— Well, min kära Bertha, stammades det omsider, vems är egentligen den där parveln? — Vår naturligtvis, log hon inställsamt. Honom gömde jag som en . . . en liten julklapp i till dig.

Nu inbilla Ni er förstås att

fjärdhundrapojken blev vad som i Sverige uttryckes "fly förb—d" men se där misstog ni er dock storligen. Ty redan en halvtimma senare hade han accepterat sin julklapp och detta nämner jag i fullständig förhoppning om er diskretion, lovat sin äkta hälvt en liknande gåva så fort sig göra lät. . . .

Rotschields kupp.

Nathan Rotschild, chefen för den av honom själv grundade engelska filialen av bankirhuset Rothschild, var sin tids störste finansman, samlade sig en väldig förmögenhet och ville spela en ledande roll på den engelska penningmarknaden. Men Englands Bank, detta ärevördiga och konservativa institut, ville icke inlåta sig i något samarbete med främlingen och uppkomlingen. En gång då Nathan Rotschild ville diskutera en växel i Englands Bank, fick han till svar att banken icke gjorde sådana affärer med privata personer. . . .

En tid därefter uppenbarade sig bankiren ånyo i Englands Bank, men i ett annat ärende. Han ville få en mängd pundsedlar inlösta med guld. Sedelpackorna voro så många och stora, att fyra betjänter åtföljde honom för att bära dem.

Englands Bank inlöste sedlarna, om också därigenom en stor del av dess guldförråd strök med, och man skrattade i banken gott åt hr. Nathan Rotschields roliga infall. Man skrattade något mindre, när man följande dag såg honom återkomma, ånyo åtföljd av fyra betjänter bärande stora packor av sedlar. Man skrattade icke alls, då bankieren ännu på tredje dagen återkom med sina fyra betjänter. Ty nu visade det sig, att bankens guldförråd icke räckte till för inlösandet.

Så har enligt traditionen Bank of England redan denna gång varit oförmögen att inlösa sina sedlar med guld, och vid detta tillfälle hade dess oförmåga därtill varit fullständig och omedelbart konstaterad, medan däremot nu dess vägran att inlösa blott har varit en försiktighetsåtgärd.

Nathan Rotschild var dock alltför klok för att verkligen driva Englands Bank till konkurs. Han hade blott velat visa banken, att han måste behandlas med respekt. Sedan han från banken erhölet ett ursäktande brev, inställde han sin aktion mot densamma.

Medgörligt.

— August, sade hon halvviskande, vill du göra en uppoffring för min skull?

— Naturligtvis.

— Vill du sluta att röka för min skull?

— Sluta med att röka för din skull? upprepade han.

Efter ett ögonblicks funderande ljusnade hans drag och han utbrast:

— Du vet ju, att jag inte kan neka dig något. När jag hädanefter röker, gör jag det för min egen skull!

Upplysning.

— Nä, se ä Sjöberg redan oppe!

— Ja ska säga för na att ja va oppe långt innan ho kom i boksera i morse.

fjärdhundrapojken blev vad som i Sverige uttryckes "fly förb—d" men se där misstog ni er dock storligen. Ty redan en halvtimma senare hade han accepterat sin julklapp och detta nämner jag i fullständig förhoppning om er diskretion, lovat sin äkta hälvt en liknande gåva så fort sig göra lät. . . .

En vintersaga.

Av Erik Salander

Backe upp och backe ned, vind och krokig slingrar sig min gamla gata, som fått namn efter landets bördigaste provins. Mödosamt arbetar den sig upp till berget, där kyrkan står, pustar ut ett slag på höjden och sjunker sedan behagfullt ned mot stranden av det vatten, som en gång var den mångbesungna Hammarby sjö. Där tar den slut.

Lika ful och tarvlig som den gamla gatan förefaller där borta i väster, i de trånga larmande kvarteren lika tyst och aristokratisk ligger den här uppe på bergets krön.

Det är alldeles som om den i sitt sista lopp på gamla dagar, vunnit i förnämhet och behag, försökt sona vad den i ungdomen brutit.

Denna vackra del av den gamla gatan, som så lugn vilat sig på bergsslutningen, är stadens bästa källbacke.

Redan i min barndom vida berömd, så bekant att även vi bortskämda östermalmsbor ibland företogo den långa färden hit upp till obygdens för att känna på vilken hissnande fart den långa backen kunde ge. Det var verkligen en bussig källbacke, tyckte vi, helt annat än de små skräpbackar vi voro vanä vid.

Då för tiden — i början av det sägenomspunna nittioåret — låg backen nästan utanför staden, omgiven blott av några små kåkar. Nu ha höga storskadshus hotande ryckt fram ända till min gamla gata. Men längre komma de ej, vår källbacke kunna de ej taga ifrån oss.

Här råder en underlig dualism. På gatans ena sida några små grå och mossbelupna kåkar, idylliska men säkert föga hygieniska, på den andra spritt nya hyreskaserner, lika papplådor med rader av utskurna hål. Hur mycket vackrare äro inte de små kåkarna — lutande av ålder — där de ligg mjukt inbäddade i sina lummiga trädgårdar, som en het sommar bjuda sådan härlig svalka. De se verkligen trivsamma ut.

Samma dualism gör sig gällande även i källbackens stöjtande vimmel. Här trängas fattigmans och rikemans barn om varandra, somliga klädda i lumpor, andra i högst koketta små sportdräkter. Men lika roligt ha de alla, lika goda vännere äro de. Glädjen adlar. . . .

Även källkarna äro av de mest skilda typer, sådana vi alla minnas dem från vår barndom. Nästan med rörelse ser jag den primitiva tingest en liten blek och hålogd pys kommer knogande på. Bara en gammal brädlapp med några trasiga skridskor fastspikade på undersidan. Ett dåligt su rogat för en riktig kälke. Men vad gör det, den är ju hans eget verk, hans egen dyrkade kälke. Så ömt håller han sin skatt i famnen, när han mödosamt stretar upp som om han trodde att någon ville stjäla den.

För honom är den lilla enkla kälken. som många av de andra blott ge en föraktfull blick, något dyrbart, nästan oersättligt. Han lever i fantasiens värld — den bästa av alla världar — och märker ej skröpligheterna.

Vad han ser lycklig ut och hur hans ögon stråla, när han försiktigt sätter ned sin stackars kälke i snön!

Nu är det hans tur att åka. Med en gammal invand knyck som jag känner igen från min barndoms glada vinterdagar, slänger han fram kälken, så att den får fart, och kastar sig ned, när den glider förbi. Huj, vad det går! Lätt är det tydligen inte att hålla balansen på den lilla kälken, men han har lärt sig det, han kan konsten. Övning ger färdighet. Med små omärkliga knyckar styr han sitt primitiva gliddon och håller en snörrät "kurs. Den underliga kälken tycks vara bättre än jag trodde; farten är god. Nu är pojken nere, och jag ser honom resa sig och stolt knoga på uppåt igen, varm, glad och ivrig.

Men inte alla äro så lyckliga som han. Bredvid mig står en liten blek flickunge. Hon har stått där rätt länge. Hennes djupa mörka ögon, så underligt stora i det smala ansiktet, hänga med hungrig blick fast vid en väldig kälke, som lastad med glatt stöjande barn just skall ge sig iväg utför backen. Den blicken är svår att se för den som förstår barn, den talar om en sorg, vi vuxna knappast kunna fatta. Den rycker i det lilla ansiktet och gråten är nog inte långt borta. Här måste något göras. En kälke, ett kungärike för en kälke!

När nöden är som störst är hjälpen närmast. Bakom mig höres en glad och ivrig röst, som jag så väl känner. Det är min grannes pojke, en liten praktig, väluppfostrad byting. Han hälsar glatt på mig och skrattar högt, när jag föreslår att styra hans kälke ned för backen. Det syns tydligt att han inte tror mig kunna en sådan sak. För honom är jag ju — en medelålders herre — med högst allvarlig uppsyn — en gammal gubbe, en riktig stofil. Jag ser på hans glada min och litet knipsluga blick att han inte tycker den främmande farbrorn, med sin tunga vinterrock, sina glasögon och sin kälke, vara så värd lämpad för källbackssåkning. Säkert har han rätt. Han är en humorist, den lille junkern, och en skarp iakttagare. Men han är också en gentleman. . . .

Lugnt och gravitetiskt sätter han sig till rätta på kälken, medan jag förstulet vinkar åt den bleka flickan och några andra barn att taga plats. Ju fler på kälken, desto roligare!

Den strålände blick flickan ser mig är belöning nog för min lilla intrig. Aldrig har jag sett någon lysa upp som hon, när det äntligen blir klart för henne att även hon får vara med, åka på den praktiga kälken. Mjukt och lydigt sätter hon sig till rätta, tar ett stadigt tag om den lilla trygga gestalten framför henne, och när jag frågar om alla äro klara och säger: Nu åker vi, kastar hon en hissnande blick upp på mig. Så ge vi oss iväg.

Det gjorde detsamma. Kyparen till gästen, som beställt vin: — Önskar herrn rött eller vitt vin? Gästen: — Det gör detsamma, jag är färgblind.

Brudkronan.

Forts. fr. sida 29.
 ram- och spegelaffar uppe på Regeringsgatan, där man med en smula uppseendeväckande energi skaffat sig armbågar, visst inte, visst inte. Han jämförde en smula på kravatten. Han var visserligen vit i håret och han hade väl inte undgått att få märken i skinnet av de hundår, han hade bakom sig, men en karl skall väl inte se ut som ett rosenblad heller — som hon, nippertippan där. Han tyckte själv, att han inte behövde skämmas för sig. Och så kommer en sån där liten docka och kan inte ens tänka sig möjligheten att — åter hakade sig tanken.

Och naturligtvis skulle en sån där liten docka genast tänka på kärlek. Att man kunde köpa en brudkrona för att skänka den till en kyrka kunde säkert aldrig falla henne in. Kyrkan var nog för övrigt för henne något tämligen obekant. Lika obekant som kärlek och giftastankar voro henne förtrogna. Han kunde ha lust att gå tillbaka och säga henne ett allvarsord, den lilla tanklösa dockan.

Sanningen att säga, så hade Martinsson själv inte ägnat kyrkan någon större uppmärksamhet under sitt liv, det kyrkliga nit, som plötsligt liksom flammade till inom honom, kom en smula oväntat för honom själv. Han erfor det därför inte mindre starkt och äkta. Hitills hade det varit hans hemsocken, som varit föremål för hans generositet, hans fattiga, efterblivna hemsocken, men nu blev det med ens kyrkan, kyrkan i allmänhet, kyrkan som begrepp, som han bragte sin vördnad med brudkronan. Ja, där han med händerna i rockfickorna och paraplyet under armen stegade Regeringsgatan uppför, trängd och knuffad, men trots allt djupsinnigt stirrande ned i modden, blev kyrkan på något sätt till ett levande väsen för honom, visserligen ett mycket obestämt sådant, men dock något som likom andades och levde. Men det kunde förstås inte en sån där liten docka förstå, att man kunde ha känslor för sin kyrka. Ja, sannerligen hade han inte lust att vända tillbaka och säga henne ett allvarsord.

Och nu hände, att Martinsson, innan han själv visste hur, plötsligt fann, att han gjort helt om och gick nedåt igen. Han skulle säga den där lilla nippertippan ett allvarsord. Han skulle be att få se på brudkronan, den större, en gång till, och då skulle hon få höra

Han hade tur, butiken var folktom, så när som på en herre, som köpte en pärlecollier, han betalade med sex tusenlappar. Det var mig en baddare, tänkte Martinsson, det är för något kvinnfolk, förstås, men skänka för ett öres värde till kyrkan, det faller honom nog inte in. Herrn gick, den unga flickan kom svävande fram till Martinsson. Hon stod där med de violblå fulla av oskuld.

"Jag blev så ledsen, att min herre gick så fort."

Martinsson låtsade icke höra. "Låt mig få se kronan, den större", befallde han utan att ens bevärdiga henne med en blick.

"Så gärna så". I nästa ögonblick stod Martinsson med kronan i handen, han synade den int med kännaremin.

"Men jag skall säga frö-

ken", sade han så, han såg över kronan på det unga, rosiga ansiktet, "jag skall säga fröken, att det är ingen liten flick-närta som fröken, som skall ha den, jag har ingen dotter, skall jag säga fröken, men jag har en mor."

"En mor—!" De violblå stodo klotrunda.

Martinsson nickade med gravlikt allvar.

"Ja, just en mor — moder kyrkan."

"Moder kyrkan—" Den fina lätt sminkade munnen blev stående halvöppen.

"Ja, just." Martinsson var nöjd med sig själv, nästan imponerad av sig själv — var hade han fått det där uttrycket "moder kyrkan" ifrån, men så hette det ju. — "Ja, just så, moder kyrkan, men fröken vet väl knappast hur en kyrka ser ut invändigt?"

"Jo, för all del — men —" i de violblå kom något av medveten oskuld — "det blir väl i alla fall unga flickor, som skall stå brud i den?"

Martinsson satte ifrån sig kronan på disken. Fördömda jänta också, som inte kan hålla sig till sak! Martinsson satte sin knutna näve i mahognydisken och såg in i de violblå, som om det gällt att lygla ett istadigt ungt sto.

"Jag är här för att köpa en brudkrona för en kyrka, har jag sagt fröken, och jag får anmoda fröken att hålla sig till sak."

De violblå fladdrade en smula. Martinsson var osäker på effekten av sina ord. Martinsson var osäker på effekten av sina ord. Varför han kommit, att det var för att säga den där lilla tanklösa nippertippan ett allvarsord, blev klart för honom. Han fattade åter kronan, stod där och höll den i flata handen.

"Jag skall säga fröken, vi kunna alla behöva kyrkan en gång. Kyrkan är som ett träd, som ger den trötta, ensamme vandraren skugga, där han kan vila ut —" Martinsson hejdade sig, kom han inte till och med ihåg en psalmvers, ja, var det inte till och med en julsalm, då passade det då riktigt, stod det inte så här, och Martinsson läste med ögonen dels i de violblå, och dels på kronan, som han allttjämt höll i handen: "Din kyrka, i sitt frö så späd, skall varda likt ett skuggrikt träd, som hulda armar sträcker ut —" Här hejdade sig Martinsson vid att det liksom glittrade till i de violblå.

"Står det inte så —? Det kan inte skada att höra en psalmvers också ibland, för en liten docka som hon, som hon, som väl mest tänker dansa i jul."

"Ja visst, den var så vacker, min herre läste den så vackert, men jag undrar bara, om det står 'armar,' 'hulda armar,' ett träd har ju inga armar." Den violblå flickan speglade all himmelens oskuld.

Martinsson besinnade sig ögonblick men kunde inte finna ett annat ord, visst stod det armar?

"Det är en bild, förstås." Martinsson imponerades åter av sig själv, en sån liten gås hon var. "En psalmkrivare uttrycker sig ofta i bilder, förstår hon!"

"Ja, visst," det glittrade något obestämt i de violblå, "men jag tycker ändå att det

är underligt, att ett träd räcker hulda armar."

"Vad är det för underligt, hon är en liten gås, det är vad hon är, det." Martinsson satte ned kronan på disken. Nu hade han gjort, vad han känt vara sin plikt, sagt henne ett allvarsord.

"Vad kostar kronan?" Han var kall och överlägsen.

"Åttahundra, min herre."

"Min herre mig hit och min herre mig dit, jag har bett att få veta vad kronan kostar utan krumbukter."

De vita tänderna glittrade under den fina läppen. "Åttahundra."

Martinsson tog summan som ett tecken på att han skulle ta kronan.

"Jag tar den."

"Få vi lov att skicka den?" "Inga krumbukter, jag tar den med. Den behöver ju inte packas i en blykista."

Martinsson stod och såg på medan de smala, vita händerna virade skärt silkespapper om brudkronan, klänningens ärm var öppen och vid, den mjuka, runda armen var synlig över armbågen.

Martinsson betalade i jämna hundrakronsedlar. Då han tog paketet med kronan, såg han upp på flickan.

"Och så skadar det inte, om hon tänker på den där psalmversen någon gång i jul."

De violblå sågo trohjärtat upp på honom.

"Det skall jag visst göra, det." Men han misstog sig inte på att det glittrade något djupast inne i blicken.

"Hon tror nog inte ändå, att jag läste rätt, tänkte Martinsson, i det han steg ut på gatan. Han blev stående på trottoaren med brudkronan under armen, det var i ögonblicket egendomligt folktomt omkring honom. Han stod och stirrade ned på den våta asfalten. "Men för sjutton gubbar, vad kunde det också stå, om det inte stod 'hulda armar'?"

En halv timma senare satt Martinsson i sitt rum i ett litet hotell på Mästersamuelsgatan och bladdrade och sökte i en psalmbok, som han lånat av värdinnan. Var stod det nu, var stod det nu? Jo, här hade han det! Och Martinsson läste: "Din kyrka i sitt frö så späd, skall varda likt ett skuggrikt träd, som hulda armar sträcker ut —" "som hulda grenar sträcker ut" — grenar — grenar, Martinsson funderade. Så slog han samman psalmboken. Grenar och armar kunde väl komma på ett ut — en sån där liten nippertippa.

Inte nyfiken.

Doktorn: — Vill ni låta mig obducera er sen ni är död?
 Patienten: — Nej tack. Jag är inte nyfiken.

Törnbeströdd väg.

— Ja såg herrarna törna på Skutgrunne.
 — Ja så, herrarna tona' på Skutgrunne?
 — Ja, de va ett jakla grund.
 — Å så törna herrarna på Svartklubben?
 — Ja-a!
 — Å på Svartharan å Knäppen må?
 — Ja, där må, ha, ha, ha!
 — De va jäklar i mej en törnbeströdd väg!

"Möe mad, o go mad"

Forts. fr. sida 24.
 lena läggas i, salt och ättika tillsätts. Locket lägges på, och grytan får stå över svag eld och småkoka, tills kälén är fullkomligt mjuk, under tiden omröres kälén då och då. Anrättningen avsmakas med socker och serveras till feta köttträtter.

Sedan ha vi det ej minst viktiga julbaket, som ju tager sin rundliga tid. Här nedan lämnas recepten på några goda och billiga recept för julen.

Klenor.

10 äggulor, 6 matskedar grädd, 2 hekto socker, kardemumma och citronskal efter smak. Mjöl iknådas, så att det blir en smidig deg, som kan kavlas tunnt. Klenorna skäras ut med sporre, kokas i het flottyr eller kokossmör o. få avrinna på gräppapper. Degen blandas helst dagen innan gräddningen.

Fin mjuk pepparkaka.

2 ägg, 3¼ dcl. brun' farin, 1 dcl. skirat smör, 1½ dcl. grädd, 2 tsk. kanel, 2 tsk. stött kardemumma, 3¼ dcl. mjöl, 1 tsk. bakpulver. Till formen: 1 tsk. smör, 2 msk. skorpbröd. Beredning: Ägg och socker röras väl, sedan tillsättes det skirade smöret, grädden och kryddorna, sist mjölet, vari bakpulvret blivit blandat. — Slås i smord och brödbeströdd form och gräddas i medelgod ugnsvärme.

Svensk sockerkaka.

4 ägg, 320 gr. socker, rivna skalet av ½ citron, 8 bittermandlar, 1 kkp. mjölk, 3 msk. smält smör, 300 gr. vetemjöl, 3-4 tsk. bakpulver. Beredning: Äggen röras med sockret tills blandningen är vit och pösig eller omkring ½ tim. Det rivna citronskalet, den skällade och rivna mandeln, mjölken och det smälta smöret, sätts till. Sist röres mjölet ned, siktat med bakpulvret. Smeten slås i smord och brödbeströdd form och gräddas i ganska god ugnsvärme.

Saffransbröd.

2 kg. vetemjöl, 1 tsk. salt, 1 ½ lit. ljum mjölk, 50 gr. jäst, 1-3 gr. saffran, i msk. brännvin, 2 ägg, 300 gr. smör, 2-4 kkp. strösocker, 2 kkp. russin. Beredning: Jästen löses upp i litet av den ljumma mjölken. Vetemjölet siktas med sätet, 3-4 kkp. tages undan till utbakningen, och resten hålles i ett fat. Den ljumma mjölken tillsättes under flitig rörning, rätta greppet på papperet. Man skall hålla papperet mellan vänstra handens tumme och att jäsa till sin dubbla storlek. Saffran torkas i värmugnen, stötes, löses upp i brännvinet och nedarbetas i degen jämte de söndervispade äggen, det det till skum rörda smöret, sockret samt de rensade och sköljda russinen. Degen får åter jäsa upp och bakas sedan ut. Bullarna läggas på plåt, få jäsa, penslas med ägg och gräddas i god ugnsvärme.

Danska wienerbröd:

75 gr. jäst, 1 tsk. salt, 75 gr. socker, ½ lit. mjölk, 2 ägg, 1 kg. vetemjöl, ½ kg. smör. — Jästen, saltet och sockret upp-lösas i mjölken till en deg, som sammans med äggen och mjölen till en deg, som slås smidig

och blank. Degen kavlas ut till en avlång kaka, som bör vara rätt tjock. Smöret, som ej får vara hårdare än degen, lägges i klickar, på halva degen och den andra hälften vikas över samt kavlas försiktigt. Degen får sedan vila en kvart, vikas tredubbel och kavlas ut till en kvadrat. Detta upprepas 3 ggr., med en kvarts mellanrum. Sedan är degen färdig att bakas ut den till horn eller gifflar, som penslas och glaseras..

Drömmar:

200 gr. smör, 150 gr. socker, 300 gr. mjöl, ½ tsk. (struken) hjorthornsalt, 1-2 msk. vaniljsocker. — Smöret brynes ljusst och röres tills det blir kallt. Socker och vaniljsocker tillsätts o. slutligen mjölet, i vilket hjorthornsaltet är blandat. Av degen rullas runda kakor, som gräddas i god ugnsvärme.

För dem som så önska lämnas här nedan ett par recept på julkonfekt.

God gräddkola.

5 dl. tjock grädd, 2½ dl. strösocker, 1½ dl. fin, ej för mörk sirap, 50 st. sötmandlar.

Mandeln skällas, hackas grovt och torkas vid svag värme utan att rostas.

Grädden, sockret och sirapen blandas i en järnkastull, som sättes över elden. Innehållet får koka under ständig omröring med en träsked. Innehållet får koka under ständig omröring med en träsked. Då massan tjocknar, provas den genom att hålla ett litet prov i ett kärl med kallt vatten. Är provet lagom segt och fast i blandas den iordninggjorda mandeln. Alltsammans upphålles vid ena sidan av en smord långpanna och föres tillsammans med en kniv, så att kakan blir lagom tjock och jämn i kanten. Då denna är aldeles kall, skäres den i lagom stora fyrkantiga bitar, som inläggas i smörgås- eller oljat papper.

Knäck (ungefär 70 st.)

1½ dl. tjock grädd, 1½ dl. tunn grädd, 3 dl. strösocker, 3 dl. fin, ej för mörk sirap. — 50 gr. mandel, 1 msk smör.

Först göras pappersformarna i ordning. Ett par smörpapper vikas ihop, ett mönster ritas upp efter ett runt pepparkaks-mått och utklippas. Med en liten pennkniv veckas formarna och då man blir van, går det lika bra att vecka 2-3 på en gång, om man bara har det rätta greppet på papperet. Man skall hålla papperet mellan vänstra handens tumme och pekfinger och föra knivspetsen mot papperets ytterkant, ej mot mitten. Vecken fasthållas med tummen under veckningen.

Mandeln skällas, skäres grovt och får torka. Alla ingredienser utom mandeln och smöret blandas i en järnkastull eller stekpanna. Allt får koka under omröring, tills massan börjar tjockna, då ett litet prov hålles i kallt vatten och avsmakas. Då massan får önskad fasthet, iröres den skurna mandeln och 1 msk. smör. (Smöret gör att knäcken lättare lossnar från papperet.) Knäcken uppöses med en tesked i pappersformarna.

Sångerna om hemmet.

Fort. fr. sida 17.
Vem söker jag? Vem?
I min barndoms hem
där asparna susa kring fjällen.
Jag än det ser, en grav är där me-
och aspen än susar i kvällen.

August Strindberg har också denna känsla, stundom bitter över att allt är borta. I dikteykeln "Långa, tunga kvällar" är det ett rum som inom sin stängda dörr har rymt något som förgått:

På andra sidan korridoren
där ligger det stängda rummet;
det öppnas endast en gång på vå-
ren.
Men då och då är ett ljud för-
nummet,
och helst i långa och tunga kväl-
lar,

då mörkret sig till tystnaden sällar.
Där hörs ibland som en svalas
kvitter
ni vet när hon vid en brygga sitter
och flodens bölja imvid hörs pollra
månånda snarast som barnen joll-
ra
— det spökar bara, ty rummet är
öde,
och de som varit, de äro döda —
törhända också de aldrig varit,
men ett är säkert: att de ha farit!

Fröding har i "Strövtåg i
hembygden" givit uttryck åt
detta händelseförlopp i följande
avbrutna strofer:

Och med sommar och skönhet och
skogsvindsockord
står min hembygd och hälsar mig
var mig hälsad! — Men var
är min faders gård?
Det är tomt bakom lönnarnas rad.

Det är tomt, det är bränt, det är
härjat och kallt,
där den låg, ligger berghällen bar,
men däröver går minnet och vin-
den svält,

och det minnet är allt, som är kvar.
Fröding var nu inte precis
något barn av staden, fastän
han hade sitt förvärvsarbete
som tidningsman i Karlstad.
Hans hem var ett förmöget
bergsmanshem uppe i Värmlands
fagra nejder.

Även Ture Nermán har kommit
bort ifrån barndomshemmet,
men i medmänniskornas
vimmel minnes han tillbaka
och hans

tanke vandrar fjärran till en
kvinna och ett kval,
till ett kök i ett förstaakvarter

Dikten, som han kallar
"Mor," kanske inte vad de
gäller orden "förstaakvarter"
och "kök" låter precis äkta
om man tänker på att skalden
utgått från ett rätt burget bok-
handlar hem. Men det är när
mast mor han tänker på och
hem-miljön är en ram om det
hela. Och alla ha väl en mor
att minnas, fattig eller rik,
gammal eller död, och vid tan-
ken på barndomshemmet blir
det i första hand henne det
gäller.

I Nils Magnus Folckes likt
"Deras faders och söners hem"
är det den nya tiden, som för-
skingrat arvet från den gamla,
som bytt fädernas hem mot
ett nytt. Om fädernas heter
det:

Här föddes de gamla, här hade
de lugnt,
och här ha de alla dött.
Och hemmets ärvda tusende ting
ha de alla i kärlek nött.
Det hem de ärvt, det var allt för
dem,
deras fäste och rot, deras fasta
grund,

deras samlande tanke i socknan-
dets stund,
deras faders och söners hem.

Och om barnens hem:

Nu träder du in i ett skövat hem,
i ett ruckligt, påbyggt hus,
där vaxduk, korkmattor, gottköps-
skräp, tapeter, elektriskt ljus,
Här sitter drängen vid järnkamin
i köpkravatt och fabriksparad,
och pigan läser "Brokiga Blad"
vid separatorernas vin.

Erik Blomberg har en vack-
ter dikt "En moder," och man
föres vid läsningen in i ett
hem, när det är som vackrast
och lugnast, när det giver helg
över sinnena, och i det hemmet
är mor centralfiguren.

Först skymningen, då allt är skumt,
i smula ro dig unnar,
men önnu dofta bröstet ljumt
av mjölk och hela munnar.

Nu ler du tyst bland tysta ting
kvällens korta timmar,
du böjer nacken och en ring
i ljus kring håret glimmar.

Här är så långt från harpens brus
och heligt gyllne floder,
när lampan slår sitt trygga ljus
omkring en jordisk moder.

Även för honom äro moder
och hemmet intimt samman-
bundna.

Ännu en lyriker, Erik Lind-
orm, har hämtat de flesta av
sina motiv från staden, där
man känner livet och glädjen
och tristessen. Hans dikt "En
öd arbetarhustru" är snart
orden klassisk. Bland de
ackraste av hans dikter med
motiv från hemlivet är den
högria, enkla men dock ta-
ande "En eftermiddag.

Brasan prasslar, och utanför
it höstregn i lyktshen ryker.
Han sitter lugn och från köket hör
hur lustrun står och stryker.

Nu slår det i dörren till barnens
rum;
hör vad det bullras och skrattas!
Alla ha lungor och ingen är stum,
och ingen av dem fattas.

Men dagen skriker mot nattens
blund
och brasan sjunker och mattas.
Snart är försvunnen den korta
stund,
då ingen fattas. ....

Hyreskasernernas fattiga
hem är den Lindormska musans
ummelplats, och denna miljö
har han skildrat så äkta och
omedelbart som ingen förr i
vensk lyrik. Lillens små sock-
kor eller en soptunna på bak-
gården, båda delarna kunna
inspirera honom till poesi.

Som vi sett kunna hemmen
kifta och giva en skald ett
intryck, en annan något annat.
För en del är det främst hust-
run och barnen, som framträ-
da för synen, då det gäller
hemmet, andras tankar kunna
gå till föräldrarna och upp-
växtaren. Aterigen för den
tredje är det själva stillheten,
lugnet från jäktet och kampen
därute på gatorna och torzen,
som kommer lyran att klinga.
Men alltid är hemmet besjun-
get som platsen, där man har
samlat vad kärast man äger,
där ens vackraste drömmar
ero och de rikaste tankarna
födas.

Oskar Stjerne, Värmlands-
skalden, har i en av sina dikt-
samlingar en dikt, "Där hem-
ma — därborta," vars trevne-

sista strofer få avsluta denna
artikel:

Därborta, därborta
är man främling och gäst,
därhemma, därhemma
är ändå alltid bäst —
ett hem för våra drömmar,
ett hjärta som ömmar,
förlåtelse som strömmar
förbarmande armt
därhemma, om ock fattigt
är aldrig armt.

Så stackars alla stackare
som ha det så kallt,
så ensamt, att därborta
är överallt,
som på hela långa färden
ej hinna hem till härden,
som i hela vida världen
ej äga en vrå,
ej äga ett hjärta
att förstås av och förstå.

"Skalden" Jonas.

Ett käseri om en misskänd poet

Fort. fr. sida 27
med svårighet lyckades han be-
härskade den.

Hans ögon lyste av den an-
våkande inspirationen.... Det
var obehagligt tyst i lokalen
och t. o. m. skrivmaskinen teg
förläget.... som om den sörje-
de över att så mycken möda
gått till spillo....

(Nu... Nu... jädrar och kon-
firmander, som kolingen sa'.
nu kommer det.)

Och innan Jonas hann spotta
ur sig sin nästa dikt... fällde vi
ned rockkräcken, kastade på oss
vinterpaletan och rymde —
Redaktionen och det fält, där
Jonas som bäst höll på att tyg-
la sin Pegas....

Och sakta gnolande på den
sista schlagern, vandrade vi
Logan fram, styrde stegen mot
"Sverige" och funderade på
gälling utom poesi....

Men, o fasa.... innanför
dörren till vårt stamlokal,
hängde ett maskinskrivet papper....

En dikt... en välkomstdikt
och tillägnad: "Ladiss and Pi-
pelätts, som går på dans".

Titeln såg mystisk ut och
försiktigt betraktade vi poemet.
Signaturen?....

"Jors Troli Jonas Swanson".
Och du, som styrer världens
öden....

Här svimmade redaktören

och vaknade först, när mrs.
Ohn satte full fart på klang-
boxen och C. K. Y:s gamla ut-
slitna gramfonskivor spred
sig unkna musik över lokalen.

Författare.... författare...
skald.... skald....

Fridfullt sinne hos red. kom
henom att milt önska Guds
Fred och God Jul åt poeten Jo-
nas Swanson och blir väl dömd
vid bästa ting för att ha plagi-
erat om han tecknar sig

Jors troli.

Dansbanor moraliska pesthärdar.

Man har ofta och med skäl
talat om rusdryckshanteringen
såsom samhällets förbannelse.
Även om rusdryckstrafiken icke
avskaffats, kunna vi dock
tala om vårt folk såsom rela-
tivt nyktert och skötsamt. Men
nu förestår en ännu hårdare
strid. Dansraseriet är samhäl-
lets förbannelse av i dag här
i Sverige.

Detta uttalande är hämtat ur
en nyutkommen stridskrift på
Lindblads förlag "Svenskarna
dansa", författad av Erland
Sundström. Författaren har
här gått till ett våldsamt an-
grepp mot dansen, vilken han
anser vara en nationalolycka
och den största fienden till kul-
tur och moral bland folket. I
en serie uttalanden hämtade ur
tidningar och officiella under-
sökningar inom stat och kom-
mun illustrerar författaren si-
na påståenden om dansens för-
därliga inflytande på folk-
hälsan och den allmänna mor-
alen och framlägger sedan ett
reformprogram för åstadkom-
mande av ett sundare nöjesliv
och ett rikare och djupare livs-
innehåll åt folket genom en
andlig väckelse. Med sina be-
tydliga överdrifter av dansba-
norna såsom syndens och sa-
lans nästen innehåller också
denna stridskrift ett korn av
sanning, skriver en Sverige-
tidning, som citerar följande
passage:

"Det går en stinkande ström
av förruttnelse ut från dans-
banornas pesthärdar. Dansk il-
len har uppfostrat ynglingar,
som helt enkelt måste betrak-
tas som samhällets avskum."

— Men kära fru Johansson,
hur kan ni se, när ni inte alls
kan se?
— Jo, det skall jag tala om
för fru Andersson — det går
helt och hållet efter gehör.

Somliga av desamma räkra det
för en särskilt manlig sport att
viå dansbanorna bekanta sig
med förut ofördärvade flickor,
ofta minderåriga, och störta
dem i förtvivlan. Sedan gå de
omkring bland sina kamrater
och skryta över dessa djävul-
ka dåd. I stället för ett kok
stryk, som borde vara det enda
svaret på sådant skryt hän-
der det ofta att deras pikanta
historier mottagas med ett
fräckt skratt, som ytterligare
eggat dem att fortsätta i sin
uselhet. Sådant är hederskänslan
i jazzens tidevarv."

Det är som synes grava an-
klagelser som författaren ut-
slungar mot dansen och den
moderna ungdomen.

En lans för kvinnan.

Den amerikanske författaren
Sherwood Anderson har denna
höst sänt ut en bok, som sä-
kert kommer att låta tala om
sig. "Perhaps Woman" heter
den och där drar han, skulle
man kunna säga, en lans för
kvinna. "Jag tror", skriver
Anderson, "att det nu är tid
för kvinnan att taga makten i
sina händer och att taga kon-
troll över livet. Kanske ha de
redan gjort det. Mycket talar
därför." Tesen, som Anderson
driver, är hans gamla vänliga.
Maskinerna och penningen ha
fördärvat denna värld, styrd av
män, som äro slavar under ma-
skiner och pengar. Men kvin-
nan är obesmittad av denna
sjuka — och hon skall alltid
förbli det. "Hon skall förbli en
varelse med ett inre liv. Ma-
skinen kan aldrig sätta barn i
världen." Som synes spelar
Sherwood Anderson på gamla
strängar — sitt glödande hat
till maskinerna och industria-
lismen. Det nya och originella
är den plats i striden, som han
nu plötsligt tillerkänner kvin-
nan.

— Men kära fru Johansson,
hur kan ni se, när ni inte alls
kan se?

— Jo, det skall jag tala om
för fru Andersson — det går
helt och hållet efter gehör.

BRAGDER.

Jag har tänkt på en ensam kvinna
i ett torp i en avlägsen bygd,
där en lampa i kvällen sags brinna
under granarnas mörka skvgd.
Jag har tänkt på de tusen mödor,
hon burit i hänfarna år
för att rädda ett växande släkte
undan frosten i livets vår.

Det är icke den lysande bragden
som blekt hennes sträva kind.
"Det är år av växlande mödor
för vilka en värld är blind."
Låt oss värda den tysta bragden
som uppbar ett hem åt dem
som foro mot ovissa öden
och vände som hjältar hem.

Torsten Rosen.